

SAN MATEO

Jaayhui'my Jadu'n Nej Jesucristo Ytun Yjajti

Je Jesucristo ymij'ap ymijteedy

1 Cham ngapxa'ñ nmiydäga'ñich
pin Jesucristo y'ap'ajt
yteedy'ajt jadu'n nej yhui'my
jaybety. Jesucristo je' oy ap'adyii
teedy'adyii David etz Abraham.

2 Abraham oy ung'adyii Isaac.
Isaac oy ung'adyii Jacob. Jacob
oy ung'adyii Judá etz y'ajchytijc
y'uchytijc. **3** Judá etz Tamar oy
ung'adyii Fares etz Zara. Fares
oy ung'adyii Esrom. Esrom
oy ung'adyii Aram. **4** Aram oy
ung'adyii Aminadab. Aminadab
oy ung'adyii Naasón. Naasón oy
ung'adyii Salmón. **5** Salmón etz
Rahab oy ung'adyii Booz. Booz etz
Rut oy ung'adyii Obed. Obed oy
ung'adyii Isaí. **6** Isaí oy ung'adyii
rey David. Je rey David je' oy
ytöxyijc'adyii huidi anajty Urías
ytöxyijc'ajtpy. E je' ajcxy y'ung'ajti
Salomón.

7 Salomón oy ung'adyii Roboam.
Roboam oy ung'adyii Abías. Abías
oy ung'adyii Asa. **8** Asa oy ung'adyii
Josafat. Josafat oy ung'adyii Joram.
Joram oy ung'adyii Uzías. **9** Uzías
oy ung'adyii Jotam. Jotam oy

ung'adyii Acaz. Acaz oy ung'adyii
Ezequías. **10** Ezequías oy ung'adyii
Manasés. Manasés oy ung'adyii
Amón. Amón oy ung'adyii Josías.
11 Josías oy ung'adyii Jeconías
miid y'ajchytijc y'uchytijc. Huin'it
Babilonia jääy oy mach je israelitas
jääy. Chi minicxy jim Babilonia y'it.

12 Jim ma je Babilonia y'it, jim
Jeconías oy ung'adyii Salatiel.
Salatiel oy ung'adyii Zorobabel.
13 Zorobabel oy ung'adyii Abiud.
Abiud oy ung'adyii Eliaquim.
Eliaquim oy ung'adyii Azor.
14 Azor oy ung'adyii Sadoc. Sadoc
oy ung'adyii Aquim. Aquim
oy ung'adyii Eliud. **15** Eliud oy
ung'adyii Eleazar. Eleazar oy
ung'adyii Matán. Matán oy
ung'adyii Jacob. **16** Jacob oy
ung'adyii José huidi oy näy'adyii
María. E je María oy ung'adyii
Jesús huidi yxii Cristo.

17 Jadu'n oy ñicxy majmactz
najtzquëxi' Abraham ixti David. Ma
je David jamajmactz najtzquëxi' chi
je israelitas jääy yajtzimy yajmajch
ma Babilonia y'it, e nañ jamajmactz
najtzquëxi' chiini oy ymiñ yja'ty je
Cristo.

Jesucristo yma'xung'ajtín

¹⁸ Jadayab capxy ayuc jadu'n nej ymiñ yja'ty je Jesucristo. Jesús ytaj, huidi anajty yxii María, yi' ti anajty ycapxytungixy co ypiigaangixy miid José; e ma anajty ca'ni ñaybudigíiyigixy, chi María oy y'ungdzimígy miid yi Dios yjihui'ñ ymic'ajt. ¹⁹ José, yi' ñäy, hue' anajty yi' yajpaty janch tudägy. Ca' anajty xiihua'ñ María mayjäyjoty. Hue' janchtiy yhuinmal'nybaty co ixmadza'ñ ayüch ameech ca' piñ yajnejhuihua'ñ. ²⁰ Huin'it ma jadu'n anajty nihuinmayiy, chi Huindzin Dios tüg y'ángel ñayquëxici cumäyjoty ma José, chi ñimaayi:

— José, David y'ap y'oc, ca' mijcajee mdzachhuinmay nej m'octoxyijc'adiiyb María, com yi' y'ung huidibi yajma'xung'adamy hue' miid Dios yjihui'ñ ymic'ajt ycixpi. ²¹ Yi' ypadamy tüg y'ung e mxii'möhuiipy Jesús. Jadu'n yi' xii'adiiyb com jégíx co yi' yajpocyn'ihuädzam ñaax ycajp.

²² Tüg'óciy jada ytundaayı yjajtaayı ycijxy yca'pxy jadu'n nej je Dios anajty ti nimäy je profeta, je jäy huidi Dios y'ayuc najtzcapxiyiyp ma anajty jadu'n yjaybetyity:

²³ Je töxyjäy huidibi ca' yeydije miiddzinäy hue' je' ung tzimicíp. Chi ypadamyb tüg je y'ung hue' je' yxii'adaanip Emanuel.

Emanuel hue' yhuimbidzimy Dios miid iich ajt.

²⁴ Co José ymäyhuijy, chi cuyduñ jadu'n nej anajty Dios y'ángel ti nimäyii, chi huoy María jadu'n nej jihuiiy töxyijc'adyii. ²⁵ Per ni ca'

ajcxy jadu'n chinaay jadu'n nej jäy ypicý chínäy ixti cooni oy María y'ung yajma'xung'aty. Chi yxiimoy Jesús.

Madza' ni'xpigiyyib oy co'ixiyyigixy pi'c'ung

2 Jesús yma'xung'ajty ma tüg cajp huidi yxii Belén, jim ma Judea ñaaxjot, huin'it co anajty Herodes yrey'aty ma yi jimbí naaxjot. Chi huin'it yja'ty ma Jerusalén cajp nijéjity yëydijctijc huidibi anajty ti choñ ma xii ypidzimy, yi huidibi anajty ajcxy xii madza' ti ni'xpigiyyigixy. ² Chi ajcxy yajtiy:

— ¿Ma je judíojäy yrey tiibi yma'xung'aty? Ti iich ajcxy ni'ijxi yi' ymadza' jim ma xii ypidzimy, e yi' iich ajcxy ya miñ nhuindzig'ihuaangixy.

³ Co je rey Herodes jadu'n midooy, chi ooy ytigiiy tajpi maybi miid tüg'óciy cajpjäy jim Jerusalén.

⁴ Huin'it je rey huomujctay tüg'óciy teedytijc huindzindijc huidibi anajty yaj'ixpijcp yi Dios yley, chi yajtiy ma anajty yma'xung'ada'ñ yi Cristo. ⁵ Chi ajcxy y'adzooy:

— Jim Belén ma Judea ñaaxjot, com Dios y'ayucnajtzcapxiyiyp jadu'n je' cojaay:

⁶ E miich Belén, mabi Judea ñaaxjot, mij'ajtp mgix'ajtp ca'ydi jac huidi naax jac huidi cajp, com ma miich chona'ñ tüg Huindzin huidi ane' mam yi israeljäy.

⁷ Huin'it Herodes oy yajhuoyii ameech huidibi anajty ti ijxcixy yi madza'. Chi tiybijcy yajxon miña anajty oga'n ti ijxcixy je madza'. ⁸ E

huin'it ajcxy quejxy jím Belén. Chi jadu'n nímay:

— Níxcix jím e ocnidiu
ocyajtiugíxy je pi'c'anág; e co
anajty tí mbatcixy, miñ miich ajcxy
xyajnímáaygíxyich jaydébi iich
nicxy nañ jadu'n nhuindzigiýich.

⁹Co jadu'n rey najtzcapxiyday,
chi ajcxy choñ. E je madza' tiibí
anajty ijxcixy ma xii ypidzimy, chi
ajcxy ijxy jayijp je' anajty nícxxy
ma je' ajcxy, ixti coní oy je madza'
yhuäcxípy ma anajty je pi'c'anág
yajpaady. ¹⁰Co je rey ixpícytijc
jadu'n ijxy yi madza', chi ajcxy oy
janch jotcuje ñayjihuíyii. ¹¹Co ajcxy
ytijctigíiy, chi ajcxy ijxy je pi'c'anág
miid ytaj je María. Chi jada' ajcxy
ñaygojxtinayaaci huindzigiý
ojadajty ajcxy je pi'c'anág. Chi
ajcxy yaj'ahuach yxuumy aguejcury
abijectucy, chi ajcxy yajpidzimy
oori, poom, etz tüg tzoy huidi yxii
mirra. Chi ajcxy moy je pi'c'anág.
¹²Chi cumäyjoty ajcxy nímaayi
co ca' huaad yhuimbijtcixy ma
Herodes, chi ajcxy nícxni ma
ycajp, jüyöyñaxy ajcxy je Herodes,
huingbi tü'aa ajcxy ycuyñicx.

Co José etz María yqueegyñíxcixy Egípto

¹³Co je rey ixpícytijc ajcxy
yuimbijtaayñi, chi cumäyjoty José
ijxy tüg Dios y'ángel, chi nímaayi:

— Pidig, nicx jím Egípto ñaaxjot
miid yi pi'c'anág etz miid yi' ytaj,
e jím mhuil'mipy ixti cooni iich
miich nímhuiipy. Com yi Herodes
y'ixtähuamy yi' yi pi'c'anág e
yaj'lögañ yi'.

¹⁴Chi huin'it José ypidigyi miid
tzooñ coodz je pi'c'anág miid ytaj,

chi ajcxy nícxxy jím Egípto. ¹⁵Jím
ajcxy y'ljty ixti cooni oy y'ögy je
Herodes. Jada je' jadu'n yajcuydun
jadu'n nej Dios anajty tí yminañ
ma yi' y'ayucnajtzcapxiyibi: "Jím
Egípto iich n'ung tí nhuoy."

Herodes pidacy y'ane'mín co huen pi'c'anág yaj'öctäyii ajcxy

¹⁶Co Herodes oy huinmañ yajjöy
co tí anajty ooy yhuin'iiñyii je rey
ixpícytijc ajcxy co ca' anajty tí
ñihuimbidyii, chi ooy yjot'ambijcy,
chi ni'anemdiiy co huen nícxxy jím
Belén etz majaty cajp mihuingon
Belén, yaj'öctaaygíxy tüg'óciy yi
pi'c'anág huidibí mejtz jímijt etz
huidibí ca'ní nigootty mejtz jímijt.

¹⁷E jadu'n jada yajcuyduñ jadu'n nej
anajty Dios y'ayucnajtzcapxiyibi, je
Jeremías, anajty tí coajaay:

¹⁸Jím Ramá yajmidooy co anajty
chachjiy chachyäxy jay
ajcxy; yi Raquel tzachjiyib
tzachyaaxp miid y'ung
ajcxy ycixpi, ca' ajcxy anajty
yjotcuje'aty miid co anajty
y'ung tí y'öctäy.

¹⁹Co oy y'öcni Herodes huin'it jím
Egípto, Dios tüg y'ángel ñayguéxíci
cumäyjoty ma José. Chi nímayi:

²⁰— Pidig, miidnicx yi pi'c'anág
etz yi' ytaj jím ma yi Israel ñaaxjot
jadügtec y com tí y'öctaayñi yi
huidibí anajty yaj'ögam yi pi'c'anág.

²¹Huin'it José ypidigyi, miid
nicxy yi pi'c'anág etz yi' ytaj jím
ma Israel ñaaxjot. ²²Per co José
nejhuiy co je Arquelaoyi' anajty
jím ane'mb jadu'n nej anajty je
yteedy Herodes, ooy chigiiy nej
ñícxip jím. E co jadu'n anajty tí
ycumäy co ca' jím ñícxip, chi ajcxy

ñicxy jím Galilea ñaaxjot. ²³Co jím yjäty, chi jím chinaydacpíjcy ma je cajp huidi yxii Nazaret. Jadayaabi je' jadu'n tun jajti jadu'n nej anajty ycojaayity ma Dios y'ayucnajtzcapxiybi ñeey co Jesús xii'adiiyb Nazareno.

Juan el Bautista y'ayuc capxhuäcxy ma tñdz naax it

3 Huin'it tiempo nañ jadu'n Juan je Bautista (huidibi jää yajniibejtpi) ymiñ tüg tigidum ma Judea ñaaxjot capxhuäcx Dios y'ayuc, ²yminañ:

—Jothuimbítcix ma Dios com yi Dios y'ane'min huingoniñ yi'!

³Jada Juan yi' je' huidibi je profeta Isaías nigapxy yminañ:

Jím mijtigidum yajmidoy tüg ayuc minañ: "Nil'ixiyygixy yi mHuindzin ytü'aa, ni'ixiyygixy tüg tü'aa tiyyibi."

⁴Je Juan hue' anajty yhuit'ajtpy iyujc níbjic (huidibi jää ytijpy camello) e hue' anajty yhuiinip iyujc ac, e yi' anajty yjicxy'ajtpy mu' etz tijaty iyujc pág jím tüg tigiduum. ⁵Chi chooñ jím Jerusalén jää etz tüg'óciy huidijaty tzinaayb ma Judea ñaaxjot, nañ jadu'n huidijaty tzinaayb ma Jordán mijniiba', ñicx ajcxy ma Juan amido'íjtiiyi' yi' y'ayuc. ⁶Co anajty ajcxy nigapxtaaygixy yi ypcocy huidi anajty ti tundigooygixy, huin'it anajty ajcxy Juan yajniibedyii ma Jordán mij nii.

⁷Per yi Juan y'ix co may fariseo jää etz saduceo jää miñ anajty ajcxy niibejtcixy, chi ajcxy nimay:

—iMiich ajcxy, m'ajuuugy m'amigüg ahua'n iyujc! ¿Pin ti

xyajni'ixiyygixy nej jëbì huaad mgögueccixy yi ayo'n huidibi huingomb? ⁸Yajxon jääjtcix tÿydädgy huen niguëxigy co ti mjothuimbijtcixy. ⁹Ca' jadu'n mdzachminaangixy co Abraham xy'ap'adyii xy'oc'adyii. Iich miich ajcxy yam ndimnimaayb co Dios ixti jëbì yi' yaj'ap'adyii yaj'oc'adyii Abraham jada tzaajot calydi miich ajcxy. ¹⁰Yi jach ni'ixi yi' y'ijtni ma quipy y'ijx, tüg'óciy quipy huidi ca' oy ytim'aty yajpujxp yi', e chi jada' yajnögy jiinjoty. ¹¹Iich, janch yajniibejtpich miid nii, yi' yi' jadu'n nej tüg ixpejt co ti mjothuimbijtcixy; per jacminamb tzojc huidi ajcxy xyajniibedipy miid Dios yjihui'ñ etz miid jiin. Je' ymiid mic'ajtin etz cötujcin, nügi calydi iich, ni xycapaadyich niçxy ycig nyajtecyjendügyich. ¹²Ymiid mic'ajtin pijc-huäcxamy yi jää jadu'n nej jää huimbojy moc, abicy pidäga'ñ actz, abicy moc pajc. Yujcpiga'ñ moc pajc ma tze'x ninögihua'ñ yi moc actz moc jaam jiinjoty ma je jiin huidibi nicaminaaxii ycapich.

Co Jesús ñiibejty

¹³Huin'it Jesús chooñ ma Galilea ñaaxjot, chi ñicxy ma Jordán mij nii ma anajty Juan yjäyyajniibety, niibedam anajty yi' nañ jadu'n.

¹⁴Juan ca'jadam'a'ixi, chi nimay Jesús:

—Iich miich ixypiy xyajniibejtpich, ¿e miich mimb ma iichi?

¹⁵Chi Jesús y'adzooy:

—Jadachambi oc'a'ixi jadu'n, com ooy yi' ycopityity co nguydundayim tüg'óciy tiibi Dios xyaj'ane'mim.

Huin'it Juan a'ixiyy chi yajniibejty Jesús. ¹⁶Co Jesús ñiiibejttay, chi Jesús ijxy Dios yjhui'ñ ñigidägyii jadu'n nej tūg pi'cmuuxy. ¹⁷E huin'it yajmídoj tzajpcíxy tūg ayuc ymina'ñ:

— Jada je' iich n'ung'ajtypich huidibi ooy ndzocých huidibi ooy miid jocuyc nayjihuüyijich.

Je mujcu' tuñ ijxta'ni Jesús

4 Chi Dios yjhui'ñ yajnicxy Jesús mijtiigiduum jaydëbi je ca'oybi yjot'ixiyyb yhuinma'ñ'ixiyyb. ²Jím y'ijty jaygay huixchigui'px xii huixchigui'px tzuum, e huin'itni ooy yiböccodyii. ³Chi je ca'oybi nimijhuägy Jesús ocjot'ixa'ñ oc-huinma'ñ'ixa'ñ, chi nimay:

—Pen Dios miich xy'ung'ajtp, nima' jada tzaa huen naygojyii tzajcaagy.

Chi Jesús y'adzooy:

—Jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy: "Ca'p jääy tzajcaagty'ajty nitzinähuipy, nañ jadu'n nitzinähuipy tūg'óciy yi ayuc huidibi Dios ycapxp."

⁵Chi je ca'oybi miidnicxy Jesús jim Jerusalén, chi ymiidpejty tzajptijc cödum. ⁶Chi nimay:

—Pen janch co miich Dios xy'ung'adyii, cödijpnax jiiby naaxcíxy, ca' yi' nej mjadipy com jaybety jadu'n ymiñ co jadu'n ymina'ñ:

Dios yquexyp yi' y'ángelos jigix xycuend'adipy xyhuidzipy miid yci', ca'ydi ninej mgönepy ma tzaagop.

⁷Chi Jesús y'adzooy:

—Nañ jadu'n ymiñ jaybety: "Ca' mjot'ixipy mhuinma'ñ'ixipy yi mhuindzin Dios."

⁸Jadüg'oc je ca'oybi ymiid'ajty Jesús ma tūg copniçx janch cijxpi, e jím yajni'ixiyyday tūg'óciy naax cajp co ooy miidity oy'ajtin etz mic'ajt.

⁹E chi nimay:

—Iich jada miich nmoydähuipy tūg'óciy, pen miich cojxtina' xyhuindzigiyich xy'ojadatyich.

¹⁰Huin'it Jesús y'adzooy:

—Huinhäctutich miich mujcu', com jadu'n yjaybetyity: "Tügpajc yi mHuindzin Dios yi' mhuindzigihuipy m'ojadadipy."

¹¹Huin'it je ca'oybi huinhäctucy Jesús, chi Jesús ñimiini ángeles ycuend'ajti.

Jesús ytung yajtzondacy jím Galilea

¹²Co Jesús nejhuiy co Juan ti anajty yajpidägy pujxtigoty, chi yhuimbijtni jadüg'oc jím Galilea.

¹³E ni ca' yhui'miiy jím Nazaret, chi ñicxy jím Capernaum, jím ma Zabulón etz Neftalí y'it. ¹⁴Jada je' jadu'n tuni jajti jadu'n nej Dios y'ayucnajtzcapxiyyi Isaías anajty ti cojaay:

¹⁵Zabulón etz Neftalí ñaaxjot. Je tū'aa huidibi mejypa' huidibi a'oy'amy ma Jordán mij nii. Jim Galileajäy chinäy huidibi ca' yjudiojäyity.

¹⁶Yi jääy ajcxy huidibi jím tzinaayb agootztuuby ijxpaty ajcxy tūg tiicxin jajin. Je huidijaty anajty ajcxy tzinaayb ma je jibicpi y'aniciy, chi ajcxy ycodicxiy tūgi tiicxin jajin.

¹⁷Ixti huin'it Jesús ytigiiy ayuccapxhuäcxp yminañ:
—Jothuimbijtcix, yajmingix yajmejtzcix mjot mhuinma'ñ ma Dios, com yi Dios y'ane'min huingonip yi'.

Jesús nimay nimidaax je acxmajtzpi: "Pajamgich"

18 Jesús tüyöyb anajty ma Galilea mejypa', co ijxpaty metz yeydijc ac tüg quëxpi, hue' anajty yi' je' je Simón, huidibí nañ jadu'n yxii Pedro, e je jadügpi hue' je' anajty Andrés. Acxmadzii anajty ajcxy yi' ytung'ajty e jim anajty ajcxy yi' tzachniigöhuich y'acxmadzi'lñ.

19 Chi Jesús nimay ajcxy:

—Pajamgich, iich miich ajcxy nyajni'lixihuipy nej jää myaj'lipigipy je Dios ytiy'ajt.

20 Huin'it je' ajcxy ixmajztztay tüg'óciy yi' y'acxtzaay, chi ajcxy panicxy Jesús.

21 Hueeni jac'amijci'm Jesús ijxy janimetz Zebedeo ajcxy ymang, je Jacobo etz Juan. Jim anajty yi' ajcxy ma tüg barco miid yteedy, yi' anajty ajcxy yi' jim chach'adagiyyib yi' huidibí mi'acxmajtzciy. Chi ajcxy Jesús yhuoohui. **22** E huin'it ajcxy ixmajztztay je barco etz yi' yteedy, chi ajcxy panicxy Jesús.

Jesús yaj'ixpicy mayjäy

23 Huidijttay Jesús ma tüg'óciy Galilea ñaaxjot, yaj'ixpicy jää majaty je naymujctac cajp cajp. Capxhuäcxy yi' Dios ytiy'ajt etz nañ jadu'n pa'mjäy yajtzocry huen ytimyhuidipá'mity anajty ajcxy ymiid. **24** Chi Jesús oy yajnejhuiiyñi ma tüg'óciy yi Siria ñaaxjot, e chi ajcxy miidmiñ ma Jesús tüg'óciy huidijaty anajty ajcxy ca'oybi miid, etz huidijaty anajty ajcxy cixuxy tecyxuxy, chi Jesús yajtzoocy. **25** Huin'it Jesús ypanicxi mayjäy huidijaty anajty ajcxy tzinaayb ma

Galilea ñaaxjot etz yi Decapolis jää, nañ jadu'n Jerusalén jää etz huidijaty tzinaayb ma Judea ñaaxjot, nañ jadu'n huidijaty anajty ajcxy tzinaayb a'oy'amy ma Jordán mij nii.

Je tiy'ajt huidibi Jesús ycapx ma tüg cögop

5 Co Jesús ijxy tüg'óciy je mayjää, chi nicxy ma tüg copniçx, e chi jim y'ixtacy. E huin'it je' y'ixpijcpidijc ajcxy yjübigiiy. **2** Chi Jesús ytigliiy yaj'ixpijcp yminañ jadu'n:

Je piñjaty ajcxy jotecújcip

3 —Janch jotecujc je jää ajcxy huidibi nejhuiiyb co yajmayajtpy Dios y'oy'ajt, yi' ajcxy paatip Dios y'anemín.

4 Janch jotecujc je jää ajcxy huidibi nejhuiiyb co yajmayajtpy Dios y'oy'ajt, yi' ajcxy paatip Dios y'anemín.

5 Janch jotecujc je jää ajcxy huidibi nejhuiiyb co yajmayajtpy Dios y'oy'ajt, yi' ajcxy paatip Dios y'anemín.

6 Janch jotecujc je jää ajcxy huidibi nejhuiiyb co yajmayajtpy Dios y'oy'ajt, yi' ajcxy paatip Dios y'anemín.

7 Janch jotecujc je jää ajcxy huidibi nejhuiiyb co yajmayajtpy Dios y'oy'ajt, yi' ajcxy paatip Dios y'anemín.

8 Janch jotecujc je jää ajcxy huidibi nejhuiiyb co yajmayajtpy Dios y'oy'ajt, yi' ajcxy paatip Dios y'anemín.

9 Janch jotecujc je jää ajcxy huidibi nejhuiiyb co yajmayajtpy Dios y'oy'ajt, yi' ajcxy paatip Dios y'anemín.

10 Janch jotecujc je jää ajcxy huidibi nejhuiiyb co yajmayajtpy Dios y'oy'ajt, yi' ajcxy paatip Dios y'anemín.

¹¹Janch jocujc miich ajcxy co jääjibic xytungixy co nigoob xyñihuambejtcixy etz capxcixy huidijaty ca' ytiy'ajtity miid iich ycxipi. ¹²Xondaaccix jocuj'ajtcix co mbadaangixy tüg oy'ajtin jiiby tzajpjoty. Nañ jadu'n ajcxy ixhuidijty pahuuidijty je Dios y'ayucnajtzcapxiyi bi jecy'ajty.

Miich ajcxy je tudägyjäy ya naaxhuiñ

¹³Jadu'n nej caan ca' yajpüch je tzüch jiicxy tim jadu'n miich ajcxy myajpaady ya naaxhuiñ. Pen je caan ca' miid ti xücx'ajtin, ¿nej jëbi nyajtuunim? Ca' y'oc'oyyajtunity, chi yajnajtzxidiyñi, chi yhuaani tembejt hua'cpejt.

¹⁴Oc'ix tüg je cajp jím copcix, ca' jëbi mhuijtzüdzim mgoyüdzim.

¹⁵Co tüg jiin nyajtoyicim, ca' huaad tu'tz ngöjujpim. Hue janchtiy co nyajtiicxim cix, huin'it jëbi xycodicxtaayim jadu'n nej ajt nyajpaatim ma tijc. ¹⁶Nañ jadu'n miich ajcxy mdzinaaygixy tudägy ma ajcxy je mayjäy jaydëbi ajcxy ixipy je oybi huidi miich ajcxy mdumyb. Huin'it ajcxy ojadadipy je mDios teedy huidibi jiiby tzajpjoty.

Jesús yaj'ixpicy nej yi' yi Dios ycötujcín

¹⁷Ca' mhuinmay co iich ti nmiñich ya co nbigaanich je Dios y'ayuc je' huidibi anajty ti jaay Moisés etz je profetitijc. Ca' iich nyajmijaagixa'ñ je cötujcín, iich ti nmiñich co nguyduna'ñich jadu'n nej ymiñ jaaybety. ¹⁸Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy, je huidibi mimbi jaaybety jadu'n tundähuam

jajtähuam. Ni tüg letra oy mabaad ymúdzity nicxy ycayajcuyduñ.

¹⁹Je jääjibic ca' nimidooy je Dios ytiy'ajt oy yjadim mutzjaty etz yaj'ixpicy jääjibic ca' nimidooy je Dios y'ane'min. Paady je jääjibic yaj'ixpicy jadu'n nej tiy'ajt ymina'ñ, e paduñ jadu'n nej yaj'ixpicy, je' ajcxy padamb tüg je mijpi tigiydac ma Dios y'ane'min. ²⁰Iich miich ajcxy nimaayb, pen ca' miich ajcxy jac'oy mdúngixy ca'ydi fariseos etz escribas ajcxy, ca' nimina mdigühiipy ma Dios y'ane'min.

Jesús yaj'ixpicy co ca'p huaad piñ yjotmädy

²¹Miich ajcxy mnejhuiyigixy jadu'n nej yi' m'ap mdeedy ajcxy ayuc yajhui'ny: "Ca' jääjibic ymäj'ögip; e piñ anajty jääjibic ymäj'ögip; je tzaachypi." ²²Iich miich ajcxy jadu'n nimaayb piñjaty ymigügtijc mijotma'tp, je' Dios tiydunaanipy; e piñ ymigüg xiidijp tzuudijp, yajtiydunipy je' ma Dios tiydundac; e piñ ymigüg tzuudijp locidijp ayo'ndumb, je' y'ity co ñicxiip ayoodactuuby.

²³Pen myajnicxpy miich mhuindzigi'ñ ma Dios ytijc, e pen jím jäymetzgodyii co mmigüg ti xyhuin'innaxy ti xyhuincapxynaxy yinjaty hueenjaty, ²⁴jím myajhui'ny je huindzigi'ñ ma je altar yhuinduu, e nicx jayijp nayyaj'oyihuii miid je migüg, huin'it mhuimbedip e chimgüyecy je mhuindzigi'ñ.

²⁵Tzojc naygapxjotcidägi miid je midzip, pen yam miid tüyüy ni'am tül'am, ca' jecyity co je midzip xyciyegip ma juez, e je

juez xyciyegip ma je policia, e
je' nícxo xypidägy pujxtigoty.
²⁶ Janch tiy'ajt iich miich nimäy
co ca' jiiby mbidzimipy ixti cooni
mgüejtähuipy je meeñ.

**Jesús yaj'ixpicy co ca'p
ndundigóoyimipy miid huingbi töxyjäy**

²⁷ Miich ajcxy mnejhuiyb
co jecyip tiy'ajt yminañ: "Ca'
mmidundigoyipy huingbi töxyjäy."
²⁸ Iich miich ajcxy nimaayb, pen
ji piñ huindicxy tûg töxyjäy, e
jot'adiiyb nejjaty, ti je' anajty
nitundigooyñi ma yjot yhuinmañ.

²⁹ Pen yi muuin a'oy'amybi
xyajtundigoyamb tim yajpidzimb;
jac'oy co tûg'idu'mbi muuin
ytigoyipy ca'ydi co cixyca'px
mninicxipy jiinjoty. ³⁰ E pen yi mgi'
a'oy'amybi xyajtundigoyamb tim
ixpux etz najtzibibi' jiguem; jac'oy
co tûg mgi' ytigoyipy ca'ydi co
mminicxipy metz mgi' jiinjoty.

**Jesús yaj'ixpicy co jäy ca'p huaad
ytöxyijc ixmach mañ'ajtingíxy**

³¹ Nañ jadu'n ymiñ jaaybety: "Piñ
ixmajtzp ytöxyijc, huen möhuipy tûg
necy ti ycixpi co ñay'ixmájtzigixy."
³² Iich miich ajcxy nimaayb, pen ji
piñ ixmach ytöxyijc, e ca' anajty ti
ytundigooy miid huingbi yëydijc, je
yëydijc anajty nigiydeyyib ytöxyijc
co anajty ytundigooy miid huingbi
yëydijc; piñ yëydijc pijcp miid je
töxyjäy huidibi anajty ti yaj'ixmach,
pocytumyb je' anajty.

**Jesús yaj'ixpicy nej nguyduunim
tiibí n'ahuaniyyim ma Dios yhuinduu**

³³ Miich ajcxy mnejhuiyb nej
jecy'ajty m'aptijc mdeedytijc

ajcxy yajnimay: "Ca' nigo ti
m'ahuaníhuipy, mguydunipy jadu'n
nej anajty ti mminañ." ³⁴⁻³⁶ Per
iich miich ajcxy nimaayb: ni
mga'iibaadip ni mgacapxpaadip; ni
mgamina'nip; "y'ijxpy tzajpjotypi,"
com yi' Dios chinaydac. E ni
mgamina'nip, "y'ijxpy naaxhuiñybi,"
com Dios yajpatp oy ytíymaaajity.
E ni mgamina'nip; "y'ijxpy
Jerusalén," com jím je' Dios
chajptijc; ni mga'iibaadip ni
mgacapxpaadip mgohuajc, com
ca' mjaty myaj'ahuimbity poob o
tzixy tûg cöhuy. ³⁷ Hue' janchtiy,
tiyudägy minaangixy: "oy" o "ca'."
E pen miich ajcxy anaxy jaccapxp
jadu'n mujcu' y'ayuc je' anajty ajcxy
mgapxpy.

**Jesús yaj'ixpicy co ca'p huaad
jibic nyajhuimbijtim**

³⁸ Miich ajcxy mnejhuiyb co
jecy'ajty yajminañ: "Pen ji jäy
mhuiin xyajpidzimi, nañ tim jadu'n
yhuiin myajpidzimipy; pen ji migüg
mdiitz xyajpidzimi, nañ jadu'n
myaj'ahuimbidipy." ³⁹ Per iich miich
ajcxy nimaayb: Ca' myaj'ahuimbidipy
jibicpi ma migügtijc; pen ji piñ xycoxy
ma mhuiñjiip tûg adu'mbi, jac tim
mo' jadüg adu'm'amybi. ⁴⁰ Pen ji piñ
xyxiy e xypigaani yi mnijen, najtz'ixi',
huen xyajnicxi nañ jadu'n mjoxc huit.
⁴¹ Pen ji piñ adzip tzimy xyajminicxañ
tûg kilómetro jiguemity, yajnicx jac
tim jadüg kilómetro. ⁴² Pen tijaty
xypijctzoohui, mo'. E pen ji piñ
xymiuucxañ, yajnuucx.

Co ndzojcim nmidzip

⁴³ Jadu'n ymiñ jaaybety nej
jecyip Moisés yjay: "Migüg'adii yi'

huidibi xymigüg'ajtp, e m̄idzip'adii yí' huidibi xymidzip'ajtp." ⁴⁴ Iäch miich ajcxy nimaayb: Tzoc yí' huidibi ajcxy xymidzip'ajtp, etz m̄ibijctzoohui ma Dios huen y'oy'ajtín paady yí huidibi xyñigapx xyni'ojiiyb, e nañ mi'oyjäy'at yí huidibi xyca'ixamb. ⁴⁵ Huin'it miich ajcxy xy'ung'adiiby yí Dios tzajpjotypi huidibi yxii yajtiicxp yajjajp ma oyjäydijc etz ma jibicjäydijc, nañ jadu'n yajtüy ma jibicjäydijc etz ma oyjäydijc. ⁴⁶ Pen miich ajcxy mdzojcpje huidibi xychojcp, čti jäygidaacin yí' m'ocpadamyb? Nañ jadu'n yí' ajcxy yja'idiitzp yí pocyjäydijc etz yí yajcogüejtpidijc. ⁴⁷ Pen miich ajcxy mgapxpocxyp yí mujugmigüg, čti oybi yí? Nañ jadu'n ajcxy yí' yja'idiitzp yí huidibi ajcxy ca' Dios nejhuiiygixy. ⁴⁸ Jäy'ajtcix tudägy jadu'n nej ajcxy yí mdeedy tzajpjotypi ytudägy.

Jesús yaj'ixpicy co nduunim oy yjäy'ajtín

6 Ca' mdungixy je oybi ma jäy y'ixy yhuindicxy miid co mdzachyajhuindicxaangixy co mdungixy oybi. Pen jadu'n m'idiitzcixy mDios Teedy huidi jiiby tzajpjoty tzinaayb, ca' ajcxy xymöhua'ñ je oy'ajtin. ² Paady co mbubedipy mmigüg, je ayoobi jäy huidi yajmayajtpy tijaty, ca' huaad mnigapxy mnimiydägy o mnaygomayii co anajty ti mmöy tijaty. Yí' jadu'n idiitzp je jäy huidi mij cix nayjihuüiyip huidi anidaacp co huen jäy y'ixyii mijpidägyii co anajty jadu'n y'idich. Janch iäch miich ajcxy jadu'n nimaaygix

co yí' ti patcixy je oy'ajtín. ³ Co miich mmöhuiipy mmigüg tijaty yajmayajtpy, hue' janchtiy mdunipy ca' myajnejhuühiipy huidi miid mnaymigüg'adyii.

⁴ E co miich amoñ m'idipy, mDios Teedy huidi ijxp co amoñ tijaty mduñ, je' xymöhuamb tüg oy'ajtín mayjäyduum.

Jesús yaj'ixpicy nej Dios nmibijctzoohuim

⁵ Co miich ajcxy Dios mmibijctzoy, ca' jadu'n m'idiitzcixy jadu'n nej je jäy huidibi capxtacp ma Dios huin aguy ahuac aguy. Yí' ajcxy capxtacp ma Dios huäctina' jiiby tzajptigoty jaydëbi jäy y'ixiyyb etz ymijpidägiyb. Iäch jéyi jadu'n nimaayb, co jadu'n oy'ajtin'adiiby. ⁶ E co miich Dios mmibijtzoy, niçx tigoty etz m'agihuipy je mdijc aguu. Huin'it Dios mibijetzou. E je Dios y'ijxpy ymidooyb co jadu'n mmibijctzoy, e je' je m'oy'ajtín xymöhuüipy mayjäyduum.

⁷ Com Dios mmibijctzoy, ca' m'agapxiyo'cip je huidi anajty ti m'occápxpí, jadu'n nej ajcxy y'idiitzcixy huidi ca' nejhuiiygixy Dios ytiy'ajt. Yí' ajcxy huinma'ñypidägy co miid ajcxy ymay'ayuc huin'it ajcxy ymidoohuiiyb. ⁸ Ca' jadu'n m'idiitzcixy jadu'n nej je' ajcxy; mDios nejhuiiyb ti miich ajcxy myajmayajtpy ma anajty ca'ní mibijctzooyñi. ⁹ E jadu'n miich ajcxy Dios mibijctzoohuipy, jadu'n mina'nip:

Dios Teedy, miich huidibi tzajpjoty tzinaayb; huindzigüy miich mxii y'ity.

- 10** Huen miñ ya miich yi
m'ané'min. Huen mdzojcin
yajcuyduñ ma je jay' yjot
yhuinma'ñ jadu'n nej
yajcuyduñ jiiby tzajpjoty.
- 11** Mooygich ajcxy ngaayin n'uucin
jabom jabom.
- 12** Méecxibich ajcxy nbocy
ngaydey huidibi iich ajcxy
ndundigooyb, jadu'n nej iich
ajcxy meecxyich huidibi ajcxy
xymidundigooybich.
- 13** Ca' m'a'ixiy co iich ajcxy
nhuinma'ñ tigoyipich.
Yajnihuaatzcich ajcxy ma yi
jibicpi. Co miich yi' mje' je
cötujcin, je miç'ajtin etz je
oy'ajtin huinixii huinitiempo.
Amén.
- 14** Pen miich ajcxy mhuinmeecxyp
je huidibi xymidundigooygixp, je
mDios Teedy huidibi tzajpjoty je'
nañ jadu'n xyhuinmeecxip miich
ajcxy mbocy. **15** E pen miich ajcxy
ca' piñ jay' mhuinmeecxy nej
xymidundigooygixy, nañ jadu'n
mDios ca' xyhuinmeecxip ajcxy ma
ti mdundigooygixy.

**Jesús yaj'ixpicy nej huaad
n'líjtím jaygaay**

- 16** Com ajcxy m'ida'nip
jaygaay jay'ügy (mina
Dios mmibijctzoogixy), ca'
mnaybidáaccigixy tajy may, jadu'n
nej ajcxy iditzcixy yi' huidibi ajcxy
minamb co Dios mibijccixy e ca'
yjanchity. Yi' ajcxy yajtigajchpy
yhuiñyjip jigix jay' ajcxy oc'ixiib
co jaygaay jay'ügy y'líjtixy; jéyi
jadu'n oy'ajt'adiiyb. **17** Miich
ajcxy co m'idipy jaygaay jay'ügy
jotcujc naybidägii, caax mgohuajc

etz puj mhuin mjijp, **18** ca'ydi
myajniguëxig mayjäyjoty co
m'ity jaygaay jay'ügy, hue' janchtiy
myajniguëxig ma je mDeedy
huidibi ca' yaj'ijxy; e je mDeedy
huidibi ijxp huidibi miich ajcxy ca'
mduñ ijxna' quëxna' yi' xymöhuipy
oy'ajtin mayjäyduum.

Je jugy'ajtin tzajpjotypi

19 Ca' niñi m'adzoc y huidibi ya
naaxhuiñ, je' co ya huindigooyb
oy ytimitjity huidibi yi huech
yajhuindigooyb, huidibi tougaayip
etz ma je meetzpi ajcxy meetzcixy
pigicciixy tijaty. **20** Je' miich
nijot'ajtcixy je' oy'ajt huidibi
miich ajcxy Dios xymöhuamb
jiiby tzajpjoty ma ca' huech
yajhuindigooy ni ti, e nañ ni
ycatougaayii ni ti, etz ma je
meetzpi ca' ajcxy meetzcixy
pigicciixy tijaty. **21** Ma miich ajcxy
miidity je oy'ajt nañ jiiby ajcxy
mjot mhuinma'ñ pidäg.

Yi mhuin jadu'n yi' nej tüg tiicxin

22 Yi mhuin yi' yi' jadu'nip nej
tüg tiicxin jajin ma mninïcx, e
paady pen ca' miich yi mhuin
xyajtundigoy, tügl'ociy mjot
mhuinma'ñ huädz yi'. **23** Pen miich
mhuin xyajtundigoyb nañ jadu'n
mjot mhuinma'ñ huidi miich miid
ca' y'oyity, jadu'n yi' nej coodzpi
ijac tim niñi ca' y'oyity ca'ydi je
coodzpi!

Dios etz je comeen'ajtin

24 Ni tüg piñ ca' huaad miid tuñ
metz huindzin com mijotma'ti tüg
je', e jadügpi chogipy; o ixtijipy
tüg e jadüg ymigüg'adiiyb. Nañ

jadu'n ca' huaad miich ajcxy metz m'ojadajtcixy, Dios etz je meeñ.

Dios ycuend'ajtpy yi' yjäy

25 Paady iich miich ajcxy nimaaygixy: Ca' mdzachhuinmaaygixy ti ajcxy mnitzinähuipy, ti ajcxy mgayipy m'ügipy o ti ajcxy mhuit'adiiyb mducxy'adiiyb. MDios yi' ti xymooygixy je mjugy'ajtiñ, e paady ycixpi yi' nejhuiiyb ti ajcxy myajmayajtpy. **26** Oc'ix miich ajcxy yi' joon huidi queec-huidijtp. Yi' ajcxy ycaniipci xy ycatungixy, nañ ni ca' yi' ajcxy yujcpjccixy ma tze'x. Miich ajcxy mDios Teedy huidi tzajpjoty tzinaayb, je' moydaayb huidi ajcxy yi' yjiicxyp. E miich ajcxy mjactzoobatp ca'ydi yi' joon. **27** ¿Pin ji ma miich ajcxy, ooy mij jahuinmay, jëbi tüg nuux yjacyeegyi?

28 ¿E na'amý co miich ajcxy mdzachnidajy mdzachnimay miid je mhuit mducxy ycixpi? Oc'ix miich ajcxy nej yoñ tüg je pijy huidi yajpatp tun niçap. Ni yi' ycatuñ ni piidy. **29** Per janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy, ni je comeeñyjäy huidi yxii rey Solomón, ni ycaquipxiy je' yxojxin miid je pijy. **30** E pen mDios xojxpy jadu'n je aay ujtz cham etz tzojcy ytiitztäy ñicxtäy, jac nigi miich ajcxy Dios xymöhua'n huidibi myajmayajtpy, miich ajcxy huidibi hueeni mmibijciñ. **31** Paady ca' nigoobi mdzachhuinmaaygixy ma ajcxy mbaadip ti mgayipy m'ügipy o ti mhuit'adiiyb mducxy'adiiyb. **32** Yi' jay ajcxy huidibi ca' mibicy yi Dios oy tzach nijot'ajtcixy jadayaabi, per miich mDeedy huidibi tzajpjoty

je' ñejhuiiyb ti miich ajcxy myajmayajtpy. **33** E pen miich ajcxy mbidacpy Dios jayip ma mjot mhuinma'n etz mguydun ajcxy yi' y'ane'min, huin'it miich ajcxy Dios xymöhuipy tijaty myajmayajtpy.

34 Paady ca' mhuinmaaygixy cham miid je jabom ciixpi, je' co je jabombi ymimiñ je tajin mayin. Tzoc mijotcujc'ajtim je tajin mayin huidi cham nmínajx nyajnajxim.

Ca' mbocy ixy yi mmigüg

7 Ca' m'ix'ijxpy mba'ijxpy ti mmigügtiyc ytundigooyb, jigix ca' Dios xtyiydunipy chaachytunipy. **2** Pen miich m'ix'ijxpy mba'ijxpy mmigügtiyc ti ytundigooyb, nañ jadu'n miich Dios xtyiydunipy xychaachytunipy, e yi quipxi'ñ huidibi miich mhuamby quipxi'ñ, nañ yi' Dios yajtunamyb ma miich. **3** ¿Nej co miich m'ixy huidibi mmigüg ytumyb e hueeni ytundigooyb, e ca' mnay'ixyii huidibi miich jac mij mdundigooybi? **4** ¿Nej jëbi mmigüg m'ocnímäy: "Nbubedamybich miich ca'ydi mjacpocytuñ", e miich yam m'ocmiidpi jac mij pocy? **5** Miich ci'm mnayhuiññyii. Nicx jayip mbocy mgaydey ocyajhuädz, huin'it jëbi mbubety je mmigüg.

6 Ca' mmöy yi jibicjäydijc huidibi Dios yjé'ajty co nicx camij'ijx camijpiidaaccixy; ni mgayegipy Dios y'ayuc ytiy'ajt ma yi jay ajcxy huidibi ca' tzojccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt.

Nbijetzoohuim n'amidoohuim Dios

7 Mibijctzougix yi Dios e yi' xymöhuipy ajcxy; ixtaaygix, huin'it

mbáatcixipy; cogapxiyigix e
ahuäzip ajcxy mdíjc aguu. ⁸Com
pin tijaty pijctzoob ypaatyp yi';
e pin tijaty ixtaayb ypaatyp yi';
e pin cogapxiyib ma tijc aguu,
yaj'ahuaatzip ytijc aguu.

⁹¿Nej ji jada' miich ajcxy nidügti
co m'ung pijctzoohuipy tzajcaagy
nej mmöhuipy tüt tzaaji? ¹⁰¿O pen
yজিত্বুব্য তৃতীয় আক্ষর নেজ
ম'ung m'anäg mmöhuipy je
oybi. iNigi Dios Teedy tzajpjotypi
möhua'ñ je oybi pinjaty pijctzoob!

¹²Tzinaaygix tiydädägy miid
je mmigügtijc, pen miich ajcxy
mdzojcpo co je mmigügtijc
chinähuipy tudägy miid miich
ajcxy; com jadu'n y'ane'my Moisés
yley etz yi Dios y'ayuc najtzcapxiyib
ajcxy ñecy.

Je xützpi tü'aa

¹³Tigiiygix ma yi tigiyiiydac
xützpi: yi tigiyiiydac etz yi tü'aa
huidibi ja'tp ca'oydactuuby mij
huin yi', e may jää ajcxy oy ji
ytigiyiiygixy. ¹⁴E janch je tigiyiiydac
etz yi tü'aa huidibi ja'tp ma je
jugy'ajtin huinxiiibi, xüdz je' etz
tzip naxiiyñi; janch tím hueeni jää
huidibi ji nicxiiyb.

Yi jää yhuinma'ñ miid ñiguëxig pen oyjay o pen ca'

¹⁵Nayguend'ájtigix miid yi jää
anijyatypi huidibi ajcxy minamb
co Dios ytiy'ajt yaj'i xpjcp, huidibi
ajcxy huidijtp janch yung janch
naxy ñaybidaaccixy nejihuipy ooy
oy huinma'ñ miidity; nigoobi ajcxy
jadu'n ñaybidägyii, ymiid ajcxy

jibic-huinma'ñ. ¹⁶Miich ajcxy jëbi
m'ijxcapy nejjaty ajcxy miidity
chinaayin yjugy'ajtin; ca' pin
caamuxy cha'm tucy ma apy quipy,
e nañ jadu'n ca' pin higo tiim tucy
ma jaam'apy quipy. ¹⁷Je quipy
huidibi ooy y'oyity, oy yi' ytii'm'aty.
Je quipy huidibi ca' y'oyity, ca' yi'
oy ytii'm'aty. ¹⁸E je oybi quipy ca'
huaad ytii'm'aty jibic. E je quipy
huidibi ca' y'oyity ca' ytii'm'aty
oy. ¹⁹Tüt'óciy je quipy huidi ca' oy
ytii'm'aty, cixy yajpujxp je!. Chi jada'
yajnögy. ²⁰Nañ jadu'n miich ajcxy
jëbi mnejhuipy jadu'n nej jää yjäy'aty
co m'ixipy nej chinäy.

Ca' nidüg'óciy jää ajcxy ytigihuipy ma Dios

²¹Ca' nminaanim nidüg'óciy jää
ajcxy ytigihuipy jiiby tzajpjotypi
huidibi xyñimaaybich: "Huindzin,
Huindzin", jëda'ajty ajcxy
tigihuamb huidibi ycapxymidooyb
je Dios chojcin y'ane'min. ²²Mayjää
oy mina'na'ñ huin'it xii huin'it
tiempo: "Huindzin, Huindzin", ti
iich ajcxy ngapxhuäcxy miich
m'ayuc, e miid miich mxii ti iich
ajcxy nyajpidzimy je ca'oybi;
etz miid miich mxii ti nduñ iich
ajcxy mij huinma'ñ. ²³Huin'it
nímähuipy: "Caminaabi miich ajcxy
ti nga'ixy'adyii; huinhuäctutcich
miich jibic tumbidijc ajcxy."

Je mejtnajxpi je tiy'ajt cop

²⁴Nidüg'óciy pinjäy huidibi
xymibijcpich etz midooyb jadu'n
nej iich n'ane'myich yi' ajcxy
quipxyjaty miid je jää huidibi
cohuinma'ñ huidibi ytijc ycojp ma
yhuingíxity. ²⁵Co ymicpojtüy etz

ycomy je mij nii, ca' ypadyii niigom je tijc, je' co anajty ciixy je' ycojity. ²⁶Per yi' ajcxy huidibi midoob e ca' cuyduñ huidibi ngapxpich, je' jadu'nip nej tūg jāy huidi janch loci huidi ytijccoj ma pu' jot. ²⁷Co ymiñ je mic poj tuu, chi ycomy je mij nii. Chi yciday je ytijc; mij ayo'n oy yjajti.

²⁸Co Jesús ycapxtay ymiydactay, chi je jāy ooy huinmay jadu'n nej anajty ti yaj'lippicy. ²⁹Com je' co Jesús anajty yaj'lippicy nej tūg huidibi cōtujcín miid, ca' yjadu'nity nej je esribas ajcxy.

Jesús yajtzögy tūg jibic nibützpa'mmiidpi

8 Co Jesús oy chooni ma je cögop, chi ypagidaci mayjäy. ²Huin'it ñimiini tūg jāy jibic pützpa'mmiidpi. Chi ycojxtinay'ahuiiy ma Jesús yhuinduu. Chi minañ:

—Huindzin, pen m'a'ixiiyb jēbi xyajtzögyich.

³Huin'it Jesús nüdooñ je jāy. Chi nimay:

—Ndzojcipyich, jēbi mdzögy.

Co Jesús jadu'n nimay je pa'mjäy huin'itiy je ypützpa'm oy ytigooy.

⁴Chi Jesús nimay:

—Ca' piñ myajnimäy; nicx janchtiy ma je teedy. Minicx tūg huindzigiñ huidi Moisés y'ane'my. Huin'it jēbi yi jāy ajcxy ixipy co ti m'agidägy.

Jesús yajtzögy tūg capitán romano ymang

⁵Co Jesús yja'ty jim Capernaum huin'it tūg capitán ñimiini e ycohuaniiy. ⁶Chi ñimaayi:

—Huindzin, jím iich tūg ndumbi ma iich ndijc huidi tim cöcnaayñip, ca' y'ocyücxni.

⁷Chi Jesús minañ:

—Iich nicxy nyajtzögy.

⁸Chi je capitán y'adzooy:

—Huindzin, ca'p iich n'oyjäyity, ca' yhuaadity mdigëhiipy ma iich ndijc, jēyi miich nigoo capxy e ti anajty iich ndumbi chögy. ⁹Iich nañ jadu'n ane'my n'ityich, e nañ nmiidich soldadtijc ci'am. Co iich nimay: "Nícx", nicxp; e co iich nimay: "Min", mimb; e co n'ane'myich je nbödumbich huen tijaty tun, ytumyb.

¹⁰Co Jesús jadu'n midooy, chi nigoobi yciixy ycuejty. Chi ajcxy nimay huidi pahuidijtip:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej ñimaaygixy, ma Israeljäy ymiñ, ca' jadu'n ti nbaadyich huidi oy mibicy jadu'n nej jadayaabi yéydiyc.

¹¹Iich jadu'n ñimaayb co mayjäy oy miinaangixy xiipidzimy'amy xiicidägy'amy, chi ixtäga'ñ quipxyi miid Abraham, Isaac etz Jacob jibiy ma Dios y'ane'min. ¹²Je judíojäy huidibi ixipy ajcxy jēbi yjatzinäy jiiby tzajpjoty, je' ajcxy nicxamb agootzuuby, jiiby ajcxy yjihuipy yäxipy etz y tiitzmúcxipy ytiitzqueedipy.

¹³Huin'it Jesús nimay je capitán:

—Nícx ma mdijc. Jadiu'n nej miich xymibicyich, ti iich yam nguyduñ.

Chi je tumbi oy chögy tim huin'it hora.

Jesús yajtzögy Pedro ymíd töxyjäybi

¹⁴Chi Jesús ñicxy ma Pedro ytijc. Chi ijxy je Pedro ymíd co jim cijx'am ycöcnäy miid je toyba'm.

15 Co Jesús cínixajy huin'it je toyba'm ñajxy. Chi pidígy. Chi mic'amy ni'lxiyy je caayín uucin.

Jesús yajtzögy mayba'mjäy

16 Co oy chu'iyyi ycoodziiyi huin'it yajmimiñ ma Jesús may je huidi ca'oybi miid. E miid yi' y'ayuc yjëda'ajty ypidzimday je ca'oybi, e huin'it tüg'óciy je pa'mjäy choocay. **17** Jadayaabi je' ytuni yajtji jigix yajcuyduñ jadu'n nej je profeta Isaías minañ: "Yi' ci'm ajt nyuu nba'm ti xyajtzoctaayim etz yi' piçcin ixin ti yajnicxtäy."

Je piñjaty anajty panicxam Jesús

18 Co Jesús ijxy janch mayjäy anajty ti yjübigïyii, chi nimay co huen nájxcixy jím'amy mejy n'naxy. **19** Huin'it ñimiini tüg escriba. Chi nimay:

—Huindzin, nbanicxamybich miich oy janch tím ma'amy ma anajty mnícxxy.

20 Chi Jesús y'adzooy:

—Je huaax ymiid je' ajcxy yjut, e je joon ymiid je' ajcxy ype'ñ. Per iich, je jääy huidibí tzoon jiiby tzajpjoty, ca' nmífididyich ma nmähuibich ma nbócxibich.

21 E jadügpí ydiscípulo yminañ:

—Huindzin, nícx jayijp ndeedyich n'ocyajnaaxtigïyich huin'it nbanicxip.

22 Huin'it Jesús y'adzooy:

—Pamiingich, ixmajtzcix yi öcipi huen ymii'öcipi yajnaaxtigïyii.

Jesús jjpcogapxiy je micpoj etz je mejy co anajty ooy ypidígy

23 Huin'it Jesús oy ybarcotigiiyñi. Chi ypadzooni je ydiscípulos ajcxy.

24 E jim anajty ytüyöy mejyhuingíxy, huin'it mic poj ñaymibidzimi.

Janch mic y'ocpidicni je mejy jigo jigo je barco cayajniidigoy, pero Jesús anajty chachmaab. **25** Huin'it oy ymigapxyii yajmäybidiyyii je' ydiscípulos ajcxy. Chi ñimaayi:

—iHuindzin, ocyajtzoogich ajcxy! iCheeby iich ajt n'ocquuinim!

26 Huin'it Jesús y'adzooy:
—¿Na'amy co mdzachtzigiiygixni?
iMiich ajcxy hueeni miidity mibijcín!

Huin'it Jesús ypidígy. Chi migapxy je poj etz je mejy. Huin'it je mejy etz je poj yhua'cxijsptay. **27** E je' ydiscípulos ajcxy nigoobi y'occíx y'occuejtni chachminaangixy:

—¿Pin yëydijc jada jada', co je mejy je poj ti ycapxymidooyii?

Je Gadara jääy ajcxy huidibi anajty ca'oybi miid

28 Co Jesús yja'ty ma yi niiba' ma yi Gadara ñaax ycajp, chi metz yëydijc, huidi anajty ca'oybi miid oy yjijpcoyöyiyyii anajty ajcxy, ti chooñ ma je öcpí jut. Yi jääy ajcxy ooy janch ahua'n, e ca' anajty huaad jím ni piñ ñaxy ma je tü'aa. **29** E co anajty Jesús jím ñaxy huin'it janch ahua'n ymigapxqueeci:

—¿Ti miich mdunamyb miid iich ajcxy, Jesús, miich Dios y'ung? ¿Nej ti mmiñ jayijp co xyachaachytungixich ma ca'ni xii tiempo paady?

30 Jiguem ma anajty ajcxy je' yajpaady jim anajty may'ídzim y'ojccixy. **31** Chi je ca'oybi yminañ:

—Pen miich xyajpidzim iich ajcxy, xyaj'digiiygixy xyajjottigiiygixy yi may'ídzim.

³²Chi Jesús ñimay yi' ajcxy:

—Nicxcix.

Huin'it ñihuatzí je yéydiç je ca'oybi. Chi oy ytigiiygíxy je ca'oybi ma je idzim. Huin'it je idzim oy ñiigöböystäy. Jiiby ajcxy yjicxtäy.

³³E je jääy ajcxy huidibi anajty idzim ycuend'ajtp, huin'it ajcxy yqueegy miid je tzigiñ. Chi co ajcxy yja'ty cajpjoty, huin'it ajcxy ytigiiy miydaacpi jadu'n nej anajty ti ytuñyi tì yjadyii. ³⁴E huin'it chonday je mayjäy ma je cajp. Chi ajcxy ninicxy je Jesús. E co ajcxy ijxpaty, huin'it ajcxy cohuaniiy co huen pidzimni ma naax je cajp.

**Jesús yajtzögy tüg jääy
cämätpi tecymätpi**

9 Chi Jesús ybarcítigiiy. Chi ñicxy jim'amy meyjñaxy. Chi oyjäty ma yci'mgajp. ²E jim yajmimiñ tüg yéydiç huidibi anajty cämät tecymät. Yajciy ymiñ ma'ndzaayjoty. E co Jesús ijxy co ymiid je mibijcin, chi ñimay je pa'mjäy:

—Jotcugí' miich, ti je mbocy nhuinmeecxyich.

³Huin'it nijëjity je esribas ajcxy, je ley yhuindzin, jot'ajti: "Jadayaabi yéydiç capxtigoob yí' ma Dios co jadu'n yminañ." ⁴Com Jesús ñejhuiy jadu'n nej anajty ajcxy je jääy tzachjot'ájtigíxy, chi ajcxy ñimay:

—¿Nej co ajcxy jibic mdzachjot'ájtigíxy jotjoty huinmañiyjoty? ⁵¿Huidibi ca' chipity, co nmináñibich: "Ti yi mbocy nhuinmeecxich", o co nmináñibich: "Pidig etz tüyüy"?

⁶Iich ndzojcpich co miich ajcxy mhuinjihuihuip co iich ti ndzooñich tzajpjoty e paady nmiidich je cötujcin ya naaxhuiñ e jëbi nhuinmeecxibich pocyjäy ajcxy.

Huin'it Jesús nimay je cämätpi tecymätpi:

—Pidiç, huijtzig yi mdögy etz nicxní ma mdjic.

⁷Chi je cämätpi tecymätpi ypidigý. Chi ñicxy ma ytijc. ⁸E co je mayjäy jadu'n ijxy, huin'it ajcxy ooy jihuiy huinmay. Chi ajcxy ooy ojadaty yi Dios co anajty ti yecy je mic'ajtin ma mayjäy.

Jesús ñimay Mateo: "Pajamgich"

⁹Co Jesús oy chooni jim, huin'it ijxy tüg yéydiç, yxií Mateo, huidibi anajty iñaayb ma yajcogüejttac. Chi ñimay:

—Pajamgich.

Huin'it Mateo ytinayígy. Chi panicxy Jesús.

¹⁰Jadu'n ytuñi yjajti co Jesús jim ycay ma Mateo ytijc, e may nañ jadu'n ymiñ yajcogüejtpidijc etz pocyjäydiç. Chi ajcxy jim tú'cuy y'ixtactay miid Jesús etz miid yi' ydiscípulos. ¹¹Co je fariseos jadu'n ijxy ajcxy, chi ñimay ajcxy je' ydiscípulos:

—¿Na'amy co yi mHuindzin ycaymucy miid je yajcogüejtpidijc je pocyjäydiç?

¹²Co Jesús jadu'n midooy huin'it ñimay ajcxy:

—Ca' yajmayjaty tzoydumbi huidi ca' ajcxy ypigyi, jëyi huidi ajcxy pijcip. ¹³Nicx ixpijccixy nej ymiñ jaaybety ma Dios ñeçy: "Iich ndzojcpich co miich ajcxy miid'adipy je pa'ayo'n, ca'ydi co

myajhuindzigiý tijaty iyujc." Ca' iich ti nmiiñich ma je jay ajcxy huidibi ca' pocy miidity. Iich ti nmiiñich miid yi pocyjäy ycixpi co huen jothuimbijttaaygixy ma Dios.

Amidoogixy Jesús miid je' ycixpi co jaygay y'ijtcixy

¹⁴Huin'it ajcxy ymiñ Juan ydiscípulos ma Jesús. Chi je ajcxy nimay Jesús:

—¿Na'amy co iich ajcxy etz fariseo ajcxy ayuu'ijtcixy, e yi' ajcxy huidibi xymiidhuidijtp ca' ajcxy ayuu'ijtcixy?

¹⁵Huin'it Jesús y'adzooy:

—Nej jébi yaj'ayuu'aty jay ajcxy huidibi yajpaatpi ma je pijcpí yajnixiidoñyi, pen quipxiyi yam yajpaady miid je huidibi pijcp? Minamb je xii je tiempo mina je pijcpí yajzoniiyb, huin'it janchtiy ajcxy jébi y'ayuu'ajtcixy.

¹⁶Ni pin tuc huit ca' agiyiiy miid tüt pedas jemyhuit, com nügi je tuc huit ñajtzciidziy, chi nügi o'ctiy yajtni. ¹⁷Ca' pin pidägy vino nii ma tucpi cochac, yciidzip je', e tüt'óciy anajty ti y'ayoodäy je vino nii miid ñigochac. Pidägipy ajcxy jemy vino ma jemy cochac, chi jadu'n ca' ayoohuipy je vino, ni huindigoyipy je cochac.

Je Jairo ñiix, etz je töxyjäy huidibi Jesús yhuit nüdoni

¹⁸Ma anajty Jesús jim ycapxy ymiydägy huin'it ymiñ tüt mijjäy. Chi ñaygojxtinay'ahuiy ma Jesús yhuinduu. Chi yminañ:

—Nniixich ti y'ögy. Nicx ma iich ndiic etz mgünixajipy, jugypigipy ya.

¹⁹Huin'it Jesús ypidigy. Chi ñicxy miid je ydiscípulos ajcxy. ²⁰Ma

anajty ajcxy jím ytüyöy huin'it ymiñ jixci'py'amy tüt töxyjäy huidi yxii ybo' ti mi'ljtiyyñi majmetz jimiijt. Chi nüdoni Jesús yhuitpa'. Huin'it ñajxy je' ypa'm. ²¹⁻²²Jadu'n anajty ti yjot'adyii: "Oy Jesús jeda'ajty yhuitpa' nnüidónibich, ti iich anajty n'agidäygich." Huin'it Jesús yhuäc-huimbijt. Chi huindicxpejty je töxyjäy. Chi nimay: —Jotcujc'at miich, ti m'agidägy jigix co xymibicyich.

E tim huin'it hora oychögy je pa'mjäy. ²³Chi Jesús oy yjäty ma je mijjäy ytijc. Chi ijxy je xuuxpidijc miid je ymigütiyc ajcxy huidi chachyaaxcixy co anajty ti y'ögy je töxy'anäg. ²⁴Huin'it Jesús nimay ajcxy:

—Queccix ya, yi pi'ctöxy'anäg ca' yi' ti y'ögy. Hue' yi' maab.

Huin'it ajcxy nigo nixiicy yajxiicy Jesús. ²⁵Co anajty je jay ti ixquejxtäy, chi Jesús ytijctigiiy ma anajty je töxy'anäg huijtzäy. Chi majch ma yci!. Chi ypidigy. ²⁶Chi je jay oy yajnejhuiyydaayñi ma je jimbí naax cajp nej anajty ti ytuñii ti yjadyii.

Jesús yajtzögy metz jay huintzpi

²⁷Ma anajty jim ti choñ huin'it metz jay huintzpi ypamiini. Chachñimäyii jadu'n:

—iPa'ayoogich ajcxy, miich David y'ap y'oc!

²⁸Chi Jesús yajpajäty ma anajty ti yjättägy. Co ytigiiy tigoty, chi Jesús yajtiiy:

—Nej mmibijcipy miich ajcxy co jébi nyajhuindicxíccixy?

Huin'it je' ajcxy y'adzooy:

—Mibijcy iich ajcxy, Huindzin.

29 Huin'it Jesús nidoñ je jay ajcxy huintzpi ma yhuiin. Chi nimay ajcxy:

—Jadu'n nej miich ajcxy mmibicy, jadu'n ytuniiñ yjadiiñ.

30 Chi je' ajcxy y'ijxigü. Huin'it Jesús y'anemín pidacy:

—Ca' huaad piñ myajnejhuiygixy.

31 Co je' ajcxy ñicxní, chi ajcxy ooy nigapxy nimiydacy co Jesús anajty ti yaj'ijxigü.

Jesús yajtzögy tüt jay uumbi

32 Co anajty je' jim ti chongixy, huin'it ajcxy mimiñ ma Jesús tüt yeydiç huidibiuum huidibi anajty ca'oybi miid. **33** E co Jesús yajpidzimy je ca'oybi, chi je mayjäy ooy ycixy ycuejty ajcxy. Chi ajcxy minaangixy:

—Ni camina jadu'n ycaya'jixy ya ma jada Israel naax cajp.

34 Per je fariseos jadu'n yminaangixy co Jesús je' miid je ca'oybi ymic'ajt yajpidzimy ca'oybi ma jay.

Jesús ymiid pa'ayo'n ma mayjäy

35 Jesús jadu'n yhuidijty cajp cajp yaj'ixpijcy majaty tzajptijc. Yajhuingapxiy je jay Dios y'ayuc. Etz nañ jadu'n yaj'agidacy huen ytím huidi yuu huen ytím huidi pa'mity.

36 Co Jesús jadu'n ijxy je mayjäy, chi oy pa'ayooni co yi' ajcxy ca' miidity ni piñ huidibi jébi ñajtzcapxiy Dios y'anemín. Yi' ajcxy jadu'n yajpatp nej cõbixy huidi ca' miidity cuend'ajtpi. Ca' nejhuiygixy piñ y'anemip e piñ ypanicxip. **37** Huin'it Jesús nimay yi' ydiscípulos ajcxy:

—Tiy'ajt yi', janch mij je tung e hueeni je tumbidijc. **38** Paady

píjctzou miich ajcxy ma Dios co huen quexy tumbidijc ma yi' ytung.

Jesús huin'ixy je majmetz ydiscípulos

10 Huin'it Jesús huoy je nimajmetz discípulos. Chi moy ajcxy cötujcin jébi huaad yajnihiäch je huidi ca'oybi miid. Etz nañ jadu'n yaj'agidägip huen ytím huidi yuu huen ytím huidi pa'mity.

2 Jada je' je nimajmetzp yxii: Simón, huidi nañ jadu'n yajtijp Pedro, etz ymiguëx Andrés; Jacobo etz y'uch Juan, Zebedeo ymang; **3** Felipe, Bartolomé, Tomás, Mateo, je yajcogüejtpi; Jacobo, Alfeo ymang; Lebeo, huidi nañ jadu'n yajtijp Tadeo; **4** Simón, je cananista; e Judas Iscariote, je huidi ycíyejc Jesús agojix.

Jesús quejxy je' ydiscípulos ajcxy ayuccapxhuäcxpi

5 Chi Jesús quejxy yi nimajmetzpi, e jadu'n najtzcapxiy ajcxy:

—Ca' ajcxy mnícxipy ma je naax cajp ma ajcxy je jay chinäy huidibi ca' ajcxy Israeljäity. Ni mgatigihuiipy ajcxy ma Samaria naax cajp. **6** Nigí jac'oy co ajcxy mnícxipy ma je Israeljäy huidibi ca' nejhuiy huidibi ca' paduñ Dios ytíy'ájtin.

7 Nicx miich ajcxy capxhuäcx Dios y'ayuc co ti yhuingoni Dios y'anemín. **8** Yaj'agidaaccixy yuujäy pa'mjäy huidijaty pützpa'm ymiid. Myajjugypijcixy tiibi ögy. Myajnihiäzip huidi ca'oybi ymiid. Ninigoobi miich jada cötujcin ti myajmooygixy, nañ ninigoobi yejccixy.

9 Ca' ni ti meeñ mminicxcixy.
10 Ca' mbijty mminicxcixy
 tü'amgixpi. Mminicxcixy jëda'ajty
 yi mhuit huidi miid ma mninix.
 Ni mgaminicxip huingbi mgig etz
 mdajc; com ycopicity co je cajpjäy
 xyajcáaygixipy xyaj'úuccixipy miich
 ajcxy.

11 Co anajty mjäty miich ajcxy
 ma tüg cajp nidiu yajtiu pinjäy jim
 tudäcyip. Jim ajcxy mhui'mipy ma
 je' ytijc ixti cooní ajcxy mdzoonip.
12 Co anajty miich ajcxy mdigiy
 tigoty huin'it mgapxpóxcxcixipy je
 codijc jadu'n nej tzocy. **13** E pen je
 codijc ymihuaad'ajtpy, yejccixy
 jim iiбocxin capxpoocxin. E pen
 je jay ca' ytudägyity, ñaadigi'adip
 huidi anajty ti mgapxcixy. **14** E
 pen ca' pin xycöbigaangixy, e ni
 pin xycamidohuaani ajcxy m'ayuc,
 pidzimgix jim ma je tijc o ma je
 cajp. Chi ajcxy mdecy huinnebipy,
 je' je' je tiy'ajt co ca' miich ajcxy
 ti pocy miidity. **15** Janch tiy'ajt
 jadu'n nej nimaaygixy co anajty
 je xii tiempo paady ma anajty
 yajtiydunañ je naaxhuiñjäy, jac
 nügi yajtzaachytunañ yi' ajcxy
 ca'ydi yi jay ajcxy huidibi tzinaayb
 ma Sodoma cajp etz ma Gomorra
 cajp.

Ixhuidijtin pahuidijtin

16 iOcmidoogix! Hich yam miich
 ajcxy nguejxyp majaty yi jay
 huidi jibic-huinmañ miid. Jadu'n
 nipaady nej iich nguexyich
 cöbixy ma je lobi. Huijy cujc
 ajcxy mnaypidägiib jadu'n nej
 tzañ, per yung naxy jadu'n nej
 muuxy. **17** Mnayguend'adiib ajcxy
 je' co yi jay ajcxy xyciyeangixy

ma ajcxy mijtungmiidpi etz
 myajhuobaangixy ma je
 judfójay ajcxy ñaymujctac, **18** ixti
 xyajnicxaangixy ajcxy ma je
 gobernador etz je reydijc ajcxy
 miid iich ycixpi; e jim iich miich
 ajcxy xyñigapxipy ma je jay ajcxy
 yhuinduu, e nañ jadu'n majaty
 anajty je jay ajcxy huidibi ca'
 yjudiojäyity. **19** Co anajty ajcxy
 xyajcidiçiy je mijtungmiidpi,
 ca' ajcxy oy mhuinmaayipy nej
 m'ocnímähuiipy. Co anajty paady
 je tiempo, huin'it iich miich ajcxy
 myajnímähuiipy nej ajcxy mgapxipy.
20 E je ayuc huidibi miich anajty
 ajcxy mgapxpy, ca' miich anajty je'
 ajcxy m'ayuc'ajtigixy, je Dios Teedy
 anajty yjihuiñ, je Espíritu Santo,
 xyajcapxp miich ajcxy.

21 Huin'it yi jay ajcxy
 ñaygïegáanigixy miñ xyipy tüg
 quëxtijc co huen yaj'ögyii. E
 je ungdeedy ciyegañ y'ung; je
 ung'anäg mibidigañ je ytaj yteedy
 etz yaj'öcip ajcxy. **22** Tüg'öciy je jay
 ajcxy ca' ajcxy xy'ix'anipy xychoga
 niipy miid iich nxii ycxipi. E pin
 xymibijcpich amumdügjot ixti
 mabaad y'ögy, yi' ajcxy y'alma
 tzögipy. **23** E co anajty miich ajcxy
 jay xy'ixhuinity xypahuinity ma
 tüg cajp, nicxcix ma huingbi cajp.
 Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy
 co ca'ní anajty mgapxhuäctäy ayuc
 tiy'ajt ma tüg'öciy je Israelcajp co
 nihuimbidipyich, iich, je jay huidibi
 tzoon tzajpjoty.

24 Tüg yaj'ixpijcpí jac nügi mij'ajtin
 miidity ca'ydi je huidi ixpijcp, e
 tüg huindzin jac nügi mij'ajtin
 miidity ca'ydi je' ytumbi. **25** Jëb
 jotcujc idipy je discípulo co jadu'n

yajpaadipy jadu'n nej yhuindzin, e
je tumbi joccujc idipy nej yhuindzin.
Pen jay minamb co iich nmiidich
ca'oybi, jac niigi ymina'na'ñ co
miich ajcxy miidity.

Pin jébi yajtzigiy

²⁶Ca' ajcxy mdzigiÿ yi jay
ajcxy. Ca' ji ni ti yüch ity nicx
ycaniguëxigÿ; nañ ni ti ji ycayajtuñ
ayüch ameech nicx ycayajnejhuiÿ.
²⁷Huidi iich miich ajcxy ayüch
nyajnimaayb, capxpídzimgix
miich yi' mayjäyjoty, e huidi ajcxy
midooyb ameech, capxpídzimgix
miich yi' mic ma tüg cögot. ²⁸Ca'
ajcxy mdzigihiup je jay huidib
ninicx yaj'löcp etz ca' huaad yi'
ajcxy yaj'lögy je alma. Yi' miich
ajcxy mdzigiyygixy je Dios huïdib
pidacp je alma etz je ninicx
mijiiñjoty.

²⁹¿Nej ca' jay ajcxy toogy metz
pi'cjoon miid tügpi pi'cmeenii? Per
ca' ni tüg huaad ycäy naaxhuiñ,
pen ca' tzocy je mDios Teedy
huidi jiiby tzajpjoty. ³⁰Miich ajcxy
mgöhuay ac michoy yi'. ³¹Paady
miich ajcxy ca' mdzigihiipy, jac
niigi miich ajcxy mdzoubaady ca'ydi
je joon.

Pinjaty ca'p midzöydu'ñ Jesucristo mayjäyjoty

³²Yi' jay ajcxy huidi xymibijcpich
etz xyñidiy'ajtyich ma jay yhuinduu,
nañ jadu'n iich yi' nidiy'ajtyich
ma iich nDeedy huidibi jiiby
tzajpjoty. ³³Per je jay ajcxy huidi
iich xycoyützpich ma mayjäy ajcxy
yhuinduu, nañ jadu'n yi' ngoyützpip
ma iich nDeedy yhuinduu huïdibi
jiiby tzajpjoty.

Miid Jesús ycixpi yijiijity naymidzip'adii

³⁴Ca' miich ajcxy mhuinmay
co iich ya ti nmiinich miid co
nmöhuaangixy joccujc'ajtin ya
naaxhuiñ. ³⁵Hich ti nmiinich co
nyajtziptunipyich jay miid yteedy;
töxyjäy miid ytaj etz xecy miid yxecy.
³⁶E jadu'n miich ajcxy mdzip'adiiyb
mgi'mjuugy mgi'mmigüg.

³⁷Yi' jay ajcxy huidibi tzojcp ytaj
yteedy jac niigi ca'ydi iich, ca' yi'
ypaadyii co njay'adiiybich; e pin
ymang o ñiix tzojcp niigi ca'ydi iich,
ca' ypadyyi co njay'adiiybich; ³⁸e pin
ca' yci'mdzojciñ y'ijxmajtztäy etz ca'
ñaybidägyii ycixjot huinijot ma iich,
ca' mihuaadity nicx njay'adiiybich.
³⁹Pin yjugy'ajtin najtztogiiyb,
yajtigoyipy yi'; e pin yjugy'ajtin
tigooyb miid iich ycixpi, ypaadipy
jugy'ajtin huinixii tzajpjoty.

Premio nganar'ajtim

⁴⁰Pin miich ajcxy xycöbijcp, iich
yi' anajty xycöbijcp; e pin iich anajty
xycöbijcp, nañ ycöbijcp anajty
je huidibi iich ti xquejxýich ya
naaxhuiñ. ⁴¹Je huidibi cöbijcp je
jäy huidibi Dios y'ayuc capxhuacxiç,
je' co yi' ymiñ miid Dios ycixpi, yi'
jadu'mbi je oy'ajtin ypaadipy. Nañ
jadu'n je huidi cöbijcp je oybi jäy miid
co oy yjäyity, yi' jadu'mbi oy'ajtin
ypaadipy. ⁴²Je huidi yaj'ucp tüg
vaso nii ma huenyimpinjäy miid
co xymibicyich, janch iich miich
nímaaygixy, ypaadipy oy'ajtin.

Juan je Bautista yquexyöybí

11 E co Jesús anajty ti
najtzcapxiydäy je tiyy'ajt

ma je nimajmetzpi ydiscípulos ajcxy, chi Jesús ñícxxy yaj'ixpíjcp etz ayuccapxhuäcxp majaty cajp huinduy agonbi.

²E Juan je Bautista hue' je' anajty yajpaady pujxtigoty. E co nejhuiy tijaty mijhuinma'ñ anajty Jesús ytumyb, chi quejxy metz je' ydiscípulos ajcxy ma Jesús yajpaady.
³Chi Juan ydiscípulos ajcxy y'amidooy Jesús:

—¿Nej miich je' je Cristo huidibi anajty minamb o jëbi iich ajcxy huingbi n'ahuijxcixy?

⁴Chi Jesús y'adzooy:

—Ñíxcix miich ajcxy nimaaygix yi Juan, je Bautista, tijaty miich ajcxy m'l'ixpy mmidooyb co ndumybich. ⁵Miich ajcxy yajmiidmiyväg je Juan, jadu'n nej je huintzpi nyajhuindicxigich; je címät tecymät nyajtzoocypich; je huidibi jibic nïbützpa'm ymiid nyajtzoocypich; je' ajcxy huidibi cönat nyajmidohuïcypich; je öcipi ajcxy nyajjugypijcypich; etz je ayoobtijc, je huidibi yung naxy yjothuinma'ñ nyajmiidmiydacypich Dios y'ayuc. ⁶Jotcuje yi' ajcxy pinjaty xymibijcpich amumdügjot etz ca' ni nej yjotmetzci' miid iich.

⁷Co Juan je Bautista ydiscípulos ajcxy ñícxni, chi Jesús ytigiiy nimiydaccoty Juan je Bautista ytung ma je mayjäy, chi yminañ:

—¿Ti miich ajcxy oy m'l'ixy jim mijtigïduum? ⁸Tüg nähuaax huidibi poj xijpi? ⁸¿Ti ajcxy oy m'l'ixy? ⁹¿Ti oy m'l'ixy, tüg jay huidibi ooy y'oxygenity? ⁹¿Ti miich ajcxy oy m'l'ixy? ¿Nej ti m'l'ixy tüg Dios y'ayucnajtzcapxiyybi? Janch co ti m'l'ixcixy tüg jay jac mij ca'ydi tüg

Dios y'ayucnajtzcapxiyybi. ¹⁰Je' jada je jay huidibi Dios nigapxy ma ñecy co Dios jadu'n yminañ:

Cham nguexyich iich
 nguexyöyp jayijp ma miich.
 Je' yaj'oyihuiip je jay yjot yhuinma'ñ miid iich ycixpi, tim jadu'n nipaady nej jihiüy jay tü'aa yaj'oyi co rey ymiinal'ñ.

¹¹Co yi jay ajcxy huidibi ti chinaaygixy ixti chambaad ni piñ ti ca' yajpaady mij jadu'n nej Juan je Bautista; per piñjaty iich xymibijcp, yi' jac mij naxam ma Dios y'ane'my ca'ydi Juan.

¹²Maabi Juan je Bautista ytundigiy, ixti chamni janch mayjäy amumdügjot ñejhuïhua'ñ Dios y'ayuc, je' co ajcxy ytigihua'ñ ma Dios y'ane'my. ¹³Tüg'óciy ajcxy je Dios y'ayucnajtzcapxiyybi etz Moisés ycötujcin ñigapxy ajcxy je ané'min ixti cooni Juan oy ymiñ. ¹⁴Pen miich ajcxy mibijcp Moisés ycötujcin etz Dios y'ayucnajtzcapxiyybi ajcxy, Juan je Bautista je' je' je Elías huidibi anajty miinamb. ¹⁵Piñjaty mido'n miid huen mido'mbigipy iich n'ayuc.

¹⁶Jesús yjacminañ:
 —¿Pin miid n'ocyajtügihuibyich yi jay huidi ajcxy cham tzinaayb? Tim jadu'n yi' ajcxy nej pi'ctijc huidibi ajcxy iyiiyb ma mayjäy yjuygixy ytooccixy, miyaaxcixy midinaaygixy ymigügtijc:

¹⁷“Tí njayajxüxyich flauta e ni ca' ti m'ejtzcixy; ti iich ajcxy öcipi njahuinyäxich, e miich ajcxy ca' ti myäxy.” ¹⁸Chi Juan, je Bautista, anajty miiñ, e je' ca' ycay y'tügy. E

miich ajcxy minaangixy co Juan ca'oybi ymiidity. Jada pi'c'anäctijc nipaady nej miich ajcxy.¹⁹ Chi iich je' je jay huidibi tzoon tzajpjoty nmiiñich, e caaybich uucpich, e miich ajcxy minaangixy: "Ijxcix, cha tûg yeydijc, janch cax janch vino'ucp huidibi migüg'ajtpy yajcuejtpidijc etz pocyjädyijc." Je Dios tiy'ajt ji je' ñiguëxig.

Je cajp huidibi ca' ycapxymidoogixy

²⁰ Chi Jesús ojcoty je maygajpjäy ma anajty may mijhuinma'ñ ti tuñ, com je mayjäy ca' anajty yjothuimbidaangixy ma Dios. Chi Jesús yminañ:

²¹ —iAy miich ayoob ajcxy huidibi tzinaayb jim Corazín! iAy miich ayoob ajcxy huidibi tzinaayb jim Betsaida! Co ixyipy iich ti nduñich jecy'ajty je mijhuinma'ñ mijtzög'ajtin ma je Tiro etz Sidón cajp, jadu'n nej iich ti nduñich ma miich ajcxy, ti ixyipy je Tiro jay etz Sidón jay nijothuimbijtcixy etz iñaaygixy saco nijen nücuyjam incuyjam, je' je tiy'ajt co ooy ytajcixy ymaygixy miid ypcy ycixpi. ²² Paady miich ajcxy yam nimaaygixy. Co anajty Dios tiyduna'ñ je naaxhuiñybi jay, huin'it miich ajcxy Dios xychaachytuna'ñ jac nigi, ca'ydi je jay ajcxy huidibi jecy'ajty tzinay jim Tiro etz Sidón.

²³ Mich ajcxy, Capernaum jay, mnaybidáacigixy jadu'n nej jihuïy mdigihuaangixy jiiby tzajpjoty. Per ca' yjadu'nity. Mdighuam miich ajcxy ayoodactuuby. Ayo'n tzaachypí mbadaangixy. Co ixyipy iich ti nduñich jecy'ajty je mijhuinma'ñ mij tzög'ajtin ma

Sodoma cajp, jadu'n nej ti nduñich ma miich ajcxy mgajp, chambaad ixyipy ity yi jadu'mbi cajp, ca' ixyipy Dios cayajtigooy. ²⁴ Paady iich miich yam nimaaygixy. Co anajty Dios tiyduna'ñ je naaxhuiñyjäy, huin'it miich ajcxy myajtzaachytuna'ñ jac nigi, ca'ydi je jay huidibi jecy'ajty tzinay ma Sodoma ñaaxjot.

Mingixy ma iich e mbóocxcicixipy

²⁵ Chi Jesús ytigiiy Dios mibijctzooyb, yminañ:

—Dios Teedy, iich miich n'iibaatpich ngapxpaaatpich. Miich miid je mij cötujcin jiiby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ. Com miich ti mnajtzcapxiy yi m'ixpijcin ma je ayoobtijc huidibi tzinaayb jotxeemy, e ti myüch yi m'ixpijcin ma yi ixpicytijc cohuinma'ñydiyc. ²⁶ Jadu'n, Tat, ti mduñ, com jadu'n miich ti mdzocyti mjäygidägy.

²⁷ Jesúsjacminañ:

—Iich nDeedy ti xyajcidiyäyich tûg'öciy mic'ajt oy'ajt. Ni pin ca' ijxcapy pin je' y'ung, jeyi nDeedyich tûgpajc. Ni pin ca' ijxcapy pin je' nDeedy'ajtpyich, jeyi iich, je Dios y'ung tûgpajc, etz jacjadyii huidibi iich, je Dios y'ung, nyajniguëxigamyich. ²⁸ Min ma iich nidüg'öciy miich ajcxy huidijaty taj mayb myajpatp ma mjot mhuinma'ñ, iich miich ajcxy nmöhuamby jotcujc'ajtin. ²⁹ Cobic miich ajcxy iich n'anem'in iich ngötujcin, jadu'n nej huaj yuub ajcxy cobic ycoyi!. Ijxpíc ajcxy iich ndiy'ajt etz cuydun iich n'ayuc, com iich nmiidich mecxtujcin etz ca' iich amij agix nayjihuüyijich.

30 Ca' iich n'an'e'min ymicity, e iich ndung ca' nimijaajity.

**Je discípulos ajcxy moc cojc
yajmujcp pocxxiiduum**

12 Chi tūg xii Jesú斯 yhuidity miid ymigügtijc ma tūg camjot. E hue' anajty sábado xii, je poocxin xii. Chi Jesú斯 ydiscípulos ajcxy oy anajty yubögyii. Chi ajcxy ytigiiy trigo tiim nixajztutp etz yjiicxy ajcxy je ypac. **2**E co je fariseos ajcxy ijxy nej Jesú斯 ydiscípulos ajcxy y'idiitzcixy, chi ajcxy nimay Jesú斯:

—Oc'ix nej miich mdiscípulos ajcxy y'idiich. Hue' ajcxy tumyb huidibi ca' huaad ma sábado xii yajtuñ.

3 Per Jesú斯 minañ:

—¿Nej ca' miich ajcxy mgapxyñi ma Dios ñecy, jadu'n nej David etz ymigügtijc ajcxy idich jecy'ajty co yuböccoti? **4**Pues yi' ajcxy tigiiy ma Dios ytijc. Chi cay ajcxy je tzajcaagy huidibi anajty jay ajcxy ti yajhuindzigiy Dios. Je' je tzajcaagy huidibi teedy ajcxy anajty paatiip cayipy. **5** ¿Nej ca' miich ajcxy ti mgapxyñi Moisés ycötujcin necy co je teedy ajcxy jébi ytuñ ma Dios ytijc sábado xii, e ca' nan tundigooyb je' ajcxy?

6 Hich miich ajcxy nimaaygixyp, jac nügi mij cötújcin nmíididých, ca'ydi je cötujcin huidibi je teedy ajcxy yajtuñ ma Dios ytijc. **7** Pen miich ajcxy ti mhuinjihuïy nej yhuimbizimy jada Dios y'ayuc, co Dios jadu'n yminañ: "Hich ndzojcpo co miich ajcxy miid'idipy pa'ayo'n ca'ydi co ajcxy myegipy huindzigi'ñ." Pen miich ajcxy ti

mhuinjihuïy jada ayuc, ca' ixipy mbocy'ixy ma iich nmigügtijc huidibi ca' ma ti ytundigooy. **8**Hich, je jay huidibi tzoon tzajpjoty, nmiidich ane'min, jaydëbi nimäyich je jay ajcxy ti jébi tungixy sábado xii.

Je yeydijc huidibí anajty ycitidzip

9 Chi Jesú斯 choñ jím, ñicxy ma je judíojäy ñaymujctac. **10**E jiiby ma je naymujctac anajty tūg yeydijc huidibi ycititz. Je fariseo ajcxy xihuamyb Jesú斯, paady ajcxy y'amidooy, yminañ:

—¿Nej jébi tūg pa'mjäy chögy sábado xiji?

11 Chi Jesú斯 y'adzooy:

—Pen ya ma miich ajcxy ji tūg jay huidibi cöbixy yjutcögäy sábado xii, ¿nej ca' je' nicxy yajpidzimy mic'amy? **12**Nügi tzobaatp tūg yeydijc ca'ydi tūg cöbixy, paady Moisés ycötujcin ca' capx'aducy co tūg oy'ajtin nduunim sábado xii, je poocxin xii.

13 Chi Jesú斯 nimay je yeydijc:

—Xajtiu yi mgí!

14 Co xajtiiy yci', chi choocy, e hui'my quipxyjaty miid je yci' oybi. Chi je fariseos ajcxy yjotmätcoty, yhuinma'ñ ixtaaygixy ajcxy nej huaad Jesú斯 ocyaj'o'ccixy.

**Tüg ayucnajtzcapxiyyin
miid Jesú斯 ycixpi**

15 E co Jesú斯 nejhuiiy nej yi' ajcxy yhuinma'ñ miidity, chi jím choñ. E ooy mayjäy ypanicxi Jesú斯, Jesú斯 yajtzoocpy anajty tūg'óciy piñjaty pa'm miid. **16** Jesú斯 ane'my je pa'mjäy ajcxy co ca' huaad nigapxy nimiydägy co yi' je'

Cristo. ¹⁷ Jadu'n Jesús ane'my je pa'mjäy jígix ycxíipy ycá'pxíipy je ayuc huidibí je profeta Isaías yjaay jecy'ajty, co Dios jadu'n yminañ:

¹⁸ Jada je' iich ndumbí huidí ti nhui'ixyích. Yi' iich ooy ndzocýich njihuýich etz ooy njotcujcich miid yi'. Hich yi' nmöhuamybich iich njihuíñ mic'ajt. Yi' capxhuäcxip iich n'ayuc jadu'n nej ndzaachytuna'ñich naaxhuiñjäy ajcxy miid ajcxy ypocy ycxípi.

¹⁹ Yi' ni ymigügtijc ca' oja'ñ, ni ycayäxa'ñ, ni ycatinähua'ñ, ni pin ca' midooohuipy ma cajp cujc.

²⁰ Ca' yi' tzaachytuna'ñ ayoobitijc etz huidibí ayo'ndumb ijtp. Etz nañ ni ca' yajtigoya'ñ huidibi ayoobitijc yco'lögy'ungdijc yijipl'ijxpy. Jadu'n nej jääy cayaahuindigoy tzajcapy huidi huiidyip etz ni cayapich je mecha huidibí uxuy uxuy tiicxp. Ixti mabaad anajty yajcopicy y'anemín tudägypi.

²¹ E yi' mayjäy ooy yijipl'ixañyii.

Xigixy Jesús co miidity mujcu' ymic'ajt

²² Chi miid miin ajcxy ma Jesús tüt jääy huidibí huintzip etz uom. Je' anajty miid ca'oybi. Chi Jesús yajtzoogy, e chi y'ijxiyg etz ycapxígy. ²³ Co Jesús jadu'n tuñ, chi je mayjäy ytigliiy huinmay'ahuidijt, chi ajcxy yminañ:

—¿Nej jada je', je David y'ap y'oc huidibí rey'adam?

²⁴ Per co je fariseos ajcxy nejhuiy nej je jääy huinmay, chi ajcxy yminañ:

—Jadaabi yeydiyc yajpidzimy ca'oybi miid je mujcu' huindzin ymic'ajt (ca' yi' yjëjity je Cristo).

²⁵ Per Jesús nejhuiyb anajty ti je fariseos ajcxy yhuinmaayb, chi yminañ:

—Pen tügpicy tungmiidpi ixipy ñaybijc-huäcxigixy, etz ñaymidziptzóonigixy ixipy ac jëyi, pues cixipy yi' ajcxy y'anemín. Pen tüt cajp o tügpicy jugymigüg ixipy ñaybijc-huäcxigixy, pues ca' ajcxy y'idaangixy tügmucy.

²⁶ Pen Satanás, je ca'oybi huindzin, yajpidzimy ixipy ca'oybi ma je jääy ajcxy, chi ci'm ixipy je ca'oybi ti ñaybijc-huäcxigixy, e je Satanás ymic'ajt ca' y'ida'ñ. ²⁷ Miich ajcxy minamb co iich nyajpidzimyich ca'oybi miid je ca'oybi huindzin, je Beelzebú ymic'ajt. Pen tiy'ajt jadu'n nej miich ajcxy mina'ñ, je jääy ajcxy huidibí xymijnicxejt miich ajcxy, ñnej yi' ajcxy paady mic'ajt ma je mujcu' co ajcxy yajpidzimy ca'oybi ma je pa'm jääy? Pues ca', paady yi' ajcxy tiy'ajt yejcp co miich ajcxy ti mgapxtigoy co yminaangixy co iich nyajpidzimyich ca'oybi miid Satanás ymic'ajt. ²⁸ Per iich nyajpidzimyich ca'oybi ma pa'mjäy miid Dios yjihuíñ ymic'ajt. Paady miich ajcxy nejhuiyb co ti ymiñ yjäty je Dios y'anemín ma miich ajcxy.

²⁹ (Dios ycötujcin jac mic ca'ydi je ca'oybi ycötujcin, paady jëbi nyajpidzimyich ca'oybi.) ¿Nej jëbi tüt jääy ytigliiy ma tüt micpi jääy ytijc etz pigaani tijaty yi' ymiid, pen ca' jayijp yci' ytecy xojtzity? Pues ca'. Cooni jayijp yci' ytecy xojtzity, huin'it jëb

pijcip tijaty ymiid. ³⁰Pinjaty ca' xymijnicxpetyich, xymidzipich yi'. Pinjaty ca' tuñ miid iich co jay nyaj'ixpicyich, hue' je' ajcxy jay yajhuinmal'nydigooyb.

³¹Janch iich miich ajcxy nimäy co Dios jëbi huinmecxip tûg'ocíy pocy huidibi jay ytungixp etz tûg'ocíy jibicpi huidibi jay ycapxcixp. Jëyi janchtiy co pinjaty capxtigooyb miid je Espíritu Santo, je Dios yjihui'ñ ymic'ajt, ca' Dios huinmecxip nimina. ³²Pinjaty jibic xyñigapxpich xyñimiydacpich, je' huinmecxam. Per je huidibi jibic ñigapxpy je Espíritu Santo, je' ca' huinmecxa'ñ ni jadachambi tiempo, etz ni camina xii.

Yi quipy yi' ytíim yi' miid yaj'ijxcapy

³³Pen miich ajcxy mnejhuïhuamy je quipy pen oy quipy, o pen ca', jëbi mnejhuïhuipy co je quipy nicxy ytíim'aty. Pen oy je ytíim, miich mina'nip co oy je quipy. E pen ca' oy ytíim'aty, huin'it miich ajcxy mina'nip co ca' y'oyity je quipy. ³⁴Jibic jay miich ajcxy, jadu'n nipaady nej jihuïy ahua'n iyujc xy'ung'ajtp. Pen miich ajcxy jibic jay'ajtp, cnej jëbi miich ajcxy oybi ayuc mgapxipy? Jadu'n nej jay ajcxy yjot yhuinma'ñ miidity, ac tim jadu'n ajcxy ycapxpy. ³⁵Je jay huidibi oy ayuc ycapxpy, ymiid oyjot oyhuinma'ñ paady oy ayuc capxpy. Je jay huidibi jibic ayuc capxp, ymiid jibic jot jibic huinma'ñ, paady jibic ayuc capxpy. ³⁶Iich miich ajcxy nimay co anajty paady je xii je tiempo mina Dios tiyduña'ñ je naaxhuiñjäy, huin'it ajcxy y'adzohuipy miid huen tim

huidibi ayuc huidibi anajty ajcxy ti mgapxy. ³⁷Com nejjaty miich anajty ajcxy ti mgapxy je m'ayuc jadu'n miich ajcxy Dios xytidiunip. Com miid yi mgil'm ayuc yi' miid m'oybidzimipy mhuätzpidzimipy. E nañ jadu'n miid yi mgil'm ayuc yi' miid mbocycähuipy.

Jibicjäydijc ajcxy pijctzoogixy tûg ijxpejt mijhuinma'nybi

³⁸Chi nijejity fariseos ajcxy etz esribas ajcxy Jesús nimayi:
—Huindzin, n'ixamy iich ajcxy miich tûg mlijxpejt.

³⁹Chi Jesús y'adzooy:
—Yi jibic jaydijc ajcxy etz ajcxy huidibi ca' mibiga'ñ Dios ypijctzoob tûg ijxpejt huidibi tzomb tzajpjoty. Per Dios ca' yega'ñ jadüg ijxpejt. Ti Dios yecy tûg ijxpejt ma Jonás. ⁴⁰Com jadu'n nej Jonás jecy'ajty ijxpejt yejcy co y'ijty tugiig xii tugiig tzuum mejyjoty ma acx ymoxac, nañ tim jadu'n iich, je jay huidibi tzoon tzajpjoty, nyegamy ijxpejt jadachambi tiempo co n'idipyich tugiig xiim etz tugiig tzuum naaxjoty. ⁴¹Je mayjäy huidibi anajty tzinaayb ma Nínive cajp, ti jothuimbijtcixy etz ti ixmach ajcxy huidijaty jibicpi ajcxy ytumyb co Jonás capxhuäcxy Dios y'ayuc ma yi' ajcxy. Cha iich ngapxhuäcxyich Dios y'ayuc ma miich ajcxy, etz jac niigi cötujcin nmiididyich, ca'ydi Jonás; e ca' miich ajcxy mjothuimbity. Paady co anajty Dios tiyduña'ñ je naaxhuiñjäy, je Nínive jay miich ajcxy xyajpocycähuam. ⁴²Nañ jadu'n je töxyjäy reina huidibi tzinay jecy'ajty ma madza'cruudz

yipidzímy, yi' je' xidähuam je jay ajcxy huidibi tzinaayb jadachambí tiempo, etz yajpocycähuiib ajcxy. Je reina tzoon jiguëgy nicxy co amido'ida'lñ je rey Salomón ma capxhuäcxí Dios y'ayuc. Ji naaxhuiñ jadachambí tûg Dios ytiy'ajtmíidpi jac nigi ymijity, ca'ydi Salomón anajty, e ca' je jay ajcxy mijpidäga'lñ.

**Je jibic espíritu co
jadüg'oc yhuimbity**

43-44 Yí jay ajcxy huidibi cham tzinaayb, quipxyjaty ajcxy miid je ca'oybi. Co je ca'oybi yipidzímy ma je jay, chi je' niicxy jim mijtigiduum y'ijxtacy. Co ca' paty y pocxtac, huin'it ymina'lñ: "Huimbidaambich ma je jay yjot yhuinma'lñ ma iich ti n'octxombi." Co je ca'oybi yjäty ma anajty ti chinäy, chi paty je jay yjot yhuinma'lñ ooy yhuätzity etz yajxon ypedigity oy oyuñ. 45 Chi je ca'oybi niicxy oy yajtzooñ jahuixtujc ca'oybi jac jibicpi ca'ydi je'. Chi ajcxy ytigiiy ma je jay yjot yhuinma'lñ, e chinay ajcxy jiiby. Huin'it je jay jac'öctiy oy yajtni, ca'ydi jadu'n nej anajty jayijp'aty.

Jesús ytaj etz y'uch miguëx ajcxy

46 Jesúus yaj'ixpijcp y anajty je mayjäy, co oy yja'ty je' ytaj etz y'uch miguëx ajcxy. Hue' ajcxy yhui'my tiba'y. Je' ajcxy anajty ymigapxamy Jesúus. 47 Chi jay yajnämäy Jesúus:

—Yí mdaj etz m'uch miguëx ajcxy, chiiby ajcxy tiba'y, miich xyjamigapxamb.

48 Jesúus y'adzooy, nimay je jay huidibi ytaj y'ayuc yajnajxi ma yi':

—¿Pin jay miich ajcxy mdijy co iich ndaj'adyii etz iich n'uch'adyii nmigüg'adyii?

49 Huin'it Jesúus nitzihiuiiy je' ydiscípulos ajcxy e yminañ:

—Jada iich ndiscípulos ajcxy jadu'n nipaady nej iich ndaj etz iich n'uch nmiguëx. 50 Huen ytimpinity huidibi y tumby iich nDeedy chojecin, huidibi jiiby tzajpjoty, pues jadu'n yi' ajcxy nipaady nej iich ndaj etz iich n'uch miguëx.

**Je ayuccapxhuäcxpi
y'ijxpejt (niipi ijxpejt)**

13 Je huin'it xii Jesúus choñ ma je tijc. Chi niicxy ma je mejypa' jim oy y'iñay'ihuïy. 2 E co mayjäy ooy ñaymuçci jim ma anajty Jesúus iñay, chi Jesúus ytigiy barcojoty. Per tûg'öciy je mayjäy yhui'mday ma mejypa'. 3 Jesúus ytigiiy jay yaj'ixpijcp miid jihuimbit ayuc, yminañ:

—Tûg jay chooñ trigotiim huijp.

4 E ma anajty jim ytiimhuijy, huin'it je ytiim oy naagity ycäy ma tül'aa. Chi jada' je joon ajcxy oy ymiiñ etz ypiihuïgy je tiim. 5 Nijëjity ytiim ycäy ma tzaanïcx ma anajty hueeni naax. Jada tiim tzojc ymuçxy.

6 Com hueeni anajty je naax ma je tzaanïcx, chi co oy xii'an ypadyi, chi ytiitztay, com ca' anajty je yticz yeegity. 7 Nijëjity tiim oy ycäy ma ujtz'aayjot ma apyjot, e ujtz'öctay je trigo mang. 8 Per je tiim huidibi ca'u ma oy ñaax, je' yon yajxon e tiim'ajt may'amy; tûg ypi'cpajc iiipxmajc oy yco'ity, jadüg pi'cpajc tug'ilpx oy yco'ity, jadüg pi'cpajc migo'px oy yco'ity. 9 Pinjaty mido'n miid huen mido'mbic yada ayuc.

Ti ycixpi je ijxpejt

10 Chi je' ydiscípulos ajcxy nimijhua'cy Jesús, chi ajcxy yajtiiy:
—¿Na'amy co myajtuñ jihuimbit ayuc co myaj'ixpicy je mayjäy?
11 Chi Jesús y'adzooy, yminañ:
—Miich ajcxy jaydëb
mnejhuihuipy huidibi Dios
ñigapxyp ñimiýdacpy coyüch'amy ma y'anemín. Jacjadyii jay ca'
ajcxy huinjihuipy. **12** Pínjaty ymiid yajmöhuip nïgi, pinjaty hueen miid yajpigipy nïgi, oy ixipy hueen jadim miidity. **13** Paady jihuimbit'amy nyajnímaayich; jaydëbi pinjaty ijxcixy, ñipatpy nejihuïy ca' ti ijxcixy; etz co ajcxy midoogixy, ca' ajcxy huinjihuïy, ñipatpy nejihuïy ca' ti midoogixy. **14** Jadayaabi ytunyii yjadyii jadu'n nej je profeta Isaías jaaybejty yajhui'my ma jadu'n yminañ:

Miich ajcxy midohuamy, per ca' mhuiñjihuïhuangixy.

Miich ajcxy m'ixamy, nañ ca' mhuiñjihuïhuaangixy huidibi ti m'ijxcixy.

15 Com jadayaabi jay ooy ajcxy yjot yhuinma'ñ ti y'ahuimbity juuñ. Nej ajcxy yjamidoy, ca' ajcxy ymidohui'mgixy. Nej ajcxy ja'ixy, ca' y'ljxhui'mgixy. Nej ajcxy yjahuinjihuïygixy, per ca' yhuinjihuïy ma yjot yhuinma'ñ. Yí' ajcxy ca' yjothuimbidaangixy ma iich, jaydëb nyajniðzögibich ajcxy.

16 Per jotcuje miich ajcxy, co miich ajcxy ijxhui'my miid mhuiñ huidibi ndumybich, e mmido'mbicy ajcxy iich n'ayuc. **17** Janch tiy'ajt jadu'n nej iich miich nimaaygixy. Janch

tiy'ajt co may profetas ajcxy etz tudägy jay ajcxy huidibi tzinaayb jecy'ajty, ooy ajcxy ja'ixañ huidibi miich ajcxy m'ijxyp cham, per ca' ajcxy ixy. E ooy ajcxy jamidohuañ je ayuc huidibi miich ajcxy midooyb cham, per ca' ajcxy midoy.

Jesús najtzcapxiy je ijxpejt ma je niipi

18 Amido'it miich ajcxy, jadu'n nej yhuimbidzimy jada jihuimbit ayuc maabi je tiim huijpi. **19** Je jay ajcxy huidibi amido'ijtp Dios y'ayuc, e mic'amy je ca'oybi yajpidzimy Dios y'ayuc ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n ajcxy nipaady nej trigo tiim huidibi cäb tügujc, e je joon ajcxy mic'amy ypiimujctay. **20-21** Je jay ajcxy huidibi amido'ijtp Dios y'ayuc janch jotcuje, per co agapxiyiib paady, co tzaachhypi minaxy yajnaxy miid Dios y'ayuc ycixpi, chi mic'amy ajcxy ixmajtzni Dios y'ayuc, jadu'n ajcxy nej je trigotiim huidibi ti ycäy ma tzaaniçx, huidibi ca' oy ytictz miidity. **22** Je jay ajcxy huidibi amido'ijtp Dios y'ayuc, e co ñicxni, chi jaydigooyñi Dios y'ayuc miid jotcuje'ajtin tzinaayin, comeeñ'ajtin etz adzocin. Jadu'n ajcxy nipaady nej trigotiim huidibi ti ycäy ujtzjoty, e ca' ytiim'aty miid co oy y'ujtz'ögy. **23** Je jay ajcxy huidibi amido'ijtp etz cöbijcp yajxon Dios y'ayuc amumdügjot etz Dios y'ayuc ytumyb ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, jadu'n ajcxy nipaady nej je tiim huidibi ti ycäy ma oy ñaax etz ti ytiim'aty may'amy. Tüg pi'cpajc iipx majc oy yco'ity, etz jadüg pi'cpajc tugi'px oy yco'ity, etz jadüg pi'cpajc migo'px oy yco'ity.

Je ijxpejt co je jibic ujtz ymuxy ma je trigo cam

24 Chi Jesúz yaj'ixpijcy jadüg jihuimbit ayuc, yminañ:

—Je Dios y'ané'min jadu'n nipaady nej tūg yeydijc huidibi trigo tiim huijp ma je' ycam. **25** Per co ajcxy yma'löctay nidüg'óciy je cogam, chi ytigiiy tūg ymidzip ma je ycamjot. Chi je midzip jibic ujtz tiim oy huijy ma je trigo cam. Chi ñicxñi. **26** E co je trigo oy yooñ, chi ypijy. Nañ jadu'n je jibic ujtz oy yooñ. **27** Chi je ytumbidijc oy yhuindzin yajnimay: “Huindzin, ¿nej ca' ti mniyp ac trigotíim? ¿Nej co jim nañ jadu'n jibic ujtz yajpaady?” **28** Chi je cogam yminañ: “Huen jada' nmidzipich jadu'n ti y'lidich.” Chi je tumbidijc y'amidoohui: “¿Nej mdzojcpoy co iich ajcxy nhuijxigibich je jibic ujtz?” **29** Chi je cogam yminañ: “Ca'. Pen miich ajcxy mhuijxícpoy je jibic ujtz, ca' jecyity co m'ahuijxmugipy nañ jadu'n je trigo. **30** Ixmatz, huen je jibic ujtz yeegy tūgmucy miid je trigo, ixti cooni anajty ypidigý je cosecha. Co cosecha paty, huin'it nguexa'ñich je ndumbidijc co huen jayijp puixigý je jibic ujtz etz axotzípy etz nögípy. E co yajpidictay je jibic ujtz, chi yajpidigípy je trigo e pidágípy ma je tze'x.”

Je ijxpejt ma je mostazapajc

31-32 Nañ jadu'n Jesúz yaj'ixpijcy jadüg jihuimbit ayuc, yminañ:

—Je Dios y'ané'min jadu'n nipaady nej tūg mostazapajc huidibi tūg jay ñiip ma je' ycam. E je mostaza ytiim je' jac tim mutz

ca'ydi ni huidibi ujtz tiim. Per co je mostaza ytiim ymuix etz yoñ, chi y'ahuimbitjy jac mij ca'ydi jacjadyii ujtz. E hue' nicxy yjaty janch mij, ixti joon ajcxy oy yqueec miiñ yqueec xijpy jim, pidägy je ype'ñ ma je mostaza y'aacx.

Je ijxpejt ma je levadura huidibi ca' y'oity

33 Nañ jadu'n Jesúz yaj'ixpijcy jadüg jihuimbit ayuc, yminañ:

—Je Dios y'ané'min jadu'n nipaady nej levadura huidibi tūg töxyjäy ypidacpy miid je harina, jigix je harina oy ypidigý.

Nej anajty Jesúz yajtuñ je ijxpejt

34 Tūg'óciy Jesúz yaj'ixpijcy je mayjäy, jihuimbit'amy yaj'ixpijcy, e ni ti ca' jay yaj'ixpijcy cayajnimäy jihuimbit ayuc. **35** Jadu'n Jesúz ytuuñ, jigix yajcuyduñ je ayuc huidibi je profeta Isaías yjaayhui'm jecy'ajty, co jadu'n yminañ:

Hich ngapxamyich ac tim
jihuimbit ayuc. Hich
nigapxamyibich tijaty huidibi
ca' piñ nejhuïy, mabaad Dios
oga'n yajcojy je naaxhuiñybi.

Jesúz capxticxi ni nej yhuimbidzimy je jibic ujtz ma je trigo cam

36 Chi Jesúz capxycijxy miid je mayjäy, chi ñicxy ma tūg tijc. Chi ytigiy tigoty miid je' ydiscípulos ajcxy. Chi Jesúz ydiscípulos ajcxy nimijhua'cy Jesúz, yminañ ajcxy:

—Tun may'ajt iich ajcxy xyajhuinjihuïyg je jihuimbit ayuc co ti mnigapxy je jibic ujtz ma je trigo cam.

37 Chi Jesúz yajnimay:

—Iich, je jää huidibi tzoon tzajpjoty, jadu'n iich nipaady nej je jää huidibi niip je oybi tiim ma je ycam.³⁸ Je cam jadu'n nipaady nej tüg'óciy naaxhuiñjäy. Je oybi tiim jadu'n nipaady nej je jää ajcxy huidibi cöbijcp Dios y'ané'min. Je jibic ujtz jadu'n nipaady nej je jää ajcxy huidibi cöbijcy ajcxy je mujcu' y'ané'min.³⁹ Je jää huidibi niipy je jibic ujtz, jadu'n yi' nipaady nej je ca'oybi. Je jibic ujtz cosecha, jadu'n nipaady nej je tiempo co anajty je naaxhuiñ ycixy ytigoy. Je ajcxy huidibi yajpidic je cosecha, nipaady nej je ángeles ajcxy.⁴⁰ Jadu'n nej je jibic ujtz oy yajpujxígy etz yajpidacy jiinjoty, nañ tim jadu'n nicxy yjaty miid je jää ajcxy huidibi cöbijcp je mujcu' y'ané'min co anajty je naaxhuiñ cixy ytigoy.⁴¹ Co anajty je naaxhuiñ ycixy ytigoy, chi iich, je jää huidibi tzoon tzajpjoty, nguexamych n'lángeles huen yajmujectäy je jää huidibi je ymigüg yajtundigooyb, etz yi huidibi ajcxy jibic-huinma'ñ tum.⁴² Co yajmujectähuipy je jibicjäydijc, chi ajcxy yajpidägipy mijijiinjoty, jiiby ajcxy yäxa'ñ etz ytiitzmucxy ytiitzqueecy miid je ayo'n ycixpi.⁴³ Per je jää ajcxy huidibi cuydumb Dios chojcin, idam ajcxy miid Dios Teedy jiiby tzajpjoty. Ymii'idamy ajcxy tüg oy'ajti, jadu'n nipaadiip nej je xii ytiicxin yjajin. Pen miich ajcxy mido'n miid, mido'mbijc ajcxy iich n'ayuc.

Je y'ijxpejt je meeñ huídii yüchip

⁴⁴ Je Dios y'ané'min jadu'n nipaady nej meeñ huidibi yüch ijtp ma tüg cam. Per co tüg jää paady je

meeñ, chi mic'amy jadüg'oc yüdz tigach. Chi ooy yxonrägy. Chi niçxy etz tooctäy tüg'óciy huidibi ymiid etz juy je naax.

Je y'ijxpejt je perla huidibi tzoohip

⁴⁵ Nañ jadu'n Dios y'ané'min jadu'n nipaady nej tüg ajuuyb adoooci p huidibi ijxtaayb tüg oybi perla huidibi tzoobatp.⁴⁶ E co anajty paady tüg perla huidibi janch tzou, chi niçxy toocrigoydäy tüg'óciy huidibi ymiid etz juy je perla.

Je acxmadzi'ñ y'ijxpejt

⁴⁷ E nañ jadu'n Dios y'ané'min jadu'n nipaady nej tüg acxmadzi'ñ huidibi jää miid ycojibii by meyjoty. Chi jiiby ytigiy huen ytím huidibi acxity.⁴⁸ E co anajty je acxmadzi'ñ y'uch miid je acx, chi je jää ajcxy yajpidzimy ma meypa'áy. Chi inay ajcxy jím meypa'áy etz huin'ijxy ajcxy je oyjatypi acx etz pidaaccixy ma ycach. Je acx huidijaty ca' y'oyity, je' ajcxy y'ixjibijp.⁴⁹ Tim jadu'n nej ti yjaty miid je acx, nañ jadu'n jada'ñ, co anajty ycixy ytigoy je naaxhuiñ. Huin'it je ángeles ajcxy niçxa'ñ huindu'my naaxhuiñ huin'ixa'ñ je jibic jäydijc e pidäga'ñ ajcxy abicy, nañ jadu'n huin'ixa'ñ je oy jäydijc, e pidäga'ñ ajcxy nañ jadu'n abicy.⁵⁰ Chi je ángeles ajcxy pidäga'ñ je jibicjäydijc mij jiinjoty. Jiiiby jiinjoty ajcxy yäxa'ñ ytiänhua'ñ etz ytiitzmucxaangixy ytiitzqueedaangixy miid je ayo'n miid je tzaachhypi ycixpi.

Je jää huidibi jajtp nej oybi etz nej jibicpi yajpidzimity

⁵¹ Chi Jesús y'amidooy ajcxy:

—¿Nej mhuinjihuïyb miich ajcxy tûg'óciy huidibi iich ti ngapxich?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Huindzin, ti nhuinjihuïy iich ajcxy.

⁵² Chi Jesús ajcxy nimay:

—Nidüg nidüg escriba co ti ixpicytäy tûg'óciy Dios ytîy'ajt y'anemín huidibi tzajpjoty tzoon, hue' jadu'n nipaady nej tûg codijc comeenýbi huidijaty ymiid yjajty nej yajpidzimipy jemybi etz tucpi.

Jesús yajpaady jím Nazaret

⁵³ Co Jesús yaj'ixpijctay jada jihuimbit ayuc, chi chooñ jím.

⁵⁴ Co Jesús chooñ jím, chi ñicxy ma yci'mnaax yci'mgajp. Chi Jesús ytigiiy ma je judio ñaymujctac, e ytigiiy yaj'ixpijcp. Chi je mayjäy jiiby ooy jihuiy huinmay nej yi' yaj'ixpicy, yminañ ajcxy:

—¿Ma jada' jada yéydiç ti paady jada ixpijcin? ¿Ma mic'ajt paady co ooy mijhuinmañ tzachtuñ?

⁵⁵ Jadayaabi yéydiç hue' yteedy'ajtpy je tzejtzi, etz yta'ajtpy María. E iich ajcxy n'ix'ajtpyich je y'uch ajcxy; Jacobo, José, Simón, etz Judas.

⁵⁶ Nañ jadu'n ya chinay ma iich ajt je' y'uch ajcxy töxyjäy. ¿Ma oy ti paady jada ixpijcin jada mic'ajtin?

⁵⁷ Paady je maycogajpi ajcxy ca' ytunicuend. Paady Jesús ajcxy nimay:

—Huen ma'amyity tûg'óciy je mayjäy ajcxy ooy yajmij'aty yi jääy ajcxy huidibi najtzcapxiyb Dios y'ayuc, ca'ydi huidibi y'ayucnajtzcapxiyb ma yci'mnaax yci'mgajp yci'mjiin yci'mdiyc.

⁵⁸ Ma yci'mnaax yci'mgajp Jesús ca' jaty nej mijhuinmañ tunip

anajty, miid co je jääy ajcxy ca' mijpidägyii.

Juan el Bautista co y'ögy

14 Je huin'it tiempo Herodes huidibi anajty ane'mb jím Galilea tiy'ajt paty nej Jesús ytuñ. ²E yi' nimay je ymidungmiidpidijc:

—Yijiibi jääy huidibi tzachtumb mijhuinmañ, yi' je' je Juan, je Bautista. Juan ti jugypicy jadüg'oc ma anajty ti y'ögy, paady mic'ajt miid jaydëb mijhuinmañ tuñ.

³ Herodes ti anajty ni'anem'diy co Juan huen yajmach, e yajpidägipy pujxtigoty. Jادu'n Herodes tuñ miid Herodías yciixpi. Je Herodías je' anajty miid jayijp'aty ti ypcicy Felipe, je Herodes y'ajch, chi ti ixmajch Felipe, chi ypijcy miid Herodes.

⁴ Juan ti anajty nimäy Herodes co ti ytundigooy co ti picy miid Herodías.

⁵ Je rey Herodes ooy anajty jaya'jögañ yi Juan, per tzigiiyb anajty miid je mayjäy. Com je mayjäy ti anajty mibicy ajcxy co Juan hue' anajty tûgi Dios tiy'ajt miidpi, tûg profeta. ⁶Co Herodes yjimijtpejty, chi anajty ñayñixiidoñyi, e chi Herodías ñiix ñicxy ejtzp ma Herodes yhuinduu. Je rey ooy jäygidacy nej anajty Herodías ñiix y'ejch. Paady Herodes Herodías ñiix nimay:

⁷ —Dios iich yam ngapxpatpy co nmöhuamby ti mdimypijectzooby.

⁸ Chi Herodías nimay je' ñiix co huen pijctzoohui je Juan, je Bautista, ycohuajc ma tûg texy. Chi Herodías ñiix je rey nimay:

—Ndzojcypich co miich xymöhuij Juan, je Bautista, ycohuajc ma tûg texy.

9-10 Co jadu'n midooy je rey,
chi ytigiiy tajp maybi mij cajee.
Per co ti anajty Dios capxpaatni,
yminaani mayjäy yhuinduu co
ymöhuamyb tijaty ypijctzooyb.
Paady ane'my tüg soldado co huen
nicxy yajtzoñii Juan ycohuajc, e
möhuiipy Herodías ñiix. **11** Huin'it
je soldado oy je Juan ycohuajc
yajminajci jiiby pujxtigoty. Chi
moy je töxy'anäg, e je töxy'anäg
yejcnaajxi ma ytaj.

12 Huin'it xii je Juan ydiscípulos
ajcxy yja'ty. Chi ajcxy oy
yajnaaxtigiy je Juan ñiniçx. Chi
ajcxy oy Jesúus yajnimäy.

Jesúus yajcay migooox mil jääy

13 Co Jesúus nejhuiiy ti anajty ti
ytuñyii ti yjadyii miid Juan, chi
ytigiiy ma tüg barco naydüg, e
nicxní ma tüg it ma ca' piñ chinäy.
Co je mayjäy nejhuiy co Jesúus ti
ñicxy, chi ajcxy chonday canaag
agajp, nicxy ajcxy ma Jesúus
yajpaady, hue' tecygi'm ajcxy nicxy.
14 Co Jesúus ypidzimy barcojoty, chi
ijxy mayjäy. Jesúus ooy pa'ayoy je
mayjäy, e yajtzoocy je pa'mjäy
huidibi anajty ajcxy jim ymiid miiñ.
15 Com ti anajty chuu'líñi, paady je'
ydiscípulos ajcxy nimijhua'cy Jesúus,
e nimay ajcxy:

—Ti chuu'líñi, e ca' ya piñ china'y,
paady capxcíxy miid jada mayjäy
ajcxy, jaydëb ajcxy nicxy ixtäy
ycaayin y'uucin ma yi mutz cajp
ajcxy huingonbi.

16 Chi Jesúus yminañ:
—Ca' ycopicyity co ajcxy nicxy
jicxy ixtäy. Miich ajcxy möhuip
caayin uucin.

17 Chi je' ajcxy yminañ:

—Per iich ajcxy jëyi yeeby
nmiidity migooox tzajcaagy etz metz
acx.

18 Chi Jesúus yminañ:

—Mimiingix yam'amy.

19 Chi Jesúus nímay je mayjäy
co huen iñay'ihuiydaaygixy ma
pi'cmiiy'ung nícx. Huin'it Jesúus
je migooxpí tzajcaagy conígy etz
je metzpi acx. Chi ypa'tlijxy jiiby
tzajpcíxy, e yajnajxy Dioscojuyipy.
Chi tujc-huäcxy je tzajcaagy etz
moy je' ydiscípulos ajcxy, co
huen yajhuäcxcycíxy ma je mayjäy.
20 Nidüg'óciy je mayjäy ajcxy ycay
cüxi. Co je mayjäy ycayday, chi je
discípulos ajcxy yajmuycy je cayduc
jicxtuc, e yaj'ujch ajcxy majmetz
cach. **21** Migooox mil anajty ajcxy je
yéydijectjc huidibi cay uuc. E ca'
ajcxy michoy je töxyjäydijc ajcxy
etz je y'ung y'anäg ajcxy.

Jesúus yöy niihuingíxy

22 Chi Jesúus ane'my yi' ydiscípulos
ajcxy co huen barco tigiiygixy
mic'amy, jígix ñicxipy ajcxy jim
mejy ñinaxy. Nami yi' ydiscípulos
ajcxy choñ barcojoty, Jesúus
ycapxycíxy miid je mayjäy huen
ñícxciñi. **23** Co anajty Jesúus ti
ycapxycíxy miid je mayjäy, chi
ñicxy naydüg ma tüg cögop Dios
mibijctzoobi. Co ycoodziñ Jesúus
naydüg anajty yajpaady. **24** Co
ycoodziñ, mejy cujc anajty je
barco cujc nicxy. E je niñ ooy anajty
ymijjëtzpety ma je barco, je' co ooy
anajty mic yjanchpojy. **25** E co oy
ymoñiy, huin'it Jesúus ymijhua'cy
ma je' ydiscípulos ajcxy, ñicxy
adüyöyb mejyhuingíxy. **26** E co
je discípulos ajcxy ijxy co Jesúus

anajty ymiiñ mejyhuingíxy, chi ajcxy ooy ñay'adzigiyyi. Ooy ajcxy yaaxqueecy yminañ ajcxy:

—Hue' iich ajt ijxmaniiyim.

²⁷Chi Jesús mic'amy ymigapxy ajcxy etz nimay:

—Huinmic jotmic naybidáacigixy, iich yi'. Ca' mdzigiyyigixy.

²⁸Chi oy Pedro Jesús ymigapxyii, nimaayi:

—Huinindzin, pen janch miichity, ane'mgich co huen iich miich ninicxiip adüyöyp mejyhuingíxy.

²⁹Chi Jesús Pedro nimay:

—Min.

Huin'it Pedro yminajcy ma je barco etz ñicx ma Jesús adüyöyp mejyhuingíxy. ³⁰Per co Pedro jihu'iñybijcy jadu'n nej anajty ooy mic yjanchpojy, chi ooy chigiy, chi oy oga'n ytigliyñi quimbí, chi yaaxqueecy, yminañ:

—iHuinindzin, iich yajtzóocigich!

³¹Huin'it Jesús oy yci' mimajtzi, chi nimay:

—Miich, janch hueeni mmibijcin. ¿Nej co ca' yajxon xymibicyich?

³²Co Pedro etz Jesús ytigliy barcojoty, huin'it je mic poj ñajxy.

³³Huin'it je' ajcxy jiiby barcojoty ycojxtinay'ihuiydaay ma Jesús yhuinduu. Chi yminañ ajcxy:

—Janch tiy'ajt co miich Dios xy'ung'adyii.

Jesús yajzooctay je pa'mjäy ajcxy jim Genesaret

³⁴Co ajcxy ymejyñajxtay, chi ajcxy oy ja'ty ma je Genesaret naaxjot. ³⁵E co je jääy ajcxy nejhuiyyi co Jesús ti yjäty ma yi' ajcxy naaxjot, chi ajcxy tiy'ajt quejxy ma tüg'óciy cajp etz rancho huinduy

agonbi co Jesús yjimity. Chi je mayjäy miid miñ tüg'óciy je pa'mjäy ma Jesús. ³⁶Chi ajcxy cohuaniiy Jesús, pen jëb je pa'mjäy ñidoñiyi je yhuit. E tüg'óciy je huidijaty ñidonip je' yhuit, je' ajcxy chooctay y'agidactay.

Huidi jääy yaj'ahuimbijty janch jibic

15 Chi ymiiñ ma Jesús nijejity fariseo jääy ajcxy, je huindzindijc huidibi tzachpadumb judío ycostubre. Nañ jadu'n miñ nijejity esribas, je huindzindijc huidibi ajcxy nijaydutp anajty Dios ñecy. Je fariseos etz esribas ajcxy ti choongixy anajty jim Jerusalén, chi ajcxy y'amidooy Jesús:

²—¿Na'amoy co miich mdiscípulos ajcxy ca' cuydungixy judío ñi'ap costubre? Yi' ajcxy ycaaygixy y'uuccixy, e ca' jayijp ycibujcixy, ca' ixpujcixy ixjétcixy ypcocy.

³Chi Jesús y'adzooy, yajtiyy:

—¿Na'amoy co miich ajcxy mgapxycömidadägy Dios? Mdzachcuydungixy mgi'mgostubre ma yjapadyii mguydungixy ixipy Dios ycötújcin.

⁴Com Dios ti y'ane'my ma ycötújcin: "Yajmij'at mdaj mdeedy, e pinjaty jibic nigapxy ni'oijiyyb ytaj yteedy, ögipy yi'." ⁵Per miich ajcxy minamb co tüg je yëydiç jëbi nimäy ytaj yteedy: "Ca' iich miich ajcxy nbubeda'ñ, com ti n'ahuaniyich ma Dios tüg'óciy tijaty nmiidich."

⁶Chi huen ytimpinity jadu'n minamb, ca' ocpubedaanip ytaj yteedy, e jadu'n miich ajcxy myajtigoy Dios y'ane'min com tzachtunaangixy mgi'mgostubre. ⁷Miich ajcxy naybidaacip jadu'n nej

jihuüy tudägy jäy, e ca' yjanchity.
Janch tiy'ajt jadu'n nej jecyip Isaías
jaaybejty yajhui'my co Dios jadu'n
yminañ:

8 Jadayaabi jäy xyajmij'ajtpich
ahuac aguy, per ca' ajcxy
xyajmij'atyich cixyjot huinijot.

9 Naadigi' co ajcxy
xyhuin'fiygixyich
xyhuinyáaxcixyich.
Mnayyaj'ixpíjcigixy ayuc
tiy'ajt huidibi jäy ajcxy ti cojy
ti maacxy.

10 Huin'it Jesús huomujctay je
mayjäy, yminañ:

—Amidoo'ijtcixy iich n'ayuc
etz mhuinjihuüyigixip. **11** Ca' ji
ni ti jiicxy huidi jäy ypidacpy
ma y'ahuac nicxy yajpocycäy. **12**
Yi' janchtiy je jibic ayuc huidibi
pidzim ma jäy ajcxy y'ahuac, yi'
ajcxy yajpocycähuiib.

12 Chi ymiñ ma Jesús je'
ydiscípulos ajcxy, chi ajcxy
ñimaayi:

—¿Nej miich mnejhuiiyb co je
fariseos ajcxy ñijotma'tpy co ajcxy
midoy je ayuc jadu'n nej miich
minañ?

13 Chi Jesús y'adzooy, yminañ:
—Huen tim huidibi ane'min
huidibi ca' Dios ti pidägy, Dios
yajtigoyam, tim jadu'n nej jäy ajcxy
huijxig yutz huidibi ca' y'oy'ujtzity.
14 Ixmajtzcix yi fariseos etz esribas
ajcxy. Ca' ajcxy huinjihuüy Dios
ytiy'ajt. Jadu'n ajcxy nipaady nej
jäy huintzpi, e co tüt huintzpi
huijtzhuïdity jadiig huintzpi, chi
nimetz nicxy yjutcögägixy.

15 Huin'it Pedro nimay Jesús:
—Yajhuinjihuüy iich ajcxy jada
jihuimbit ayuc.

16 Chi Jesús yminañ:
—¿Nej miich ajcxy nañ jadu'n ca'
mhuinjihuüy jada jihuimbit ayuc?
17 ¿Nej ca' miich ajcxy mnejhuiiy
co tüt'óciy huidibi tigiiyb ma
miich ajcxy m'ahuac, je' nicxp ma
miich ajcxy mjot etz ypidzimy ma
ajcxy mniniçx? **18** Per je jäy huidibi
jibic capxp, capxp je' je jibic ayuc
huidibi ymiid ma yjot yhuinma'ñ.
Jada jibic ayuc yajpocychimicp
je jäy. **19** Yi' jibicpi huidibi tzomb
ma jäy ajcxy yjot yhuinma'ñ, yi'
je' jäyyaj'ögii huinma'ñ, je töxyjäy
migapxtigoyi huinma'ñ, meedzi
huinma'ñ, je indägi huinma'ñ, je
piitz capx huinma'ñ. **20** Yijadu'mbi
jibic-huinma'ñ yajpocycäb jäy ajcxy
ma Dios. Per co jäy ajcxy ycaay
y'lügy, ma ca'ní ajcxy pocy ixpujcixy
jaijip, ca' je' ypcocycäy ajcxy ma
Dios.

Tüt töxyjäy huidibi ca' judíojäy mibijc Jesús

21 Chi Jesús jim chooñ, nicxy ma je
Tiro etz Sidón naaxjot. **22** Jim anajty
tüt töxyjäy chinäy. Jada töxyjäy hue'
anajty cananeajäy, canan judíojäy.
Chi yi' nimiñ Jesús, chi nimay:

—Huindzin, David y'ap y'oc,
pa'ayoogich. Iich nmiidich tüt
niix huidibi ymiid ca'oybi etz oy
tzaachypi paady.

23 Per ca' ni nej Jesús y'adzoohui.
Huin'it je' ydiscípulos ajcxy miiñ ma
Jesús, e ycohuaniiy, minañ ajcxy:
—Capxycíx miid jada töxyjäy, com
nigo xypayaax xypadinaayim.

24 Chi Jesús yminañ:
—Dios iich ti xyquexyich jëda'ajty
ma je israelitasjäy huidibi y'alma
tigoyam.

25 Chi je töxyjäy ymijhua'ci ma Jesús, e ycojxtinay'ihiuy ma je yhuinduu, chi yminañ:

—Huindzin, tun may'ajt pubejtich.

26 Chi Jesús yminañ:

—Ca' jadu'n y'oyity co n'ixmadzipich je israelitasjäy (Dios yjäy), e nbubedipich miich ajcxy. Co jadu'n ndunipich, jadu'n nipaadiп nej jääy ajcxy y'iidich co ajcxy pijci je ajcxy y'ung ycaagy, e möy je uc.

27 Huin'it je töxyjäy y'adzooy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej miich mina'ñ, per ixti ycaayb je uc je tzajcaagy y'abu'x huidibi cäb ma yhuindzin mesa.

28 Chi Jesús je töxyjäy nimay:

—Janch mij mmibijcín. Iich ndunaamybich jadu'n nej miich mdzocý.

Huin'it hori je töxyjäy ñiix choocy.

Jesús yajtzögy mayba'mjäy

29 Chi Jesús jím chooñ. Chi ñajxý ma Galilea mejypa!. Chi ypejty ma tüg cögop, jím ñay'ihiuiy. **30** E huin'it oy mayjäy miidmiiñ pa'mjäy huidibi uintz, uum, cimucy tecymucy, etz huen tim huidibi pa'mjäy. Pidacy ajcxy je pa'mjäy ma Jesús yhuinduu, e yi' yajtzoctay. **31** E je mayjäy ooy tzachjihuiy tzachhuinmaay ajcxy co anajty je uumbi ti capxiy, je uintzpi ti y'ijxiy, je cimucpy tecymucpyi ti yönigy. Chi je mayjäy ytigiy iibaady capxpaa迪os, je Dios huidibi je Israel jääy ymijpidacpy.

Jesús yajcay midaax mil jääy

32 Chi Jesús mijhuoy je' ydiscípulos ajcxy, nimay:

—Ooy nba'ayooyich jadayaab jääy ajcxy. Com cujc midugiig xii ijtcixy ya miid iich etz ca' ajcxy miidity ti ycaayipy. Ca' nguexhuimbidañich ajcxy ayuu ma ytjic, ca' yjetityity yajpa'mgojip ajcxy tü'am.

33 Chi je' ydiscípulos ajcxy minañ:

—¿Per ma n'ocpatim ti jada jääy ajcxy ycaayipy yjiicxipy ya ma jada abac it ma ca' pin chinäy? Co ooy mayjäyity.

34 Chi Jesús yajtiyi:

—¿Naag jiiby tzajcaagy miich ajcxy mjacmiidity?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Jéyi huixtuje tzajcaagy etz hueen acx.

35 Chi Jesús nimay je mayjäy co huen iñay'ihiuyaaygixy naaxcixy.

36 Chi Jesús conigy je huixtujcipi tzajcaagy etz je hueenip acx, e yajnajx Dioscojuyip ma Dios. Chi tuje-hua'cx etz moy je' ydiscípulos ajcxy. E yi' ajcxy yajhua'cx je jicxy picy ma je mayjäy. **37** Chi je mayjäy nidüg'óciy ycay cüxi. Jesús ydiscípulos ajcxy yajpidigý huixtuje cach cayduc uuctuc tiibi anajty yconaxy. **38** E je huidibi ajcxy cay hue' anajty naybáatigixy nimidaax mil, abicy je töxyjäydijc etz pi'ctijc ajcxy. **39** Chi Jesús ycapxycixy miid je mayjäy huen ajcxy nícxcixyñi ma ytjic. Chi Jesús ytigliy barcojoty etz nícxni ma Magdala naax jot.

Je fariseos etz je saduceos

ajcxy pijctzoogixy tüg
ijxpejt mijhuinma'nybi

16 Chi je fariseos etz saduceos y'oy ajcxy ix y Jesus. Yi' ajcxy ijxta'n octunaangixy miid Jesus, paady ajcxy pijctzoy co Jesus

huen yaj'ixyii ajcxy tūg ijxpejt huidibí tzomb tzajpjoty. ²Chi Jesús y'adzooy je' ajcxy:

—Co miich ajcxy m'ixy tzuu yi tzajp tzaptz, chi miich ajcxy mina'ñ com jabom oy tiempo yajpada'ñ. ³Per co miich ajcxy m'ixy jopy je tzajp tzaptz etz huimbicy, chi ajcxy mina'ñ co ca' y'oyity yi tiempo. Miich ajcxy ooy mnaybidägyii nejihuüy ooy m'ixpicyity ma Dios ytiy'ajt, e ca' yjanchity. Miich ajcxy jébi yi tzajp myajcapxy, per ca' mnejhuiyigixy nej yhuimbidzímy yi mijhuinma'ñ ijxpejt huidibí Dios ytumyb ma jadachambí xii tiempo. ⁴Yi jääj ajcxy huidibí cham tzinaayb, ooy yjibicjäity ajcxy, ca' ajcxy capxymidoy Dios. Yi' ajcxy chojcpo co nyaj'ixipyich tūg ijxpejt mijhuinma'ñ huidibí tzomb tzajpjoty. Ca' Dios yaj'ixa'ñ ajcxy jadüg mijhuinma'ñ, com miid miich ajcxy jaybetyity je mijhuinma'ñ ijxpejt huidibí Dios ytuun miid Jonás jecy'lajty.

Chi Jesús ixmajch je fariseos etz saduceos ajcxy, chi ñícxni.

Fariseos jääj ajcxy y'ixpijcín

⁵Co Jesús etz ydiscípulos ajcxy yja'ty ma jadüg niiba', chi je' ajcxy yjäydigoy je tzajcaagy. ⁶Chi Jesús yminañ:

—Naygüend'ájtigix miid yi fariseos etz saduceos ajcxy, ca' mijpiidaaci yi' ajcxy y'ayuc ytiy'ajt, com jadu'n yi' nipaady nej levadura.

⁷Chi Jesús ydiscípulos ñaynímáayigixy miñ xyipy:

—Paady jadu'n yminañ, je' co ti iich ajt je tzajcaagy njäydigooiyim.

⁸Jesús nejhuiy nej ajcxy naynímáayigixy miñ xyipy, chi nimay ajcxy:

—¿Na'amy co miich ajcxy minaangixy co ca' ajcxy tzajcaagy miidity? Janch hueeni miich ajcxy mmibijcin. ⁹¿Nej ca'ní miich ajcxy mhuinjihuüy? ¿Nej ca' mjäymechyii co iich migoox tzajcaayg nyajhuäcxy etz ni migoox mil je yëydijctjc anajty huidibí ajcxy cay? ¿E ni mga'ajihuüyii ajcxy naag cach cayduc uuctuc ti myajpidigy? ¹⁰¿E ni mga'ajihuüyii ajcxy co huixtuje tzajcaagy nyajhuäcxyich ma nimidaax mil yëydije ajcxy huidibí caay etz naag cach cayduc uuctuc myajpidigy ajcxy? ¹¹¿Nej co ca' miich ajcxy mhuinjihuüy, co ca' iich yam nigapxy yi tzajcaagy huidibí mich ajcxy ti mjäydigoy, co ti nyajnimaaygixy je levadura huidibí je fariseos etz saduceos ajcxy ymiid?

¹²Huin'it Jesús ydiscípulos ajcxy huinjihuüy co Jesús ca' anajty je' ti yajnímäyii ajcxy co huen naygüend'ájtigixy miid tzajcaagy levadura. Hue' janchtiy Jesús yajnímay ajcxy co huen naygüend'ájtigixy miid je fariseos etz saduceos ajcxy y'ixpijcín.

Pedro nidiy'aty co Jesús yi' je' je Cristo

¹³Co Jesús yja'ty ma Cesarea Filipo naaxjot, chi Jesús y'amidooy je' ydiscípulos ajcxy:

—¿Nej jääj ajcxy ymina'ñ, pínic iich?

¹⁴Chi ajcxy ymina'ñ:

—Nijéjity jääj ymina'ñ co miich je' Juan je Bautista. Nijéjity jääj ymina'ñ co miich je' Elías, e nijéjity ymina'ñ co miich je' Jeremías o jadüg profeta (huidibí tzinay jecy'ajty).

15 Chi Jesús yminañ:
—¿E miich ajcxy nej minaangixy,
pin iich?
16 Huin'it Simón Pedro y'adzooy:
—Miich je' je Cristo, je Dios y'ung.
17 Chi Jesús y'adzooy:
—Jotcujc miich Simón, Jonás
y'ung, je' co ni pin xycayajnímäy
jada tiy'ajt, tügpajc je Dios
Teedy nDeedyich huidibi jiiby
tzajpjoty, yi' ti xyajnejhuïj jada
tiy'ajt. **18** Iich miich nimaayb co
miich mxii'adiiyb Pedro, e hue'
yhuimbidzimy tzaa (hue' je', je
tzaa tija'ñ je ayuc huidibi Simón
ycapxy co je Cristo hue' je' anajty
Dios), e ma jada tzaa ji ngoja'ñich
iich ndzajptijc (hue' yhuimbidzimy,
ma iich n'anemín chondäga'ñ), e
ni ca' oybi ymic'ajt ycamimadägipy.
19 Iich miich nmöhuamyb je cötujcin
jadu'n nipaady nej tüg ahuaast
huidibi miid myaj'ahuädzipy Dios
y'ayuc ytiylajt. Tüg'óciy huidibi
miich mgapx'adujcyp ya naaxhuiñ,
Dios nañ jadu'n capx'adugipy
jiiby tzajpjoty, e huidibi miich ya
naaxhuiñ ca' capx'aducy, Dios nañ
ca' capx'adugipy jiiby tzajpjoty.
20 Huin'it Jesús nimay je'
ydiscípulos ajcxy, co ca' huaad ni
pin nímäy co yi' je' je Cristo.

Jesús nigapxy je' y'öcin

21 Ixti huin'itni Jesús ytigiiy
yajnimay je' ydiscípulos ajcxy co
nicxamb jim Jerusalén etz co jim
ooy y'ayoohua'ñ. Jim Jerusalén
je judío mijjäydijc, je teedytijc
huidibi tungmiidpi, etz yi esribas
ajcxy ooy chaachytuna'ñyii etz
yaj'löga'ñyii. Per codugiig xii huin'it
yjugypiga'ñ jadiug'oc. **22** Huin'it

Pedro miidnicxy Jesús ahuingujc, e
oy ojy, yminañ:

—Huindzin, ca' Dios tzocy nicx
jadu'n mjaty. Miid miich ca' jëbi
jadu'n mjadipy.

23 Per Jesús yhuäc-huimbijty, chi
nimay Pedro:

—Huinhäctuutcich Pedro, je
mujcu' miich jadu'n xyajcapxp.
Ca' nigoo xy'adzippyich. Ca' miich
mhuinma'ñybidägy nej Dios tzocy.
Yi' janchtiy miich mhuinma'ñ'ajtpy
nej jääy ajcxy tzocy.

24 Huin'it Jesús je' ydiscípulos
ajcxy nimay:

—Pen je pinjaty xypamina'ñich,
huen yci'mdzojcin ixmajztäy
etz huen yhuinma'ñypidägy co
ayoohuipy miid iich yciipi, ixti
mabaad y'ögy. **25** Huen pinjäy
huidibi ca' ayoohua'ñ miid iich
yciipi, hue' je' yajtigoyamy
yi' yjugy'ajtin. Per pinjaty
xypanicxpich oy nej ytimyjadipy,
hue' je' ypadamyb yjugy'ajtin
huidibi ca' yciipi ytigoyipy
nimiina. **26** ¿Ti jäygidaacin yi' co
tüg jääy y'ocnayyajpadiiyb yi
meeñ etz mic'ajtin huindu'my
ñaaxhuiñbi, e yjugy'ajtin cixipy
tigoyipy tücci'y? ¿Jadu'ñyì jëbi
jääy y'alma yjugy'ajtin occojuyi?

Nigi choohuity jääy ajcxy y'alma
yjugy'ajtin, ca'ydi jac ni ti. **27** Iich,
je jääy huidibi tzoon tzajpjoty,
miinaambich jadüg'oc ya naaxhuiñ
miid je ángeles ajcxy etz miid
nDeedyich y'oy'ajtin. Huin'it
micuejtähua'ñ tüg'óciy je jääy nej
anajty ti ytuungixy, pen oy, o
ca' y'oyity. **28** Janch tiy'ajt jadu'n
nej nimaaygixy co ji ya naagity
huidibi ca' ylöga'ñ ixti cooni

xy'ixipyich jadüg'oc co iich anajty nmiin ane'mbi.

Co Jesús ñiniex yajtigach

17 Codudujc xii huin'it Jesús miidnicxy Pedro, Jacobo, etz y'uch Juan ma tüt mijcop, ma tüt cop huidibi ooy ycixity. ²E jim copcíxy Jesús ñiniex ñaygojtigajtzi ma Pedro, Jacobo etz Juan ajcxy yhuinduu. Jesús yhuiñyjijp ytigiiy adiicxp nej je xii ytiicxin. E Jesús yhuit y'ahuimbijty janch poob jadu'n nej tüt tiicxin. ³E timetiini oy ijxcixy Moisés etz Elías ycapxy miydägy anajty miid Jesús. ⁴Chi Pedro nimay Jesús:

—Huindzin, oy y'oity co iich ajt ya. Pen miich mdzojcpj jëbi iich ajcxy nyaj'oyiy tugiig tijcquemy. Tüt miich mje', tüt Moisés yje', etz tüt Elías yje'.

⁵Pedro capxp anajty, tim huin'itiy tüt joc yajniidigoyday je' ajcxy huidibi ooy adiicxp anajty. E ma je joc yajmidoy tüt ayuc huidibi yminañ:

—Jadayaabi yéydič iich je' n'ung'ajtpy huidibi ooy ndzocy njihuich etz yi' iich miid njotcuycity. Amidoor'it miich ajcxy yi' y'ayuc.

⁶Co Pedro, Jacobo, etz Juan jadu'n midoooy je ayuc choonj jocjoty, chi ajcxy ooy chigiiy etz ñaynitziitzcidaaci ajcxy.

⁷Huin'it ajcxy Jesús ñimiini etz nidoñ ajcxy, e yminañ:

—Pidičcix, ca' mdzigihiygixy.

⁸E co ajcxy y'ijxigy, ca' anajty jim Elías etz Moisés. Naydügpajc Jesús yjac-hui'my miid je' ajcxy. ⁹E co ajcxy yminaçy ma je cop, chi ajcxy Jesús nimay:

—Ca' ni piñ miich ajcxy nyajnimähuipy jadu'n nej ti m'ijxcixy cham, ixti cooni iich anajty ti njugypicyich jadüg'oc ma anajty ti n'ögich.

¹⁰Huin'it je' ydiscípulos ajcxy yajtiy Jesús:

—¿Nej co yi escribas, yi' ajcxy huidibi nijaydutp etz yajníguejp Dios y'ayuc, yminaangixy co Elías yi' miinaam jayip etz axam je Cristo?

¹¹Chi Jesús y'adzooy:

—Janch tiy'ajt co Elías ymiinañ etz yaj'oyiydáhuamy tüg'öciy miid Dios ycixpi. ¹²Per iich miich ajcxy nimaayb co Elías ti y'oy. E je jääj ajcxy ca' nejhüy piñ yi', e ooy jibic tuuñ ajcxy, nej tím tzojccixy. E nañ jadu'n iich, je jääj huidibi tzoon tzajpjoty ayoohuaambich ma yi' ajcxy.

¹³Huin'it je' ydiscípulos ajcxy huinjihuiy co Jesús hue' anajty ñigapxyp je Juan, el Bautista.

Jesús yajtzögy tüt jääj mo'tpa'mmiidpi

¹⁴Co Jesús, Pedro, Jacobo etz Juan yjäty jim ma je mayjäy ajcxy, chi ñimiini tüt jääj. Chi je jääj ycoxtinay'huiy ma Jesús yhuinduu, chi yminañ:

¹⁵—Huindzin, iich nmang pa'ayoohuic. Je' co ymiid mo'tpa'm etz oy yaj'iyooyii. Canaag'oc ti ycäy jiinjoty niijoty. ¹⁶Paady iich ti nmiidmiiñich ma miich mdiscípulos ajcxy, per ca' ajcxy ymadacy yajtzögipy.

¹⁷Chi Jesús y'adzooy:

—Miich ajcxy huidibi jugy'ajtp jadachambi xii tiempo, ca' miich

ajcxy mmibiga'ñ Dios, ca' miich
ajcxy mgapxymidoohua'ñ Dios.
¿Naag xii naag tiempo iich
miich ajcxy njacmimexctugipy?
Yajmiingix yi yeeg'anäg.

¹⁸ Co je yeeg'anäg yajmiidja'ty
ma Jesús, huin'it Jesús ane'my
je ca'oybi co huen pidzim ma je
yeeg'anäg. E mic'amy je' chögy.

¹⁹ Jac co hueenii, je' ydiscípulos
ajcxy miidmiydac Jesús ahuingujc,
chi ajcxy yajtiiy ma Jesús:

—¿Nej co iich ajcxy ca' ti
nmadägy nicx nyajpidzíimgixyich
je ca'oybi ma je yeeg'anäg?

²⁰ Chi Jesús yminañ:

—Je' co miich ajcxy hueeni mmibijcin.
Janch tiy'ajt jadu'n nej nnimaaygixy, co
ixyipy miich ajcxy xy'o cmibicyich, ooy
ixyipy jëda'ajty jadu'n nej je jac mutzpi
ujtz tiim, huin'it jëbi ixyipy mnimäy
jadayaabi cop co huen jiíhuacy ya etz
huen nicxy huingduum, chi niçxip je
cop. Ni ti ji ycatzipity pen janch miich
ajcxy miidity mibijcin. ²¹ Jadayaabi
picy ca'oybi pidzimipy co Dios
nmibijctzoohuim mictägy etz ayuu'ijt,
ca' jac ti huinma'ñ.

Jesús nigapxy jadüg'oc y'öcin

²²⁻²³ Co anajty ajcxy yhuidity
tügmucy jím ma Galilea y'it, chi
Jesús nímay je' ydiscípulos ajcxy:
—Iich, je jay huidibí tzoon
tzajpjoty, yajckiyegepyich ma jay. E
yi' ajcxy xyaj'ögibich etz codugiig
xii njugypigipyich jadüg'oc. Co je'
ydiscípulos ajcxy jadu'n midooy, chi
ajcxy ooy yjotmaybaty.

Je cogüejtin ma je tzajptiyc

²⁴ Co Jesús yja'ty miid je'
ydiscípulos ajcxy jim ma je

Capernaum cajp, chi huidi anajty
ajcxy meeñ yajmuçp miid tzajptiyc
ycixpi, oy ajcxy ijxcixy je Pedro, chi
ajcxy y'amidooy:

—¿Nej miich mhuindzin ycuejcpy
meeñ miid tzajptiyc ycixpi?

²⁵ Chi Pedro y'adzooy:

—Cuejtpy.

E huin'it hora co anajty Pedro
ytigiy tigoty, chi Jesús jayiip
ymigapxy, nímay:

—Simón, ¿nej mmina'ñ? ¿Pin je
rey ajcxy yajcuejcpy? ¿Yi' yjäy o
huingjäyi?

²⁶ Chi Pedro y'adzooy:

—Ma huingjäy huidibí ane'my ijtp.
Chi Jesús y'adzooy:

—Ah, ca'tz yi' yjäy huaad ti
cuejtcixy. ²⁷ Per ca' ndzociyich co je
cogüejtpi nyajcapxmayiyyim, nicx
miich ma yi mij laguun e cohuidzi'
jiiby mxu'ñ, e je acx huidibí anajty
jayiip huoomb, je' myajpidzimipy,
e ma y'ahuac jiiby mbaadipy tüg
meeñ, yajpidzim je meeñ e nicx
cuet miid iich ycixpi etz miid miich
ycixpi.

¿Pin je' jac nígi mijip?

18 Je huin'it hora je'
ydiscípulos ajcxy
ymijhuäctay Jesús etz yajtiy:

—¿Pinjäy je'jac nígi ymijid je
mij'ajtin ma Dios y'anem' yjiby
tzajpjoty?

² Chi Jesús mijhuoy tüg je
pi'c'anäg. Chi pidacy je pi'c'anäg
cujc'amy ma yi' ajcxy. ³ Chi Jesús
yminañ:

—Janch tiy'ajt iich miich ajcxy
nímay, pen ca' miich ajcxy
jothuimbijtcixy etz naybidaaccixy
mhuinma'ñ jadu'n nej jada

pi'c'anäg huinma'ñ miid, pues ca' mdigihuiipy ma Dios Teedy y'ane'my jiiby tzajpjoty. ⁴Paady, pinjaty miid yhuinma'ñ yung nax jadu'n nej jadayaabi pi'c'anäg miid yhuinma'ñ yung nax, je' je' je huidiib jac nügi mij'ajtìn ymiid jiiby ma Dios y'ane'my. ⁵Hueñypinity huidibi miid iich ycixpi cöbigipy etz tzogipy tüt pi'l'anäg, jadu'n nej jada pi'l'anäg ti ndzociyich ti ngöbicyich, hue' jadu'n nipaady nej jihuïy ti xycöbicyich ti xychociyich.

Je huidibi ooy ycojotmayity co nbocycähuim

⁶Hueñypinity huidibi jibic-huinma'ñ ymibidzimi, e yajpocycäy yi jadu'mbi pi'ctijc huidibi ajcxy xymijnicxpejtpich, jac'oy ixipy co yi jadu'mbi jay ytimyñayyöcxodzïyii tüt paandzaa etz ñayñajtzibihuiipy mejyjoty. ⁷Ooy ayo'ñity ooy jibicity co ji naaxhuiñyi yajpaady tijaty huidibi yajtundigooby jay ajcxy. Ni mina xii ca' tigoy y'idipy tijaty huidi yajtundigoy je jay ajcxy. Per mij ayo'n pada'ñ miid yi Dios pinjaty cojp tundigooyii. ⁸Pen miich mgi' o miich mdecy xyajtundigooyb, jac'oy ixipy co mdim'lipuxy etz ixjibipy jiguem. Nügi oy co mdigihuiipy cïduc tecytuc jiiby tzajpjoty etz ca'ydi co mdigihuiipy miid metz mgi' etz metz mdecy mijijiñjoty huidibi nimina ycapich. ⁹E pen yi mhuiin tug xyajpocycähuamb, tim yajpidzim etz ixcätz jiguem. Com jac'oy mdigihuiipy miid tüt mhuiin ma jugy'ájtìn huinixiibi, ca'ydi co mdigihuiipy miid metz mhuiin ma yi jiin huidibi camina xii ycapich.

Je y'ijxpejt, je cöbixy huidibi tigooy

¹⁰Ca' m'ixtijcixy ni tüt pi'c'anäg huidibi xymibijcpich. Yi' ajcxy je' y'ángeles tim ijtiib jiiby tzajpjoty ma Dios Teedy, iich nDeedy yhuinduu. ¹¹Iich je jay huidibi tzoon tzajpjoty, ti nmiiñich ya naaxhuiñ, je' co nyajnitzögañich je jay ajcxy y'alma huidibi tigooy. ¹²¿Nej miich ajcxy mina'ñ? Pen tüt jay ymiid migo'px cöbixy, etz pen yöydigooyb nidügti cöbixy, ¿nej ca' jëbi ixmach je nimida'px majmocx midaax cöbixy etz nicxy ixtäy je jadügpi huidibi yöydigooy? ¹³E pen ypatpy je tütpi huidibi yöydigooyb, chi ooy xondägy miid co anajty ti paady huidibi anajty ti ytigooy, ca' jadu'n yxondägy miid je nimida'px majmocx midaax huidibi ca' anajty ti yöytigooygixy. ¹⁴Tím jadu'n nipaady miid Dios Teedy jiiby tzajpjoty, ca' tzoc y co ni tüt jay y'alma tigooyi.

Nej huaad tüt mmigüg nhuinmeecxim

¹⁵Pen miich mmigüg xytuñ jibic, miidmiydac ahuingujc e yajhuinjihui' ma ti ytundigooy, pen xy'ayuchuinjihuiyib ti anajty mminaymigügpigyi je mmigüg. ¹⁶Pen ca' xy'ayuc-huinjihuiy, chi huoominipy tüt o metz mmigüg huidibi jëbi nidiy'ajt'adipy miich m'ayuc. ¹⁷E pen nañ ca' je' ajcxy ayuc-huinjihuihua'ñ, miidnicxip ma mibijcpidjc yöymujctac e jim ajcxy myajnaxipy jadu'n nej tüt huidibi ca' Dios mibicy etz jadu'n nej tüt yajcogüejtpi huidibi ooy pocymiidity. ¹⁸Janch tiy'ajt

iich miich ajcxy nimäy, tüg'óciy huidibi miich ajcxy mgapx'adujcp y naaxhuiñ, Dios nañ jadu'n capx'adugipy jiiby tzajpjoty, e huidibi miich ajcxy ya naaxhuiñ ca' capx'aducy, Dios nañ ca' capx'adugipy jiiby tzajpjoty. ¹⁹E nañ jadu'n iich miich ajcxy nimäy, pen ya naaxhuiñ miich ajcxy nimetz mnaygápxigixy co tijaty mmibijctzohuaangixy ma Dios, Dios, iich nDeedy huidibi jiiby tzajpjoty, xymöhuipy huidibi ajcxy mbijctzooyb. ²⁰Com ma miich ajcxy nimetz o nidugiig naymújcigixy, jim iich n'ity cuje'amy ma miich ajcxy.

²¹Chi Pedro y'amidooy Jesús yminañ:

—Huindzin, ¿naag'oc huaad nnuinmeecxyich yi' ajcxy huidibi xymidundigoobich? ¿Nej nméecxbich ixti cooni huixtuj'oci?

²²Chi Jesús y'adzooy:

—Ca' yhuixtujc'ócity, hue' meecxipy midaax migo'px jamida'px majmocx midaax'oc.

**Je tumbi y'ijxpejt huidibi
ca'p ymigüg huinmeecxy**

²³Dios y'ane'min jiiby tzajpjoty jadu'n nipaady nej tüg rey huidibi huijtz'oyiiyb miid je ytumbidijc jajadu'n'i ajcxy yjacminucxy'adyii. ²⁴Je rey ytimyhuijtz'oyiychondacyñi anajty cuentas, co oy yjädy tüg ytumbi huidibi anajty minuucxy'ajtip canaag millón.

²⁵Com je' ytumbi ca' anajty miidity ti miid migüedib je' yhuindzin. Huin'it je huindzin ane'my co

huen je' ytumbi yajtoocnax quipxyi miid y'ungdöxyijc etz tüg'óciy tijaty ymiid, jaydëb ñuucxy y'adujctähuipy. ²⁶Huin'it ytumbi ycoxtinay'ihuiiy ma yhuindzin yhuinduu etz nimay: "Huindzin, pa'ayoogich, etz iich miich nmigüejtähuipy." ²⁷Chi je tumbi yhuindzin yajtuñ pa'ayo'n, chi huinmeecxi je nuucxy, e yajpidzimy pujxtigoty. ²⁸E mic'amy co je' ypidzimy pujxtigoty, chi yminaybati tüg ymigüg huidibi anajty miid quipxyi ti ytuñ. Je' anajty minuucx'ajtip tim hueeni, chi je' yöcmimadziy je' ymigüg huidibi miid ytuñ, chi nimay: "Cuet huidibi mnuuucx'ajtpy ma iich." ²⁹Huin'it ymigüg ycojxtinay'ihuiiy ma je' yhuinduu. Chi minuucxtaacy nimay: "Pa'ayoogich. Iich miich nmigüejtähuipy." ³⁰Chi je jadügpi ca' mecxtejcin yajtuñ. Chi oy ymigüg pidägy pujxtigoty, ixti cooni anajty micuedyii. ³¹Co je jacjadiyii ymidumbidijc oy ix yadu'n nej ti yajtuñ je' ymigüg, chi ooy ajcxy jihuiiy. Chi ajcxy nicx ma je yhuindzin etz yajnimayday tüg'óciy nejjaty anajty ti ijxcixy. ³²Huin'it je' ajcxy yhuindzin oy yajhuoyii je huidibi minuucx'ajtip canaag millón. Chi nimay: "Miich ooy mdzachjibicjäity. Ti iich miich nnuinmeecxi tüg'óciy je mnucxy, miid co miich pa'yoohuin mbijctzooy ma iich. ³³E miich nañ jadu'n ixipyti mba'ayoy je migüg huidibi miid mmiiduñ, huidibi xyminuucxy'ajtp, jadu'n nej iich miich ti nba'ayoooy." ³⁴Chi je huindzin ooy chachjotma'ty, chi pidacy

ane'min co huen yajtzaachytuñ je' ytumbi mabaad cuejttäy tüg'óciy huidibi ñiucxy'ajtpy. ³⁵ Chi Jesús ycapxycíjxni, minañ:

—Tím jadu'n nej jada rey ti tuñ miid je ytumbi, nañ tim jadu'n Dios tunipy miid miich ajcxy, pen ca' nidüg nidügti miich ajcxy ca' mhuinmeechxy je mmigütiy amumdügjot.

**Jesús yaj'ixpicy miid co
jäy ytöxyijc ixmach**

19 E co Jesús capxtay jada ayuc, chi choñ Galilea, chi oy yjädy ma Judea it jim Jordán mij niiñ nínaxy. ²Chi ooy mayjäy ypanicxi, e jim yajtzoocy huidijaty anajty yuu miid pa'm miid.

³Huin'it nijéjity je fariseos ajcxy nimiiñ Jesús co yajmachähuaangixy anajty. Chi ajcxy y'amidooy:

—¿Nej janch co Dios ti xymooyim cötujcin co jëbi tüg yëydijc ixmadzip ytöxyijc miid tim hueeni ti capxy ti ayuc?

⁴Chi Jesús y'adzooy:

—¿Nej ca'nii miich ajcxy m'ixy mgapxy ma ymiiñ jaybety ma Dios ñeçcy co je naaxhuiñbi chondacy, co Dios oga'ñ yajcoy tüg'óciy tijaty huidibi ji'ajtp co "Dios yajcoy tüg yëydijc etz tüg töxyjäy"? ⁵Nañ jadu'n Dios yminañ: "Je yëydijc y'ixmadzip ytaj yteedy etz pudigihuipy je' ytöxyijc. E je yëydijc etz ytöxyijc tú'ciy idaangixy." ⁶Paady ca' ñimetzity ajcxy, com je yëydijc etz ytöxyijc tügmucy y'idaangixy. Com Dios ti huijtzmucy je yëydijc miid je töxyjäy, paady ca' huaadity co

jäy ajcxy huijtzhuäcxyp tiibí Dios huijtzmucy.

⁷Huin'it je fariseos ajcxy y'amidooy Jesús:

—¿Na'amy co Moisés cötujcin ti yejcy jecy'ajty co tüg yëydijc jëbi huaad ixmach ytöxyijc, e möhuipy ñinecy ñidiy'ajt e jadu'n jëbi ixmach?

⁸Chi Jesús yminañ:

—Moisés jada cötujcin ti xymoogixy co jëbi m'ixmajtzcixy mdöxyijc miid co miich ajcxy mdzachcöjuuñity, ca' mgapxymidohuaangixy Dios. Per co je naaxhuiñbi chondacy ca' anajty jadu'nity. ⁹Janch tiy'ajt jadu'n nej iiçh miich ajcxy nimaaygixy co je yëydijc huidibi yajjayhuäcxp miid je ytöxyjäy, e je ytöxyjäy ca' anajty ti ytundigooyb miid huingbi yëydijc, hue' je' yëydijc ytundigooy co ixmach ytöxyijc etz ypijctigach miid huingbi. Nañ tim jadu'n pen tüg yëydijc yipicy miid tüg töxyjäy huidibi ñäy ti y'ixmacyii, hue' tundigooyb anajty je yëydijc.

¹⁰Co Jesús ydiscípulos ajcxy midoooy jada ayuc, chi ajcxy yminañ:

—Pen jadu'n jëdu'n je tiy'ajt co je yëydijc ca' huaad ixmadzip ytöxyjäy, jac'oy co ca' nbijcim.

¹¹Chi Jesús yminañ:

—Ca' tüg'óciy je jäy huinjihuïy jadayaabi tiy'ajt. Jëyi ajcxy huinjihuïhuip piñ ajcxy Dios pidaaci co huinjihuïhuip. ¹²Ji canaagnax je ayuc je huinma'ñ nej ca' yjëbity ypigipy je yëydijc. Naagity pil'ctiyc yma'xung'aty e ca' yca'pxity ñinicxy, paady ca' picy ajcxy. E nijéjity je yëydijc ca' huaad

ypicy, miid jégixpi co anajty je' ti ymijaapigyii. E nijéjity yéydič hui'my jaybicy miid jégixp co ajcxy ytuñ ma Dios ytung, je Dios huidibi ane'myb tzajpjoty. Pinjaty cöbigamy iich n'ayuc huen cöbicy.

Jesús conucxy maybi'ctiјc

¹³Chi naagity je jääy miidnicxy y'ung y'anäg ma Jesús jaydëb yajciniixajipy etz Dios mibijctzoy miid yi' ajcxy ycixpi. Chi Jesús ydiscípulos ajcxy ojy je jääy ajcxy huidibi anajty miid miimb je y'ung y'anäg, nímaaygixy co ca' jadu'n y'oity. ¹⁴Per Jesús yminañ:

—Huen miid miiñ ajcxy pi'c'anäg ma iich, ca' mjijpcogapxiixygixy. Com pinjaty ymibijcp iich ngapxy n'ayuc, jadu'n nej jadayaabi pi'c'anäg ajcxy ymibicy, je' ajcxy tigihuam ma Dios y'ane'my jiiby tzajpjoty.

¹⁵Chi Jesús ciniixajy je pi'c'anäg ajcxy. Chi nícxni.

Tüg yeeg'anägnip comeenýbi miidmiydägy Jesús

¹⁶Chi tüg yéydič oy ixy Jesús. Chi y'amidooy:

—Huindzin, éti jada' co oy iich ndunipyich jaydëb nbaadibich jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy?

¹⁷Chi Jesús y'adzooy:

—¿Na'amy co xyñimäyich co oy huindzin iich? Dios tügpajc oyip, ca' jac piñ. Pen miich mdzojcp co mbada'ñ jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina mguydunipy je Dios ycötujcin huidibi Moisés ycojaay jecy'ajty.

¹⁸Chi je yeeg'anäg yajtiihuimbijty:

—¿Huidibi cötujcin miich mdijp?

Chi Jesús yminañ:

—Ca' migüg myaj'ögipy. Ca' migüg ytöxyijc migapxtigooyipy. Ca' mmeedzip. Ca' mmigüg mhuin'iinip. ¹⁹Yajmij'at mdaj mdeedy. Mdzogipy mjhuihuip miich mmigügtijc, tím jadu'n nej miich ci'm mnaychogyii.

²⁰Chi je yeeg'anäg Jesús nímaayi:

—Ti nguydundiäyich jadayaabi cötujcin ajcxy maabi iich nbi'c'atyich. ¿Ti jada njacyajtigoy'ijtpyich?

²¹Chi Jesús jadüg'oc y'adzooy:

—Pen miich m'idam tudägy, nícx tooctigoyda' huidijaty miich miid, etz mo' je meeñ je jääy ajcxy huidijaty ayoob. Co jadu'n mdunipy, chi mbaadipy oy'ajtin jiiby tzajpjoty. Co jadu'n mdooctähuipy tijaty miich miid, chi miinip jadüg'oc ma iich nyajpaadyich, e pajamgich.

²²Co je yeeg'anäg jadu'n midooy, chi nícxni taj may com ooy anajty chachcomeenýti.

²³Huin'it Jesús nímay je' ydiscípulos ajcxy:

—Janch tiy'ajt jadu'n nej nímaaygixy co ooy ymijhuinma'ñity co tüg comeenýjäy ytigihuip ma Dios y'ane'my jiiby tzajpjoty.

²⁴Jadüg'oc nmina'ñich co ooy chipity co tüg comeenýjäy tigihuip ma Dios y'ane'my, nígi ca' chipity co tüg camello ñaxipy ma tüg xu'ñijx yxutity.

²⁵Co Jesús ydiscípulos ajcxy jadu'n midoy, chi ajcxy ooy jihiy huinmay. Chi ajcxy níay'amidoohui miñ xyipy:

—¿Pin jébi paady je' y'alma nídzooocin?

²⁶Chi Jesús ajcxy huindicxpejty etz nímay:

—Je huidibi jääj ajcxy chipjihuiiyb, miid Dios ca' ni ti chipity.

²⁷Huin'it Pedro ymina'n:

—Huindzin, iich ajcxy ti n'ixmajtztäyich tüg'óciy huidijaty anajty iich ajcxy nmiid etz nbanicx iich ajcxy miich. ¿E ti jada' iich ajcxy nbaadaamybich?

²⁸Chi Jesús y'adzooy:

—Janch tiy'ajt nminañiich co anajty je xii je tiempo paady miña Dios yajtigajtztähuipy je tzajp etz naaxhuiñybi, co anajty iich, je jääj huidibi tzoon tzajpjoty, n'ityich ma ngötujctacich oybi jiiby tzajpjoty, chi miich ajcxy huidi ti xypahuidityich, miich ajcxy mbadamy majmetz cötujctac, e miich ajcxy mdiydunipy je majmetz picipi Israeljää ajcxy. ²⁹E tüg'óciy jääj ajcxy huidibi ti ixmajtztäy yjiin ytiyc, y'uch ymigüg, y'ung ytoxyije, y'ung y'anäg, ytaj yteedy, o ycam ytu' miid iich ycixpi, yi' ajcxy ypadamyb migop'px'oc, ca'ydi huidibi ti ixmach. E ypadamy je jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy ni mina. ³⁰Mayjää ajcxy huidibi cham ymiid mij'ajtin cötujcin, tzajpjoty ca' ajcxy miid'adañ mij'ajtin cötujcin. E mayjää huidibi cham ca' miidity ajcxy mij'ajtin cötujcin, tzajpjoty ymiid'adam yajcxy mij'ajtin cötujcin.

Je naymiduniptiyc y'ijxpejt

20 Jadu'n Jesús yminañ:

—Je Dios y'ane'min jiiby tzajpjoty jadu'n nipaady nej tüg cogambi huidibi ooy mij cam miidity. Chi je cogam jopyñi choñ ma oy nicxy ixtäy tumbidijc ajcxy

huidibi yajpidigipy yi uva cosecha.

²Chi ycapxytuñ miid nidüg nidüg ytumbi co mujuya'n tüg denario meeñ tüg xiibi. Chi quejxy nidüg nidüg ytumbi ma je uva cam. ³Chi petyxii je cogam ñicxy jadiug'oc tumbi ixtaayb. Chi paty cajp cujc nijejity tumbi huidibi ca' ti tung miidity. ⁴Chi je cogam je tumbi ajcxy nimay: "Nicx miich ajcxy tuñ ma iich ngosecha. Cham nmujuyipy jadu'n nej ytiy'ajtity." Chi ñicxy ajcxy midumbi. ⁵Chi je cogam ñicxy jadiug'oc cujcxii tumbi ijxtaayb. Nañ jadu'n nicxy jadiug'oc minacyxii. ⁶Nañ tim jadu'n tzuu jadiug'oc je cogam ñicxy tumbi ijxtaayb, chi paty nijejity cajpcuc huidibi ca' ti tung miidity ajcxy, chi ajcxy nimay: "¿Na'amay co miich ajcxy myaaity? ¿Nej co ca' mnicxy mdungixy?" ⁷Chi je' ajcxy y'adzooy: "Je' co ca' iich ajcxy pin ti xycapxytuñ." Chi je cogam ajcxy nimay: "Nicx miich ajcxy tun ma iich nnaaxjot. Cham iya nmujuyipy jadu'n nej ypaadyii." ⁸Co oy ycodziyyi, chi je huindzin nimay je huidibi nigop'ajtp je tung: "Nicx mijhuoodäy je tumbidijc etz mujuyipy. Mujuy jayijp huidibi ti ymiiñ axam tumbi etz jim nicxy myajcogixiy ma huidibi anajty ti miiñ jayijp tumbi." ⁹Chi ajcxy jayijp yajmujuj je tumbi ajcxy huidibi anajty ti ytigiiy tumbi axam. Chi yajmujuj ajcxy jadu'n nej anajty jääj ñaymujujii je tüg xiibi. ¹⁰Co miiñ je tumbi ajcxy je huidibi ajcxy jayijp tigiiy tumb. Chi ajcxy jot'ajti co jac'anaxy yajmujuya'n. Per quipxyjaty ajcxy paty tüg meeñ nidüg'óciy je tumbidijc. ¹¹E co

ajcxy quipxyjaty yajmujuy, chi ajcxy ytigiiy jotma'tpi. ¹²Chi ajcxy nimay je cam huindzin: “¿Na'amy co quipxyjaty iich ajcxy ti xymujuyich miid je huidibi ti miiñ axam tumbi? Yi' ajcxy tüt jaxigy ti ytuñ, e iich ajcxy tüt xii je anbi ti ngöbicyich.” ¹³Chi je cam huindzin y'adzooy, nimay nidügti je' ajcxy: “Miich, iich nmigüg, ca' iich jibic ti nduñich miid miich. ¿Nej ca' iich ajt ngapxytuunim co jadu'n nmujuya'ñ tüt denario meeñi? ¹⁴Con yi mmeeñ, e nícxni. Jadu'n ndzocych co quipxyjaty nmujuya'ñich miich miid huidibi ti ymiñ axam ma je tung. ¹⁵¿Nej ca' huaad iich nduñich miid iich nmeeñ nej ndzócyichi? ¿O co xyajca'o'yixyich, co iich ooy n'oyjäyity?” ¹⁶E huidibi ajcxy jaccogixiyb, yi' ajcxy jayijp'adam. E huidibi ajcxy jayijp'ajtp cham, yi' ajcxy yjaccogixihuamb. May ooy yjayajhuoomiñ e hueeni huidi huin'íxipy.

Jesús capxypidzímy jadüg'oc co y'öga'ñ

¹⁷E co Jesús anajty ñícxny ma Jerusalén tü'aa, chi miid nicxy ahuingujc je nimajmetzpí ydiscípulos. Chi ajcxy nimay:

¹⁸—Jadu'n nej miich ajcxy m'íjxy mnejhuÿ cham iich ajt nba'ttiqiiyim jim Jerusalén. Jim Jerusalén iich, je jay huidibi tzoon tzajpjoty, xyajciyegaamich je teedy mijitungmiidpi etz escribas ajcxy. Nyajtiyduna'ñich etz pidäga'ñ ajcxy ané'min co n'ögibich. ¹⁹E yi' ajcxy xyciyega'ñich ma je huidibi ca' yjudiojäyity, jiçix xyñixigibich xyajxiçibich, xycoxipich, etz

xyajcruutzpedipich ajcxy. E co n'ögibich, chi njugypigipyich codugiig xii.

Huidibi Jacobo etz Juan ytaj ypijctzou

²⁰Chi je Zebedeo ytöxyijc nimiiñ Jesúś miid metz je ymang; Jacobo etz Juan. Huin'it je undaj huingojxtinay'ihuiiy Jesúś, pijctzoy may'ajt. ²¹Chi yajtiiy Jesúś:

—¿Ti mdzojcpay?

Chi je undaj y'adzooy:

—Tun may'ajt möhuipy iich metzpi yi nmang yi jacmijtung ma miich m'anemín, jaydëb iñähuipy ma miich mmijc, tüt a'oy'amay etz jadüg anajty'amay.

²²Chi Jesúś y'adzooy:

—Miich ajcxy ca' mhuinjihuÿ ti ajcxy mbijctzoob. ¿Nej mmínaxa'ñ myajnaxa'ñ miich ajcxy je tzaachhypi huidibi iich nminaxamy nyajnaxamyich? Jadu'n nej jihuÿ m'üga'ñ ajcxy je ta'm niñ huidibi iich n'ügamy e mbaada'ñ je niibejtìn huidibi iich nbadamyb.

Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Jébi.

²³Chi Jesúś ymina'ñ:

—Janch tiy'ajt nej miich ajcxy mina'ñ co mmínájxcixipy myajnájxcixipy je tzaachhypi huidibi nnaxa'ñich. Per ca' iich cötujcin nmíididyich co iich miich ajcxy nbidägipy mijitungmiid, co myajpaadip tüt ma iich nmijc a'oy'amay e jadüg anajty'amay. Hue' janchtiy Dios Teedy ymiid ni'ixi' pinjaty ti huin'ixy jaydëb yajnicxip je mijitung ma iich n'ane'mdac.

²⁴Co je nimajcpí ydiscípulos ajcxy nejhuiiy jadu'n nej Jacobo etz Juan

pijctzooy may'ajt ma Jesús, chi ajcxy ooy mijotma'ty Jacobo etz Juan.

²⁵Huin'it Jesús mijcapxy je' ydiscípulos ajcxy, chi nímay jadu'n:
—Miich ajcxy mnejhuiy co yi jay ajcxy huidibi mijtungmiidpi ma je maybi naax cajp, mic ajcxy ane'my je naax cajp. Nañ jadu'n yi' ajcxy huidibi mic'ajt miid ma je maybi naax cajp, mic ajcxy ane'my je jay ajcxy. ²⁶Per miich ajcxy ca' mjadu'nity nej je mijtungmiidpi ma je maybi naax cajp. Pinjaty miich ajcxy je mij tung yajniçxip, copicy ñaybidägiyb nej tûg tumbi. ²⁷Pen ji miich ajcxy nidüg nigohuajc'ada'ñ, copicy ñaybidägiyb nej tûg tumbi. ²⁸Com iich nañ jadu'n, je jay huidibi tzoon tzajpjoty, ti nmiiñich ya naaxhuiñ jaydëbi nbubedipyich yi mayjäy ajcxy. E canan yi' ajcxy xypubedipich. Ngïyeagaamyich njugy'ajtin ma yi o'cin miid je mayjäy ycixpi, jaydëbi ngohua'nich jay ajcxy y'alma huidibi tigoyam.

Jesús yajtzoocy metz jay huintzpi

²⁹E co Jesús etz ydiscípulos ajcxy ycajppidzimy jim Jericó, chi ypanicxi ajcxy mayjäy. ³⁰E jim anajty iñaay nimetz huintzpi tüba'áy. E co ajcxy nejhuiy co jim anajty ñaxy Jesús, chi ajcxy yaaxpi joçpi:

—Huindzin, David y'ap y'oc, tun may'ajt iich pa'ayoog.

³¹Chi je mayjäy ajcxy ojcooty je metzpi jay huintzpi, nimay ajcxy co huen amoñ. Per je huintzpi niigi minan'idich:

—Huindzin, David y'ap y'oc, tun may'ajt iich pa'ayoog.

³²Huin'it Jesús ytinayxijp, e yminañ:

—Ocmin miich ajcxy ya.

Huin'it yajtiiy:

—¿Ti mdzojcpý ndunipyich miid miich?

³³Chi ajcxy ñimaayi:

—Huindzin, ndzojcpýich co xyajhuindicxigibich.

³⁴Huin'it Jesús pa'ayoogoty ajcxy. Chi ajcxy ñidoní ma je' yhuiin, e mic'amy je huintzpi ajcxy y'ijxiyg. Chi Jesús ajcxy panicxy.

Jesús ytigiiy jím Jerusalén

21 E co anajty Jesús etz je mayjäy ajcxy ti mihuingoni Jerusalén, chi yja'ty ma Betfagé cajp mihuingon je Olivos cögop. E jím Jesús quejxy nimetz ydiscípulos ajcxy. ²Chi ajcxy nimay:

—Níxcix ma je cajp huidibi jím'amy. E jim tûg burro ycochity miid y'ung. Coguejttidip ajcxy je burro e yajmiingix ya ma iich. ³E pen jim pin nej xyñimäy, nima' co je Huindzin yajtunam, e yajhuimbinda'ñ mic'amy.

⁴Jadayaabi oy jadu'n ytuñiy yjadyii ycixy yca'pxy jadu'n nej je profeta jecyip jaay, co jadu'n yminañ:

⁵Yajnima' je jay ajcxy huidibi tzinaayb jím Sión (Jerusalén), oc'ijxcix, chi miñ ajcxy je mrey, yung nax yjot yhuinma'ñ miidity je mrey, etz burrocíxy miñ. Ma tûg burro mang huidibi ytaj tzimy yajyöyp.

⁶Chi je metz ydiscípulos ajcxy cuyduñ nej anajty Jesús ti y'ane'myii. ⁷Yajja'ty ajcxy je burro

miid ymang. Chi Jesús ydiscípulos ajcxy jiibe'ñ je metzpí burro miid ajcxy yjocxhuit, chi Jesús yaj'iñay je burro mang. ⁸E je mayjäy ooy yajhuinyébiy ajcxy je tü'aa miid yhuit, chi ajcxy oy ypuxy quipy y'aacx. Chi ajcxy pídacry ma je tü'aa. ⁹E jím ñajxy je burro, e je mayjäy huidibi nicxp jayijp, e nañ jadu'n huidibi anajty mimb axam, ooy ajcxy ytigiiy huambi jihuiiyb, chach minaangixy:

—iHosana! iGloria a Dios! iOoy ycömayity Dios! Huen capxpaady idípy jada yéydiyc huidibi mimb ma yi nHuindzin Dios yxií etz miid ymic'ajt. iGloria a Dios!

¹⁰Co Jesús ytigiiy jím Jerusalén, chi tūg'óciy je mayjäy huinmay'ahuidijty, chi ñay'amidóohuigixy miñ xyipy:

—¿Pín yi' yijiibi jääy?

¹¹Chi mayjäy y'adzooy:

—Yi' je' je profeta Jesús huidibi tzoon ma Nazaret cajp ma Galilea it.

¹²Huin'it Jesús ytigiiy ma Dios ytijc. Chi ixquejxtay tūg'óciy je ajuybí adoocpi huidibi anajty yajpatp jiiby. Chi tijhuimbijttay tūg'óciy je mesa ma anajty jääy jím ymeeñyhuingogongixy, etz nañ jadu'n tijhuimbijttay je muuxytoocpi iñaybejt. ¹³Chi jadu'n nimay ajcxy:

—Jaaybety jadu'n ymiiñ ma Dios ñecy: “Hich ndijc je' yi' ma jääy ajcxy Dios mibijctzoy”, per miich ajcxy hue' yi' mhua'ñ meetzpí tijc.

¹⁴E co anajty jiiby tzajptigoty Jesús, chi jiiby ñimiini huidijaty anajty huintz, huidijaty anajty ciima'ty tecyma'ty, chi Jesús yajtzoctay. ¹⁵Per je teedy ajcxy

huidibi mijitungmiid etz je escribas ajcxy ooy mijotma'ty Jesús co ajcxy ijxy nejhuiiy jadu'n nej Jesús anajty tuñ mijhuinma'ñ. Etz nañ jadu'n ajcxy ijxy co je pi'c'anäg anajty ajcxy yhuaangixy yjihuiiygixy jiiby tzajptigoty, yminaangixy: “iHuen cömay'idiipy je rey David y'ap y'oc!” ¹⁶Chi je teedy etz escribas ajcxy Jesús nimay:

—¿Nej ca' miich mmidooy nej je pi'c'anäg chach minaangixy?

Chi Jesús y'adzooy:

—Nmidooybich. ¿Nej ca' miich ajcxy mgapxyñi Dios ñecy ma ymiiñ jaaybety co jadu'n ymina'ñyi?:

Ti myaj'ixpicy iiy ma je pi'ctiç
ma'xungdijc jaydëbi ajcxy
iiibaadip capxpaadip Dios.

¹⁷Chi Jesús ycapxycíjxy miid je teedy etz escribas ajcxy etz choon jiiby tzajtigoty. Chi ñicxy ma Betania cajp, e jím yajnajxy je tzumbi.

Jesús capxpojcy je higueri ca'p anajty ytiim'aty

¹⁸E co yxiimiy ytiicxiyg, chi Jesús yhuimbijty Jerusalén. E ma anajty tim ytüyöy, jím yuuböccooti. ¹⁹E jím ijxy ma tüba' tūg cop je higueri quipy. Chi ninicxy. Chi pät'ijxy, per ca' anajty ni tūg ytiim, jëda'ajty je' y'aay. Chi Jesús nimay je higueri quipy:

—iNi ca minaa xii mdiim'adipy!

E mic míciyi je higueri quipy ytiich. ²⁰E co je' ydiscípulos ajcxy jadu'n ijxy, chi ajcxy ooy huinmay. Chi ajcxy y'amidooy Jesús:

—¿Na'amy co yi higueri quipy mic'amy ti ytich?

21 Chi Jesús y'adzooy:
 —Janch tiy'ajt jadu'n nej nnimaaygixy. Pen miich ajcxy miid je mibijcin, etz ca' ajcxy mmibicy aametz jotmetz, jébi mijhuinma'n mdungixy nej iich ti nduñich. E nañ jadu'n jébi jac mijpi mijhuinma'n mdunipy ajcxy. Jébi ajcxy tun cop mnimäy: "Quég ya, tigi' mejyjoty" e xycapxymidoihuipy ajcxy je tun je cop. **22** E tüg'óciy tijaty miich ajcxy mbijctzooyb huen ytímytijiyty, pen mmibijcp ajcxy, mbaadip ajcxy.

Jesús ycötújein

23 Co Jesús yja'ty Jerusalén, chi ytigiiy jadüg'oc ma Dios ytiyc. E jiiby anajty yaj'ixpicy je mayjäy, chi ñimiini je teedy mijitungmiidpi etz judío mijjäydijc ajcxy. Chi ajcxy y'amidoohui:

—¿Ma cötujcin ti mbaady co jadu'n mduñ tzajtigoty? ¿Pin jada cötujcin ti xymöy?

24 Chi Jesús y'adzooy:
 —Nañ jadu'n iich miich ajcxy nyaj'amidoohuamty tüg ayuc. Pen m'adzooyb ajcxy jada ayuc, huin'it iich miich ajcxy nyajnimähuipy ti cötujcin iich miid nduñ huidijaty. **25** ¿Pin quejxy je Juan, je Bautista, yajniibejtpi, Dios o jay ajcxy?

Chi ajcxy ñayñimáayigixy miñ xyipy:

—Co ixipyipy ajt n'adzoohuim co Dios Juan quejx, huin'it xy'adzoohuim: "¿Na'amy co miich ajcxy ca' mmibijcy Juan?" **26** Per nañ jadu'n ca' huaad nminaanim co jay ajcxy yajniibejcy Juan, com nejhuiiyim co yi mayjäy mibijccixy co je' anajty Dios tüg y'ayucnajtzcapxiyybi.

27 E paady ajcxy jadu'n adzooy Jesús:

—Ca' iich ajcxy nejhuiiygixy. Huin'it Jesús yminañ:
 —Nañ jadu'n iich ca' nigapxa'ñich pin je' ycötujcin miid nduñich huidijaty.

Je metzpi ung ijxpejt

28 Chi Jesús yminañ:
 —¿Nej m'oc'ixy m'ocjaygugi' jadayaabi ixpejt? Tüg je yéydiyc ymiid anajty metz je' ymang. Chi nimay je mijpi: "Nícx cham m'octuñ ma iich n'uva cam."

29 Huin'it je' ymang y'adzoohui: "¡Ca' nnícxal'ñich!" Chi jaccohueenyi je' ymang yhuinmaydigajch, chi ñicxy tumbi. **30** Chi je ungdeedy oy ixy je ymang mutzpi. Chi nañ jadu'n nimaay co huen nicxy tuñ. Chi je' ymang mutzpi y'adzooy: "Oy, cham nícxibich." Per ca' ñicxy. **31** ¿Huidi je' nidügti ycuuyduuñ nej anajty yteedy tzoc?

Chi ajcxy yminañ:
 —Je' ymang mijpi huidibí jayijp nimay.

Huin'it Jesús nimay ajcxy:
 —Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy co je huidibí ajcxy yajcogüejtpi etz je töxyjäy ajcxy huidibí tundigooyb miid yéydiyc, je' ajcxy tigi'huamb jayijp ma Dios y'anemy jiiby tzajpjoty, ca'ydi miich ajcxy.

32 Paady yciixpi oy ymiiñ je Juan huidibí jay ajcxy yajniibejcy, Juan yajni'ixiyygixy je mayjäy nej ajcxy jébi yjothuimbidipy ma Dios. E miich ajcxy ca' mibijcy jadu'n nej Juan yminañ. Per je' ajcxy huidibí yajcogüejtpi etz je

töxyjäydijc huïdibi tundigooyb
miid yéydiçtjc, ymibijc je' ajcxys
Juan. Oy miich ajcxys mjäl'ixys, per
ca' mjothuimbidaangixy etz ca'
mibigaangixy.

**Je naymiduuniptiç
jibicjäybí ajcxys y'ijxpejt**

³³ Chi Jesú斯 yminañ:

—Oc'amidoor'ijtcix jadayaabi
ijxpejt. Ji anajty tûg je huïdibi
nihuindzin'ajtp mijpi je tundac. Chi
je cogam uvas cojy ma je ytundac
etz jügajy. Chi yaj'oyiiy ma anajty
jëbi je uvas ñii yajnigidägaani.
Nañ jadu'n cojy tûg tzaaboch
cixpi, jigix jëbi cuend'aty ycam.
Co yaj'oyiyday, chi je cogam yejcy
pijctzoy je ycam ma je jää ajcxys
huïdibi naymidunaanip. Chi oy
chooni je cogam nïcxy viaje tumbi.
³⁴ Je huin'it tiempo co yhuaad'ajtni
je cosecha, chi je cogam quejxy
nijëjity ytumbi jim ma huïdibi
anajty ti yajpijctzoy je ñaax co
huen möyii je huïdibi yi' paadaanip.
³⁵ Per je jää huïdibi anajty ti naax
pijctzoy, chi ajcxys majch je tumbi.
Chi ajcxys ooy huinhuojpy jijphuojpy
tûg. Chi ajcxys huingäch jijpcäch
jadüg. Chi ajcxys je midugiigpi
yaj'o'cy. ³⁶ Chi je conaax cogam
huingbi ytumbidijc quejxy. E
nañ jadu'n ajcxys oy tungixy
jadu'n nej anajty ti tungixy je
jayijp'atypi. ³⁷ Chi yci'm'ung oy
quejx cogixiyyñi. Hue' jot'ajti co
yajmij'adiiyb je' y'ung. ³⁸ Per co
ajcxys je tumbidijc ijxpaty je cogam
je' y'ung, chi ajcxys ñaygapxi:
“Tzoc ajt yaj'o'cim je cogam
ymang, com yi' je' mihui'mamb
je' yteedy je yjugy'ajtin je ypidägy.

E co ajt nyaj'o'cim, chi iich ajt
nmihui'mim je cam.” ³⁹ Chi ajcxys
majch je cogam ymang. Chi ajcxys
huijtzpidziyma ma je tundac. Chi oy
yaj'öccixy.

⁴⁰ Huin'it Jesú斯 yminañ:

—Co anajty ti miiñ je conaax je
cogam, ti jada' y'octunipy miid je
tumbidijc ajcxys?

⁴¹ Chi je teedytijc etz mijjäydijc
y'adzooy:

—Je cogam yaj'ögipy yijiibi
jibicjäydijc, ca' ajcxys pa'ayohohipy,
etz yegipy je uvas cam pijctzoy ma
je huingbi jää huïdibi yegipy je
pidägy huïdibi cogam paatip.

⁴² Chi Jesú斯 yminañ:

—¿Nej ca'ní miich ajcxys mgapxy
ma miiñ jaaybety ma Dios ñecyi?
Jadu'n yminañ:

Je yéydiç huïdibi je jää ajcxys ca'
anajty tzocy, Dios ti pidägy
mij'ané'mbi. Tím jadu'n
nipaady nej tûg tzaa oybi
huïdibi je pojtzpidijc ca' ajcxys
yajtunañ, e je' je' oy ti yhui'mni
ma anajty yjaccopicyty. Je
Huindzin Dios jada tung ti tuñ,
e ooy oy n'ijxim yi' ytung.

⁴³ E paady jadu'n iich miich ajcxys
nímäy co miich ajcxys myajpigáñ
yi m'it mlugar jiiby tzajpjoty ma
Dios y'ane'my etz yajmöhuañ je
huingbi jää je huïdibi amuumdügjot
naygüyejcip ma Dios. ⁴⁴ Pinjaty
ca' cöbigañ jada mij'ané'mbi,
ayo'n ypadamb, ytimnipatp nej
jihuÿ jim ycijsiday ma je tzaa
nïcx, tijhuüdz yajtähuipy. O pen je
mij'ané'mbi midziptzoñ je jää, chi
ytigoydähuipy ajcxys, tim jadu'n nej
jihuÿ je tzaa ñigidaagoodyii ajcxys,
e janch jaam püx nïcxy yjaty.

45 Co ajcxy midooy, chi je teedytič etz je fariseostijc huinjihuiy co yi' ajcxy yajnigapxyp, **46** chi Jesús ajcxy jamadzaañ. Per tzigiiby anajty ajcxy miid je mayjäy, je' co je mayjäy anajty mibijccixy co Jesús najtzcapxiib Dios ytiy'ajt.

**Je ijxpejt ma jay anajty
pijcpidije nixiiduuñ**

22 Chi Jesús jadüg'oc ytigiiy capxp miid ijxpejt, yminañ jadu'n:

2—Je Dios y'anemín jadu'n nipaady nej je rey ymang ocnixiidoñ co ti yipicy. **3**Chi je rey quejxhuäctay je ytumbi co huen nícxxy huoomujctaaygixy je huidijaty anajty ti yaj'nimaaygixy co míngixipy ma ytunañyii yjadañyii je pijcin. Per ca' je' ajcxy ymiinañ ma je pijcin nixiiduñ. **4**Chi quejxnip huingbi ytumbi, nimay ajcxy: "Nimaaygix je tiibi oy jayip'aty mnimaaygix jadu'n co huen mmiingixy ma yam je caayin uucin ni'ixi' y'ity. Ti je huaj nícxpi nyaj'ögyich. E ni'ixi' ijttayañi, huen miiñ ajcxy ma je pijcin ytunañyii yjadañyii." **5**E je' ajcxy tiibi anajty yaj'nimaaygixy, ca' ajcxy je' ytimy tuñ cuendi. Nijéjity ajcxy nícxxy ma ytundac. Nijéjity ajcxy nícxxy toocp yejcp; **6**e nijéjity ajcxy majch je rey yquejxyöybí ajcxy, chi ajcxy oy chaachytuñ, chi yaj'o'cy. **7**Chi je rey ooy chachjotma'ty. Chi je soldados ajcxy quejxy co huen nícxxy yaj'öctäyii je jäyyaj'löcp ajcxy etz ytoydähiup je ycajp. **8**Chi je rey nimay je ytumbi ajcxy: "Ni'ixi' ijttäy ma jadayaabi je pijcin yajnixiidunañ. Per je huidibi ajcxy

ti yajnímäy ca' ajcxy mihuaadity co ymíngixipy. **9**Nicx miich ajcxy majaty jay yjiin ytijc. Nimaaygixy tüg'öciy piñjaty ajcxy mbaty, co huen miingixy ma je pijcpi." **10**Chi nícxxy je rey ytumbi ajcxy. Chi ajcxy miidmiinday je mayjäy, je oyjäybí etz je jibicjäybí. Chi y'ujztay je rey ytijc miid je mayjäy. **11**Huin'it je rey ytigiiy mayjäyjoty, ixañ anajty huidijaty ti yajhuomiñ. E jiiby tüt yëydijc ti ijxpaty huidibi ca' anajty ti nayxoxyii, jadu'n nej jay nayxójxigixy co ajcxy nícxxy ma tüg pijcín. **12**Huin'it je rey minañ: "Migüg, ñnej ya ti mdigiy tigoty, e ca' mxojx miidity nej ypaadyii?" E je yëydijc amoñyi je' yhui'my. **13**Chi je rey nimay huidibi anajty jim pubejtp: "Cixotz tecyxotz jada yëydijc etz pidäg agootzuuby. E jiiby yjihuiipy yäxipy, jiiby ytüitz huinqueedip miid jotmay." **14**Com may je jay ajcxy huidibi ti yajhuooy, e hueeni ajcxy huidibi ti yajhuin'ixy.

Je cogüejtin nímiydägy

15 Je huin'it tiempo je fariseos ajcxy tuuñ quipycapxy co anajty xihuaangixy níhuambedaangixy Jesús. **16**E jadu'n ajcxy quejxy ma Jesús yajpaady naagity huidibi minicxpejt je fariseos ajcxy ytiy'ajt etz naagity huidibi mijnicxpejt je Herodes ytiy'ajt. Chi ajcxy Jesús nimay:

—Huindzin, nejhuiiybich iich ajcxy co miich mgapxy je tiy'ajt. Tudägy myaj'lipicy jay ajcxy jadu'n nej huaad ajcxy cuychinaaygixy Dios ytiy'ajt. E ca' mgüendituñ nej jay ajcxy yminaangixy. Tú'ciy miich mduñ miid comeeñyjäy etz

miid ayoobtijc, ca' huin'ixpety myaj'ixpicy. ¹⁷Nejhuihuamy iich ajcxy nej miich mina'ñ pen tiy'ajt jadu'n: ¿Nej ndundigooyim ma Dios ycötujcin, co ngüejtim ma César, je romano mij'anembi?

¹⁸Per Jesús nejhuiiyb anajty ajcxy yjibic-huinma'ñ, e chi ajcxy nimay:

—Ooy miich ajcxy naybidáacigixy nej jihuÿ ooy mdudägyity, e ca' yjanchity. ¿Na'amy co ajcxy xychachjot'ixy xychachhuinma'ñ'ixyich?
¹⁹Yaj'ijxcich tüt meeñ huidi miid migüéjtigixy César.

Chi ajcxy mimiiñ tüt meeñ. ²⁰Chi co Jesús y'ijxy je meeñ, chi yajtiiy:

—¿Pin y'ahuinax e pin yxii cixjaay ma jada meeñ?

²¹Chi ajcxy y'adzooy:

—Je romano mij'anembi y'ahuinax etz yi' yxii.

Huin'it Jesús je' ajcxy nimay:

—Mo' je César huidibi yi' yje'ajtpy, etz mo' Dios huidibi Dios yje'ajtpy.

²²E co ajcxy jadu'n midoooy, chi ajcxy ooy jihuÿ huinmay. Chi ajcxy ixmajch Jesús, e ñicxni ajcxy.

Yaj'amidooy ajcxy je jugypijcin co pin ti y'ögy

²³Je huin'it xii je saduceos ajcxy oy ixy Jesús. Yi' ajcxy ymina'ñ co ca' yjugypiga'ñ je öcpí ajcxy. E jadu'n ajcxy huinma'ñ pidägy, e yminaangixy:

²⁴—Huindzin, jadu'n miin ma Moisés ycötújcin co je yëydijc huidibi ypijcychinaayb miid ytoxyijc, e pen öcp je yëydijc, e ca' ni tüt y'ung yajhui'my, copicy co colöcytöxyjäy ypijctigadzipy miid je yëydijc ymiguëx. ²⁵Pues

jii ma iich ajcxy anajty tüt quëx je yëydijc nihiuixtujc. Je unggooob ypijcy, e chi ix'ögy ytoxyijc, e ca' ni tüt y'ung yajhui'my. Chi je migüëx ypijctigajch miid je töxyjäy. ²⁶Nañ jadu'n je mimetzpi yëydijc ix'o'cy ytoxyijc. Nañ jadu'n je midugiigpi yëydijc ix'o'cy ytoxyijc. E jadu'n oytuñyi yjadyii miid je töxyjäy co ti anajty miiddzinay'abidzimädäy je nihiuixtujcpi yëydijc tüt quëxpí. E je nihiuixtujcpi ajcxy ix'o'cy je töxyjäy, e ca' ni tüt y'ung ajcxy yajhui'my. ²⁷Chi nañ jadu'n oy y'öcní je töxyjäy. ²⁸E co anajty xii tiempo paty, co anajty Dios yajjugypicy yi tiibi ajcxy y'ögy, chuidibí jada' ajcxy nidügti je yëydijc töxyijc'adaanip je töxyjäy? Com ti ajcxy jadu'n nihiuixtujcpi miiddzinay'abidzimgixy.

²⁹Chi Jesús je' ajcxy y'adzooy:

—Miich ajcxy ca' mhuinjihuÿ je tiy'ajt, com ca' mnejhuiiygixy Dios y'ayuc ytiy'ajt, e com ni ca' mnejhuiiygixy je mic'ajt huidibi Dios ymiid. ³⁰Pues co anajty yjugypijccixy je jääy tiibi y'öccixy, chi ca' ajcxy ypigalñ, e nañ jadu'n ni ca' ajcxy ñaymöhuiiyb y'ung huen pijccixy. Hue' ajcxy yjugy'adaangixy chinähuaangixy jiiby tzajpjoty, tim jadu'n nej je ángeles ajcxy chinaagixy jugy'ajtcixy. ³¹Per je tiy'ajt co jääy ajcxy tiibi y'öccixy yjucypigaangixy jadüg'oc, jëbi mbaatcixy jada tiy'ajt ma Dios ñeey. Dios ci'm jadu'n minañ: ³²“Iich je' je Dios huidibi Abraham, Isaac etz Jacob yDios'ajtpy.” Com yi Dios ca' yi' yDios'aty ma yi öcpí ajcxy. Yi Dios Dios'ajtp yi' ma yi juugypi ajcxy.

33 E co je mayjäy jadu'n midooy, chi ajcxy ooy tzachjihuüy tzachhuinmaay je Jesús y'ixpijcín.

Je ane'min huídibi ooy ycopicyity

34 E co je fariseos ajcxy nejhuiyy co Jesús anajty tì yaj'amoñyi je saduceos ajcxy, chi ajcxy ñayyöymujctaay. **35** E jim anajty tüg leyhuindzin huídibi Jesús anajty jot'ijxyp huinma'ñ'ijxyp, chi y'amidooy:

36 —Huindzin, ¿ma yi maybi Dios ycötujcín, huídibi yi' jaccopicyip?

37 Chi Jesús y'adzooy:

—Tzoc jihu'i etz yajmij'at nHuindzin'ajtím Dios miid tüg'óciy m'aa mjot, etz miid tüg'óciy m'alma, etz miid tüg'óciy mhuinma'ñ.

38 Jada je' jadu'n je Dios ycötujcín huídibi jaccopicyip, etz huídibi tím jayijpip. **39** Je mìmetzpí Dios ycötujcín jahueengi tú'ciy ñaybadyii miid je jayijpi, yi' huídibi jadu'n minamb: "Tzoxicx jihuüygix yi mmigügtiyc, tím jadu'n nej mnaychogyii nayjihuüyii ci'm."

40 Jada Dios metzpí ycötujcín jaccopicy jacmic'ajt miid ca' jac huídibi cötujcín huídibi Moisés etz je profetas ajcxy yejc.

¿Pin je' y'ung je Cristo?

41 E ma anajty jim tügmucy yjac'ljtcixy je fariseos, huin'it Jesús yajtiyi:

42 —¿Nej miich ajcxy huinmay miid Cristo? ¿Pin je' y'apmang?

Chi ajcxy y'adzooy:

—Je David je' y'apmang.

43 Chi Jesús ajcxy nimay:

—¿Na'amy co David anajty ti ymina'ñ co Cristo hue' je' yi'

yhuindzin? Jadu'n ti capxy David anajty miid je Dios yjihui'ñ ymic'ajt, yminañ:

44 Je Huindzin Dios nimay iich nHuindzin: "Iña' ma iich n'a'oy'amy, ixti cooni iich miich nyajmimadägip ma je mmidzip ajcxy."

45 ¿Nej jébi David ymij'ap'adyi je Cristo? Com David ci'm yminañ co Cristo yi' je' yhuindzin.

46 E nitüg'aa ajcxy yca'adzohuimbijty. E jadu'n nej je xii tiempo yjacnicx anajty ca' ni piñ ocjacyajtiyñi huídijaty ayuc.

Jesús xíy ajcxy je fariseos etz escribas

23 Chi Jesús nimay je mayjäy etz yi' ydiscípulos ajcxy:

2 —Je escribas etz je fariseos ajcxy chachnaygomáayigixy co yi' ajcxy jajtp nej capxti'cxipy je cötujcín huídibi Moisés yjaay jecy'ajty. **3** Oy co ajcxy mguydunipy jadu'n nej yi' ajcxy xyaj'ixpijccixy Dios y'ayuc, capxymidoogix nej xyñimaaygixy per ca' mdungixy huídibi yi' ajcxy ytumb, com yi' ajcxy oy ycapxcixy e ca' ajcxy cuydungixy. **4** Yi' ajcxy nigo yajcojciyx canaag costumbre huídi je jääy ajcxy ca' mimadäga'ñ, e ca' ajcxy pa'ayoy je jääy, tím jadu'n nipaady nej jihuüy tüg tzimy ti mooygixy jemxypí huídibi ca' je jääy ajcxy mimadäga'ñ, e yi escribas etz fariseos ajcxy ni ca' ycíhuäx yajpaadaangixy je tzimy. **5** Tüg'óciy huídi yi' ajcxy ytumyb, je' ajcxy ytumyb co huen jääy ajcxy ixyii, jaydëbi yajcömay ajcxy. Yi' ajcxy yajhuimboc-huiññiyigixy etz ñayyajcíhuiññiyigixy Dios y'ayuc.

Nayxojxcixy miid huit yooñjatypi co chachcömayaangixy. ⁶Ooy ajcxy tzocy iñaybejt ma je' iñäy je ane'mbi ma jäy ajcxy yxiiduñ. Ooy ajcxy tzocy yi cödumbi iñaybejt ma je naymujtac. ⁷Yi esribas etz fariseos ajcxy oy tzojccixy co ajcxy yajcapxpoocxip huindzigiñ'amý mayjäyduum. Etz nañ jadu'n ajcxy tzocy co jäy ajcxy yajmij'adiiyb nej huindzindijc ixpícytijc. ⁸Miich ajcxy ca' jadu'n m'a'ixihiipy co ajcxy xytijipy huindzin com nidüg'óciy miich ajcxy mnaymigüg'ájtigixy, etz tügpajc je' huidibi miich ajcxy mhuindzin'ajtpy yi' je' Cristo. ⁹E nañ jadu'n miich ajcxy ya naaxhuiñ, ca' oy ni pin mdeedy'adiiyb co miid miich ajcxy tügpajc je mDeedy, huidibi jiiby tzajpjoty. ¹⁰E nañ ni mganaydijiiby ajcxy mij ane'mbi, com yi Cristo je' tügpajc miich ajcxy mmij'ané'mbi. ¹¹Je pin jaccapxymidoob ymigügtijc, je' je' mij'ajtin miid ma miich ajcxy. ¹²Pinjaty huidibi ci'm naygomayip, tzöyüd'nbaadip je', e pinjaty naybidaacip nicy xeemy, je' je' capxpaady y'idipy.

¹³iAy miich ayoob ajcxy fariseos etz esribas ajcxy! Miich ajcxy mnaybidáacigixy nej jihiüy ooy mdudägyjäy, e ca' yjanchity. Miich ajcxy mgoyüchpy je Dios ytij'ajtin nej huaad jäy ajcxy ytigiy jiiby tzajpjoty ma Dios y'ane'my. Ni miich ajcxy mgatigiiygixy, e nañ ni mga'a'ixihiygixy co huingbi ytigihuiip.

¹⁴iAy miich ayoob ajcxy fariseos etz esribas ajcxy! Miich ajcxy m'aaniidacp! Miich ajcxy myajcijxtaayi yi

co'ögy ytöxyjäy ypidägy miid ajcxy m'adzocin, e mdungixy ooy jecy tzajpcapxycapxii, jigix capxpaady mbidzimipy. Dios nigi chaachytunip miich ajcxy miid mbocry ycixpi, ca'ydi jac piñ jäy.

¹⁵iAy miich ayoob ajcxy fariseos etz esribas, miich ajcxy naybidaacigixy tudägy, e ca' yjanchity! Mhuinyöy'abidzimiyb miich ajcxy je naaxhuiñbi, co mgapxhuäcxäñ je m'ixpíjcín ma je tügpí jäy. E co ajcxy je' myajmibicy, huin'it mejtz jadu'nýi je pocy anajty miidity je jäy, ca'ydi miich ajcxy.

¹⁶iAy miich ayoob ajcxy huidibi jadu'n idiitzp nej tügi huintzpi huinhuoy! Miich ajcxy minamb co pen tüg jäy tuñ yhuandaacin, e iiabaati capxpaati Dios ytijc, chi ca' cuyduñ je huandaacin. Per pen iiibatpy capxpatpy je oori huidibi jiiby ma Dios ytijc, huin'it janchtiy cuyduñ je huandaacin. ¹⁷Tzuudijc locidijc huidibi ca' huinjihuüy je tiy'ajt. ¿Huidibi jaccopicyip: je oori o je Dios ytijc ma je oori yoxy ity?

¹⁸Nañ jadu'n miich ajcxy mina'ñ: "Pen tüg jäy huandaacin tuñ, e capxpaady je altar ma Dios yajhuindzigi, chi ca' cuyduñ je huandaacin. Per pen capxpaady je huindzigiñ tzüch ma je altar ma Dios yajhuindzigi, chi cuyduñ yhuandaacin." ¹⁹iTzuudijc locidijc huidibi ca' huinjihuüy je tiy'ajt! ¿Huidibi jacmij'ajtin ymiid je huidibi ti yajyoxy o je altar? ²⁰Pinjaty capxpatp je Dios ytijc ma Dios yajhuindzigi y'agapxムctaayb anajty huidijaty jiiby yajpaatp ma Dios yajhuindzigi. ²¹Pinjaty capxpatp je

Dios ytíjc, ca' anajty jëyi capxpaady
 Dios ytíjc, nañ ycapxpatp anajty
 Dios huidibi jiiby tzinaayb.

²²Pinjaty capxpatp je tzajp, nañ
 capxpatp anajty Dios y'an'e'mdac
 quipxyi miid Dios huidi tzinaayb
 jiiby.

²³iAy miich ayoob ajcxy
 fariseos etz esribas ajcxy,
 huidi naybidaacip tudägy, e ca'
 yjanchity! Miich ajcxy mooyb
 Dios je tügpyje majcpi huidibi
 je' paatip, ixti yi tzajnimang, yi
 ruda etz je pi'l'ujtz'ay ung. Per
 ca' ajcxy mduñcuenti je cötujcin
 huidibi jaccopycity. Miich ajcxy
 ca' mdzinäy tiydudägy miid
 je migügtijc. Miich ajcxy ca'
 mmiidity pa'ayo'n miid je' ajcxy
 huidibi ayoob jottigooyb, etz ca'
 mmibijccixy Dios. Jada ixipy ajcxy
 mbaadumyb, e moogyixy Dios
 je tügpyje majcpi. ²⁴iTzuudijc
 locitijc! Miich ajcxy ti m'anajxyp je
 uux, e mgojinnnaaxcixy je camello,
 je mijpi iyuvc.

²⁵iAy miich ayoob ajcxy
 fariseos etz esribas ajcxy, miich
 ajcxy naybidaacip nej tudägy
 jää, e ca' yjanchity! Jiiby jotjoty
 huinma'ñiyjoty miich ajcxy miidity
 jibicpi. Miich ajcxy miid je
 ca'oy'ixii etz je adzojin. Tim jadu'n
 nipaady nej jihuüy myajhuächpy
 ajcxy yi tasi ninicx yi texy ninicx,
 e chi myajhui'my jibicpi ma tasiijot
 ma texyjot. ²⁶iTzuudijc miich ajcxy!
 Jayijp yajhuädz jiiby jotjoty texy
 tasi, huin'it hui'm nañ jadu'n huädz
 nïgix'am.

²⁷iAy miich ayoob ajcxy fariseos
 etz esribas ajcxy, miich ajcxy
 naybidaacip nej tudägy jää, e

ca' yjanchity! Jadu'n miich ajcxy
 nipaady nej öcpı jut. Je öcpı jut
 nïgix janch oy yquëxig, per jiiby
 jutjoty ujtz jiiby miid je öcpı pajc
 etz miid jibicpi. ²⁸Jadu'n ajcxy
 mguëxig mayjäyduum nej jihuüy
 ooy m'oyjäyity, per jiiby jotjoty
 miid jibic-huinma'ñ.

²⁹iAy miich ayoob ajcxy
 fariseos etz esribas ajcxy, miich
 ajcxy naybidaacip nej tudägy
 jää, e ca' yjanchity! Miich ajcxy
 mgo'abojtzcixy yajxon je öcpı
 jut ma profeta ajcxy ñaaxtigiiy,
 etz mxoxy ajcxy miid je pijy ma
 ñaaxtigiiy je tudägy jää ajcxy,
³⁰e miich ajcxy nayñimaayigixy
 miñ xyipy: "Co ixipy anajty
 n'octzinaayim jecy'ajty ca'
 ngapubejtim co ayt nmij'ap
 nmijteedy yaj'ögy je profetas
 ajcxy etz je tudägy jää ajcxy."
³¹Miid jada ycixpi miich ajcxy
 nejhuiiyb co miich ajcxy m'ap'adyii
 mdeedy'adyii je jibicjäydijc
 ajcxy huidibi yaj'öc je profetas.
³²iMiich ajcxy yajcixcixy je jibicpi
 huidibi ajcxy mmij'ap mmijteedy
 yajtzondac!

³³iJadu'n miich ajcxy nipaady
 nej mayxoo! Ca' miich ajcxy
 madägipy cöguëgipy je tzaachypi
 jiiby ayoodactuuby. ³⁴E paady
 nguexaambych ma miich ajcxy
 profetas etz huidibi ixpicyip
 ma Dios y'ayuc, etz huidibi
 xyaj'ixpigamb ajcxy yi Dios ñecy.
 Per miich ajcxy myaj'ögamyb
 myajcrutzpedamyb nijëjity, etz
 nijëjity mgoxamyb mhuobamby
 ajcxy jiiby tzajtigoty etz
 m'ixhuidida'ñ mbahuïdida'ñ
 ajcxy cajp cajp. ³⁵Je mijpoc

xyñigidaccoda'ñ miich ajcxy, jadu'n nej je oyjäy ñi'py temy yojcy jecy'ajty, oga'ñ chondacy miid je oyjäy Abel etz ycogixiÿ miid Zacarías, je Berequías y'ung huidibi miich ajcxy mmij'ap mmijteedy myaj'o'c jiiby tzajtigoty ma altar. ³⁶Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy co je mijpocy ñigidaccoda'ñ je jäy ajcxy huidibi tzinaayb jadachambi tiempo.

Jesús yäxy miid Jerusalén cajp ycixpi

³⁷iMiich ajcxy Jerusalén jay! iMiich ajcxy Jerusalén jay! Jerusalén jay huidibi jecy'ajty yaj'lögy je profetitijk etz ycögächpy ajcxy je Dios ycogapxy. Canaag'oc ti njayatügmujctähual'ñich miich ajcxy, jadu'n nej tzeydaj yajtügmujctäy je' y'ung ma yqueec pät, per miich ca' m'a'ixiygixy. ³⁸Oc'ix miich ajcxy nej mdijc abac yhui'maangixy. ³⁹Janch tiy'ajt jadu'n nej nimaaygixy co camina miich ajcxy xy'lixipyich jadüg'oc, ixti cooni paadipy je xii je tiempo co jay ajcxy ymina'nipy: "Cömay yi huidibi miimb miid nhuindzin Dios yxii etz ymic'ajt."

Jesús ymina'ñ co Dios ytije yhuindigoyipy

24 Ma anajty Jesús ti ypidzimni ma Dios ytijk, nicxp anajty, huin'it Jesús ydiscípulos ajcxy ñimijhuäci. Yi' ajcxy anajty yaj'lixiydähuamyb je Dios ytijk, com ooy anajty chachmijtijcity.

²Chi Jesús yminañ:
—Huindicx miich ajcxy jada maybi mijjaty ytijk. Miinipy xii

tiempo miña tüg'óciy jada tijc nicxy yhui'my taj xit, ca' ma tzaamacxy. Huindigoydähuipy tüg'óciy.

Je tiy'ajt ma ca'ní naaxhuiñybí ycixa'ñyi ytigoya'ñyi

³Chi oy ñicxní ajcxy ma Olivos cögop. E co anajty jím, Jesús y'íñäy, chi ñimaayi ameech je' ydiscípulos ajcxy:

—Iich ajcxy nejhuïhuamby miña jedu'n ytuna'ñyií yjada'ñyií. ¿Ti je' quëxigamb co anajty miich mhuimbida'ñ ya naaxhuiñ, e co anajty je naaxhuiñbi ytigoya'ñ?

⁴Chi Jesús nimay ajcxy:

—Mnaygiend'adiib ajcxy, ca'ydi piñ xihuini'ngixy. ⁵Ooy mayjäy ñaybidägáanigixy miid iich nxii, naybidägáanigixy co je' ajcxy je Cristo, ymina'na'ñ ajcxy: "Iich je' je Cristo." ⁶Co miich ajcxy ayuc midohuipy co jay ajcxy chachziptungixy ñayñibidigigixy xi ya, chi ca' ajcxy mdzigiyygixip, com ooy ycopicyity co jadu'n jayijp ytuñiib yjadíiyb. Ca' nan hue' je' anajty tim cijxp tim tigooyb je xii je tiempo. ⁷Nayñibidigiiñ naax cajp miid huingbi naax huingbi cajp, e gobierno miid huingbi gobierno. E miinip mic'ujx canaag'it etz mij yuu etz mij pa'm xi ya. ⁸Jada tzaachypi ayo'n oga'ni anajty chondägy huidibi nminaxaanim nyajnaxaanim.

⁹Huin'it xii huin'it tiempo miich ajcxy myajciyegipy, jigix xychaachytungixipy e xyaj'lögixipy. E tüg'óciy je maynaaxhuiñjäy xycal'ixáangixipy, miid iich nxii ycixpi. ¹⁰Je huin'it tiempo may je jay ajcxy yajtigoya'ñ ymibijcin. E

nañ jadu'n ñayca'oy'ixáanigíxy etz ñayñigapxáanigíxy ñi'ojihuáanigíxy miñ xyipy. ¹¹Ooy may quëxiagaangíxy aaniidaacpídijc mína'naangíxy co Dios y'ayuc ytiy' ajt nimiydaci, e mayjäy oy huin'iinaangíxy. ¹²E je' co ajcxy xii jimijt ñajtzniñicxiyñi jac tim nügi jibicpi tunaangíxy, ca' ajcxy y'ocnaychójicinipy miñ xyipy. ¹³Per pinjaty tiyudädägy panicxp je mibijcin, je' ajcxy ypaadip y'alma niñzoocin. ¹⁴Copicy co jayiyp yajcapxhuäcx'añ huindu'nybi naaxhuiñbi Dios y'ayuc ytiy'ajt jemybi, jaydëbi jääy ajcxy nidüg'ociy nejhuüy Dios ytiy'ajt. Huin'it je naaxhuiñbi yciyxni ytigooyñi.

¹⁵⁻¹⁶Je profeta Daniel jaay jecy'ajty jada ayuc (miich ajcxy pinjaty capx jada necy huinjihuiygiy) ma minañ: Miich ajcxy co m'ixy pinjaty jibic-huinma'ñ tumb nej ca' ypadyi ma Dios ytijc, huidibi ooy ycodzigijity, chi miich ajcxy huidibi tzinaayb jim Judea, co jadu'n m'ijxcixy, chi nicx mgueectzóocixipy mic'amy ma tungop. ¹⁷Pinjaty huidibi yajpatp ma ytijenícx ca' nicxy tijaty yajpidzimy ma ytijc. ¹⁸Yi jääy ajcxy huidibi yajpatp camjoty, ca' ajcxy huimbidipy co yajpidzimipy tijaty ma ytijc. ¹⁹Huin'it tiempo ayo'n ypadamy je töxyjääy ajcxy huidibi anajty y'ungdzim'ijt, e nañ jadu'n je' ajcxy huidibi miid y'ungma'xung. ²⁰May'ajt ajcxy mbijctzoohuipy yi Dios co jada jadu'mbi ayo'n ca' ytuniiyb yjadiiyb ma anajty ytiüchtiempojity, etz ma anajty pocxinxiijoty. ²¹Huin'it oy ayo'n jotmay ytuna'ñyii yjada'ñyii huidibi

nicamina ycatuñyii ycajadyiini mabi naaxhuiñbi chondägy e nicamina jadu'n ycajactuniiyb ycajacjadiyb. ²²Pen ca' Dios capx'aduga'ñ yijiibi ayo'n xii ayo'n tiempo, ni piñ ca' chögipy. Per Dios ycapx'adugamy yijiibi ayo'n tiempo miid je mibijcpidijc ycixpi huidibi Dios ti huin'ixy. ²³Co yi jadu'mbi xii tiempo anajty ymiñ, ca' mmibijccixipy, pen ji pinjaty xyñimaaygíxy: "Ijxcix, cha yajpaady je Cristo", o "Jim'amy yajpaady je Cristo." Ca' mmibijccixipy. ²⁴Pues miinip jääy ajcxy huidibi huin'iinaangíxy ymigügtijc. Gi'm ñiayyajnaxáanigíxy jadu'n nej jihuüy je' yCrístity, e ymináangixipy co capxhuäcxy ajcxy Dios y'ayuc, e ca' yjanchity. Ytunip ajcxy mijhuinma'ñ etz mijpi ijkpejt, ixti jëbi jahuin'fingixip je mayjäy huidibi Dios ti yhuin'ixy. Per ca' Dios a'ixihiuipy co yhuin'iiñiyb yi' yjäy. ²⁵Ti iich yi' jayijpní nigapxich. ²⁶E co pinjaty ajcxy xyñimähuiipy: "Chim'je' je Cristo mijtigidumb", ca' ajcxy mniniçcip. O co pinjaty ajcxy xyñimähuiipy: "Chiiby je' tigoty yhuingoyüch", ca' ajcxy mmibigipy. ²⁷Iich je' je jääy huidibi tzoon tzajpjoty, nhuimbidaambich ya naaxhuiñ miid je tiicxin je jájin, jadu'n nej je huidzuc huidi tiicxp xiibidzimyb ixti xiigidägy. ²⁸Ma je öcp ninicx yajpaady jim ñimujctähua'ñ je luud ajcxy.

Nej jada' je' Dios y'ung ymiinipy

²⁹Co anajty ti ñaxy je ayo'n xii ayo'n tiempo, huin'it je xii ycoodziygidäga'ñ, je po' ca' ytiicxa'ñ, je madza' ycädähua'ñ etz

janch mīc je tzajp yüçxa'ñ. ³⁰Co yi jadu'mbi ytuniib yjadiiyb, chi quéxiga'ñ tzajpjoty je ijxpejt co iich, je jāy huidibí tzoon tzajpjoty, nhuimbida'ñich ya naaxhuiñ. E chi tūg'óciy je mayjāy tājip māyip yjihuiipy yäxipy, chi ajcxy ixipy je jāy huidibí tzoon tzajpjoty miñ anajty jocjoty miid ymic'ajt y'oy'ajt. ³¹Chi nguexipyich ángeles ajcxy co huen mīc yajxüxy ajcxy ytrompeta, jigix yöymujctähuiipy tūg'óciy pinjaty huin'ijxyp xi ya ma ajcxy yajpaady ya naaxhuiñ; ma xii pidzimyb, ma xii cīdāgy, ma jiinboj pidzimyb, ma tichpoj pidzimyb.

³²Jim miich ajcxy ijxpejt mbigipy ma je higueri quipy jadu'n nej je xii tiempo ymiñ cīdāgy. Co je higueri quipy jadüg'oc pidägipy je' y'aay'ung, huin'it miich ajcxy nejhuuiipy co yhuingoni mina ypottigiiyñi. ³³Tím jadu'n nej tiy'ajt mbijccixy ma je higueri quipy co jada ajcxy jadu'n ixipy nejhuuiipy co yhuingoni anajty je xii je tiempo jiin'aguy tijc'aguy. ³⁴Janch tiy'ajt jadu'n nej nímaaygixy co tūg'óciy ytuna'nyii yjada'nyili ma ca'ni anajty je jāy y'öctäy huidibí anajty jactzinaayb huin'it tiempo. ³⁵Je tzajp etz je naaxhuiñbi cixam tigoyam yi', per iich n'ayuc ca' ycixa'ñ ytigoya'ñ nimina.

³⁶Ca' ni pín nejhuüy je xii je hora mina nhuimbida'ñich ya naaxhuiñbi. Ni je ángeles ajcxy canejhuüy, ni je Dios y'ung canejhuüy. Tügpajc je Dios Teedy nejhuüy.

³⁷Com jadu'n nej yjajti ya naaxhuiñ jecy'ajty, co je Noé chinay, nañ tim jadu'n yjadipy co anajty

nhuimbityich, yi jāy huidibí tzoon tzajpjoty, ya naaxhuiñ. ³⁸Jecy'ajty co anajty ca'ni je ayo'nduu ymiñ ya naaxhuiñbi, hue' je' mayjāy ajcxy chinay agujc jocjoty, ycaaygixy y'uuccixy etz yajpijccixy je y'ung y'anäg, ixti cooni paty je xii tzoo co ytigiiy Noé barcojoty. ³⁹Je mayjāy ajcxy ca' ajcxy cuenttuñ co ayo'n miinaln anajty, ixti cooni je ayo'nduu miin e öctay ajcxy je jāy niijoty. Jادu'n nej yjajty jecy'ajty miid je mayjāy huidibí tzinaayb anajty quipxy miid Noé, nañ tim jadu'n yjada'ñ miid je jāy ajcxy huidibí tzinähuip jac jiini co iich anajty nhuimbityich ya naaxhuiñ jadüg'oc. ⁴⁰Je huin'it tiempo co nhuimbidipyich jadüg'oc ya naaxhuiñ, chi metz yéydiyc yajpaadipy ma ytundac, tūg je' yajminicxa'ñ, e tūg je' yhui'ma'ñ.

⁴¹E mejtz töxyjäy yajpaadip anajty

yjich, tūg je' yajminicxa'ñ, e tūg je' yhui'ma'ñ.

⁴²E paady miich ajcxy ni'ixi ijtcix, xyjiip'ixipyich com ca' mnejhuiiygixy mina miich ajcxy je mHuindzin ymiina'ñ.

⁴³Mnejhuiiygixy miich jada co ixipy je ungdeedy nejhuüy ti hora je meetzpi mina'ñ, ca'p je' ymähuipy, e ca'p a'l'xihiipy co je meetzpi ytigihuipy tigoty. ⁴⁴Nañ tim jadu'n miich ajcxy ni'ixi ijtcix, je' co iich, je jāy huidibí tzoon tzajpjoty, nhuimbida'ñich ma ca' ni pín anajty nejhuüy.

**Je tumbi tudägypy etz je
huidibí ca'p ytudägyity**

⁴⁵¿Huidibí tumbi je' ya huidibí tumb miid yhuindzin janch

cixyjot huinijot huidibi miid
ixpjcín, huidibi je' yhuindzin
mooyipy ane'min ma ytijc, huidibi
yajnigidagihuipy ma ymigügtijc
caayin uucin mina ypadyi?

⁴⁶ Janch jotcuje je tumbi co
yuuimbidipy je' yhuindzin, e je'
cuyduñ jadu'n nej je' yhuindzin ti
ñimäyii. ⁴⁷ Janch tiy'ajt jadu'n nej
nimaaygixy co je huindzin ytumbi
yajnigohuajc'adyii tûg'óciy huidibi
ymiid. ⁴⁸ Pen je tumbi jibicjäybi
mina'ñi jotjoty huinma'ñyjoty:
"Huäcxijpní iich je nhuindzin."

⁴⁹ E chi nümajtzägip ymigügtijc,
e ytigihuip caaybi uucpi miid
amügyjäydijc; ⁵⁰ chi je tumbi
yuuindzin minipy ma ytijc huidi
xii mina je tumbi ca' anajty aa'ixy
jiip'ixy e ni je hora anajty canejhuïy.

⁵¹ Chi huindzin tzaachytunip je'
ytumbi, etz ypidägipy miid je
jacadyii jay ajcxy yajpaady huidibi
naybidáacigixp nej tudägyjäity e
ca' yjanchity. Jiiby ayooodactuuby
yjihua'ñ yäxa'ñ etz huinmucxa'ñ
huingueeda'ñ tyiitz miid jotmay.

Je ijxpejt ma je majcpí töxy'anäg

25 Co anajty nhuimbityiç
jadüg'oc ya naaxhuiñbi
jadu'n nipaadip nej je nümajcpí
töxy'anäg co ñicxy ajcxy
ñayijiipcobadihuáanigixy miid
je yëydijc huidi pigamb. Chi
minicxy ajcxy aceite lámpara co
yajticxaangixy. ²⁻⁴ Nimigoox je
töxy'anäg huidi cohuinma'ñity
etz ahuing minicxy jadüg quiig
uujt miid aceite. E nimigoox je
töxy'anäg ca'pi ajcxy cohuinma'ñity,
e ca' ajcxy ahuing minicxy jadüg
quiig aceite. ⁵ E je yëydijc huidibi

anajty pigamb huäcxijpní ooy, chi
je töxy'anäg ajcxy ooy ytigiiyñi
mäluuybi. ⁶ E mijcuctz ajcxy
midoy co tûg jay miç mina'ñ: "Chi
miin je yëydijc huidibi pigamb,
nicx jiipcobadiiygixy." ⁷ E huin'it
je nimajcpí töxy'anäg ajcxy
ypidictay. Chi ajcxy yjiin ni'ixiyy
nidüg nidüg. ⁸ Chi je nimigooxpi
huidibi ca' ycohuinma'ñity
nimay je nimigooxpi huidibi
cohuinma'ñip: "Iich ajcxy hueeni
mooygich yi m'aceite, co pïdzaanip
iich ajcxy njiiin." ⁹ Chi y'adzooy
je cohuinma'ñybí ajcxy: "Ca'
nyega'ñich, je' co ca' iich ajcxy nje'
yhuadïhual'ñ. Nicx miich ajcxy juy
jim ma ytoogyii." ¹⁰ E ti anajty ajcxy
ñicxy aceite juuyb je huidibi ajcxy
ca' ycohuinma'ñity, co oy yjäty je
yëydijc huidibi pigaanip. Chi je
cohuinma'ñybí ajcxy miid tigiy
tigoty je yëydijc huidibi pigaanip.
Chi tiyc yaj'agiiy. ¹¹ E com jecyñi
oy yhuimbity ajcxy je huidibi ca'
ycohuinma'ñity. Chi ajcxy yminañ:
"iHuindzin, Huindzin, ocyaj'ahuädz
mdjic!" ¹² Chi je' y'adzooy: "Ca' iich
miich ajcxy n'ixy'adyii."

¹³ Chi Jesús yminañ:
—Nayñi'ixíiyigix, je' co
ca' mnejhuiiygixy mina iich
nhuimbida'ñich jadüg'oc ya
naaxhuiñ.

Je ijxpejt ma je meeñ

¹⁴ Co iich anajty nhuimbida'ñich
jadüg'oc ya naaxhuiñbi, jadu'n
nipaadip nej jadayaabi ijxpejt, co
anajty tûg comeeñyjäy chona'ñ
viajetumbi, chi je' ytumbi ajcxy
mooy je meeñ co huen cuend'ajtcixy.
¹⁵ Je ymidügpi tumbi moy migoox

mil meeñ. Je mìmetzpi moy mejtz mil. E je ymidugíipí moy tûg mil. E jadu'n ajcxy moy nije' nije' nej huaad cuend'ajtcixy. Chi choñ je huindzin viajetumbi. ¹⁶Je tumbi huidibi cïdigiyyi migoox mil meeñ, ytigiy ajuybí adoocpi. Chi je' ymeeñ y'ung'ajty jamigoox mil. ¹⁷Nañ jadu'n huidibi cïdigiyy mejtz mil, ytigiy tumbi miid je meeñ. Chi je' ymeeñ y'ung'ajty ja mejtz mil. ¹⁸Je huidibi cïdigiyy tûg mil hue' oy pidägy je meeñ tützjoty. Chi tajiy, e yützi je yhuindzin ymeeñ. ¹⁹E com jecyñi oy yhuimbity je huindzin. Chi ytigiy cuenta yaj'oyiib miid je ytumbi ajcxy. ²⁰Chi miñ jayiip je huidibi anajty ti cïdigiyyi migoox mil meeñ. Chi je tumbi yajcïdigiyy je' yhuindzin majc mil meeñ. Chi yminañ: "Miich ti xymooyich migoox mil meeñ, e iich ti nyaj'ung'atyich jamigoox mil."

²¹Chi je' yhuindzin minaañ: "Janch jotcujc iich cham co jadu'n ti mduñ miid je hueenbi meeñ. Miich ooy mdudägy etz oy ti mduñ, e paady njacmöhuanby jacmay. Tigi' ma iich, e xondäg miid iich." ²²Chi ymiñ je huidibi anajty ti cïdigiyyi mejtz mil meeñ. Chi nimay je yhuindzin: "Miich xymooyich mejtz mil meeñ, e ti nyaj'ung'atyich Jamejtz mil." ²³Huin'it je' yhuindzin ñimaayi: "Janch jotcujc iich cham, co jadu'n oy ti mduñ miid iich nmeeñ, e paady njacmöhuanby jacmay. Tigi' xondäg miid iich."

²⁴E co oy yja'ty je huidibi cïdigiyytûg mil meeñ, chi nimay je' yhuindzin: "Huindzin, hue' ndiyiich miich myëydijc'aty janch jibic jay. Miich cosecha myajpidicpy

ma ca' ti mnipy etz miich mgosecha myajpidicpy ma ca' ti ti mhuijy.

²⁵Paady ooy ndzigiyich co je meeñ ngayaj'ung'adipyich. E co miich mhuimbida'ñ, mdzogamy je mmeeñ, e paady je mgil'mmeeñ ti nyüchich, je' co ndzigiyich co nicxy nyajtigooyich miich mmeeñ. Cha je meeñ huidibi ti xymooyich."

²⁶Chi je' yhuindzin ñimaayi: "Jibic tumbi miich, ooy mnuuxity. ¿Nej ti mnejhuÿ miich co iich cosecha nyajpidigiyich ma ca' ti ti nnibyich, etz cosecha nyajpidigiyich ma ca' ti ti nhuijyich?" ²⁷Oy co ixipy miich je iich nmeen ti myejc'anuuucxy, e jim ixipy y'ung'at. E cham co ti nhuiimbityich cham ixipy je nmeenich xycidigiyich miid nimeen'ung."

²⁸Chi je huindzin nimay je jacjadii tumbidijc: "Pijci ajcxy yi meeñ huidi ymiid, e moogyix yi huidibi majc mil ymiid. ²⁹Je huidibi oy tumb jacyajmöhuanby je' anaxy, e ymiid'adamy je' conaxpi. Je' huidibi hueen miid yajpigamb je' huidi ymiid, je' co ca' oy ti ytuñ miid je hueenbi. ³⁰Yi jiibi tumbi huidibi ca' oy ytuñ, pidäg ajcxy agootztuuby ma yjihuipy yäxipy, ma ytiitz huinmuucx huingueedip miid jotmay."

Co anajty naaxhuiñjäy ajcxy yajtiyuñ

³¹Co iich, je jay huidibi tzoon tzajpjoty, nhuimbity iich anajty jadiig'loc ya naaxhuiñbi, huin'it n'ixtäga'ñich ma iich n'anem'dac etz ane'ma'ñich miid iich nmij'ájtìn etz n'oy'ajtìn. ³²Chi tûg'óciy je naaxhuiñjäy yajtügmujctähua'ñ

ma iich. Nhuäcxamybich jadüg jadüg jadu'n nej jay ajcxy huäcx yje cöbixy etz je chiibo ajcxy.

³³Nbidägaamybich a'oy'amy je jay ajcxy huidibi oy ti ytungixy miid iich. E yi' ajcxy jadu'n nipaadip nej cöbixy. Nbidägaamybich anajty'amy yi jay ajcxy huidibi jibic ti ytungixy miid iich. E yi' ajcxy jadu'n nipaadip nej chiibi.

³⁴Chi nnimähuibich yi jay ajcxy huidibi a'oy'amy: "Miingix miich ajcxy huidibi Dios Teedy ti xyconuuçxy ajcxy. Je'ájtigix ane'mdac huidibi ijtp ni'ixi miid miich ajcxy ycixpi maabi naaxhuiñyi chondägy. ³⁵Ma anajty iich nyuubögyii miich ajcxy ti xyajcaayich; ma anajty iich ndidzïyii, miich ajcxy ti xyajniñ'ügyich; ma anajty iich nihuïdityich, miich ajcxy jättac ti xymöyich; ³⁶ma anajty iich je nhuit ti nyajmayjatyich, miich ajcxy ti xymöyich je huit; ma anajty iich nbigyijich, miich ajcxy ti xycuend'atyich; etz co anajty iich pujxtigoty nyajpaady, miich ajcxy ti xycogapxiñ'ügyich."

³⁷Huin'it ymina'na'ñ je jay ajcxy huidibi oy ti ytungixy miid iich: "Huindzin, Ʉmina iich miich ajcxy ti n'ixy ayuu, e ti nyajcay? O Ʉmina iich miich ajcxy ti n'ixy co mdidzïyii, e ti nyajniñ'ügy? ³⁸ɄMina iich miich ajcxy ti n'ixy co miich mnihiudity, e ti nmöy jättac? O Ʉmina mhuit ti myajmayjaty, e ti nmöy je mhuit? ³⁹ɄMina iich miich ajcxy ti n'ixy, co miich mbigyii, e oy ti ngüend'aty? etz Ʉmina iich miich ajcxy ti n'ixy co pujxtigoty myajpaady, e oy ti

ngogapxiñ?" ⁴⁰Iich, je mij'ane'mbi, n'adzohuimbindipyich: "Janch tiy'ajt jadu'n nej nnimaaygixy co yi jay ajcxy huidibi oy ti ytungixy miid piñjaty huidibi xymijnicxpejtpich, nañ jadu'n oy ti ytungixy miid iich. Ca' ñevity co jay ajcxy yminañ co ca' ypinity je jay huidibi xymijnicxpejtpich."

⁴¹Chi iich, je mij'ane'mbi, n'imähuibich je jay ajcxy huidibi yajpatp: "Huinhuäctuutcich miich ajcxy jibicjäydiç. Niçxy miich ajcxy mijjiñjoty, huidibi ijtp ni'ixi miid je mujcu' ycixpi etz miid je' y'angeles ajcxy ycixpi.

⁴²Ma anajty iich nyuubögyii, ca' miich ajcxy xyajcaayich; ma anajty iich ndidzïyii, ca' miich ajcxy xyajniñ'ucyich; ⁴³ma anajty nnihuidityich, ca' miich ajcxy xyajjättägyich; ma anajty iich nhuit xytigoy'ijtigich, ca' miich ajcxy huit xymoooyich; etz ma anajty iich nbigyii e nyajpaadyich pujxtigoty, ca' miich ajcxy xycogapxiñ'ügyich." ⁴⁴E chi je' ajcxy ymina'na'ñ: "Huindzin, Ʉmina iich ajcxy miich ti n'ijxcixy co anajty miich yubögyii tïdzïyii, o co anajty mnihiudity? ɄMina ti n'ijxcixy co ca' mhuit miidity, o co mbigyii, o co anajty pujxtigoty myajpaady, e ca' iich ajcxy miich nbubejty?"

⁴⁵Chi iich, je mij'ane'mbi, n'adzohua'ñich: "Janch tiy'ajt jadu'n nej nnimaaygixy. Huen tim pinity huidibi ca' miidity pa'ayo'n miid je' ajcxy huidibi xymijnicxpejtpich, oy jay yjamina'ñ co ca' ypinity, iich miich ajcxy anajty jadu'n ti xytuñich." ⁴⁶E jada ajcxy nicxip huinixii ayoodactuuby, e

yí tudägypi ajcxy nicxip ma yi
jugy'ajtin huinixiibí.

Je huinma'ñ nej anajty
Jesús madzaangíxy

26 Co Jesús nigapxtay
tüg'óciy jadayaabi ayuc,
chi nimay yi' ydiscípulos ajcxy:

²—Miich ajcxy mnejhuiyb co
huixtic je amayxii, je pascua xii.
Pascua xiijoty iich, je jay huidibi
tzoon tzajpjoty, nyajcígaya'ñich ma
nmidzipich etz xyajcrututzpeda'ñich,
xyaj'öga'ñich ajcxy.

³ Je huin'it xii je teedy huidibi
tungmiid ajcxy, je esribas, etz je
mijjäydiyc ajcxy ñayyöymujctayi
ma je' ytiba' je teedy huidi
jacmijtungmiid huidi anajty yxii
Caifás. ⁴E jim ma Caifás ytiba'
jim ajcxy huinma'ny'ixtay nej
jébi yajmachycágíxy Jesús miid
anii etz yaj'ögaangíxy. ⁵Chi ajcxy
ñaynímaayi miñ xyipy:

—Ca' y'oity co xiijoty nmajtzim
Jesús. Ca' jecyity co je mayjäy
xymijotma'ttayim etz ytigíhuip
ajcxy huambí jihuiiybi.

Tüg töxyjäy pídac y aceite
ma Jesús ycohuajc

⁶ Jesús anajty yajpaady Betania
ma Simón ytije, je Simón huidibi
anajty ymiid je jibíc níbüdz pa'm.
⁷E ma anajty Jesús ycay, huin'it
ymiiñ tüg töxyjäy miid tüg quiig
ujtz miid perfume huidibi ooy
oy yxuugy, jada perfume ooy
anajty choohuity. Chi je töxyjäy
yaj'ahuäch je quiig, e yajcögogiy
Jesús je perfume huidibi ooy oy
yxuugy. ⁸Co Jesús ydiscípulos ajcxy
jадu'n ijxy, chi ajcxy mijotma'ty je

töxyjäy. Chi ajcxy ñaynímaayi miñ
xyipy:

—¿Ti co jada perfume huidibi ooy
oy xuugy ayoy? ⁹Tzou ixipy ooy
jada yajtoocy, jaydëbi ixipy miid
yajpubet je ayoobitijc.

¹⁰E co Jesús nejhuiiy nej ajcxy
yminañ, chi nimay:

—¿Na'amy co m'amayiy jadayaabi
töxyjäy? Yi' huidibi ti tuñ, je'
yi' tüg oybi. ¹¹Je ayoobtijc ca'
ytigoy'ida'ñ ma miich ajcxy nimina.
Huen huidibi xii huen huidibi
tiempo jébi miich ajcxy mbubedipy
ayoobtijc. Iich ca' n'ida'ñich jecy
ya miid miich ajcxy. ¹²Jada töxyjäy
ti pidagy ma iich nninícx perfume
huidibi ooy oy xuugy, jayijp ca'ni
nnaaxtigíyich. Jadu'n je' ijip'ijxpy
mina nnaaxtigíhua'ñich. ¹³E
huentimma'amyity je Dios y'ayuc
anajty yajcapxhuäcxy huindu'my
naaxhuiñ jim yajnigapxa'ñ jadu'n
nej je töxyjäy ti tuñ cham miid iich,
e jadu'n je mayjäy jaymedzipy jada
töxyjäy.

Judas cíyecy yi Jesús
ma ymidzip agojiix

¹⁴Chi nidüg je' ydiscípulos huidibi
yxii Judas Iscariote oy nimay je
teedy mijtungmiidpi, ¹⁵nimay
ajcxy:

—¿Ti ajcxy xymöhuibich co
ngiyezipyich Jesús?

Chi ajcxy moy iipxmajc plata
meeñ. ¹⁶Co ajcxy meeñ ymooy, chi
mic'amy Judas yhuinma'ñ'ixtay nej
jébi cíyecy Jesús ma ymidzip.

Jesús y'adzuu'ajty pascua xiijoty

¹⁷Je ymidügipi xii, je amayxii,
je pascua xii ma anajty yajcay je

tzajcaagy huidi ca' levadura miidity, huin'it je' ydiscípulos ajcxy nimiiñ Jesús. Chi ajcxy yajtiyi:

—¿Ma mdzoc y co iich ajcxy ni'iixihuiip huidi mgayamy je pascua xii cixpi?

¹⁸Chi Jesús y'adzooy:

—Nícx miich ajcxy jim Jerusalén ma tūg jay ytijc, e mnimähuiip: "iich nHuindzin jadu'n minamb co yhuingoñ je' yxií yhora, e paady ma miich mdijc yi' tuna'ñ je pascua xii adzu'ajtin miid ydiscípulos ajcxy."

¹⁹Huin'it Jesús ydiscípulos ajcxy cuyduñ jadu'n nej Jesús anajty ti nimäyii. Chi ni'ixiyy ajcxy je pascua adzuu'ibí.

²⁰E co chu'iiy, chi Jesús y'ixtacy ma je mesa miid je nimajmetzpi ydiscípulos. ²¹E ma anajty ycaaygixy, huin'it nimay je nimajmetzpi:

—Nidügti miich ajcxy huidibi xciyegaambich ma nmidzipich.

²²Huin'it ajcxy yajtay taj may. Chi ajcxy yajtiyi:

—Huindzin, ¿nej iich jada'ji?

²³Chi Jesús y'adzooy:

—Yi huidi miid ndocxmucyich, yi' je' jadu'n xciyegaambich ma nmidzipich. ²⁴Janch tiy'ajt co iich n'öga'ñich, jadu'n nej je profeta jaay jecy'ajty. iAy ayoob je yëydijc huidi xciyegaambich! Jac'oy co ca' ycamal'xung'aty je huidibi xciyegaambich.

²⁵Chi Judas yminañ:

—Huindzin, ¿nej iich jada'ji?

Chi Jesús y'adzooy:

—Miich jadu'n minamb.

²⁶E ma anajty ajcxy ycay, huin'it Jesús tzajcaagy coniigy. Chi yajnajxy Dioscojuip. E chi jada'

tujchuäcxy je tzajcaagy. Chi moy je nimajmetzpi ajcxy je tzajcaagy, e yminañ:

—Cay miich ajcxy jadayaabi tzajcaagy, yi' je' iich je nninïcxich.

²⁷Huin'it Jesús ciyigy je y'ügy. Chi yajnajxy Dioscojuip. E huin'it moy je ügy je nimajmetzpi ajcxy, e yminañ:

—Üc miich ajcxy jadayaabi ügy, ²⁸yi' je' iich je nni'pyich. Yi' ñigapxy co Dios ti yaj'aducy je jemybi ayuc. E iich nni'py ytema'ñ yoga'ñ miid je mayjäy yciixpi, jaydëbi ajcxy paadip je huinmeeixin miid je ypocy yciixpi. ²⁹Janch tiy'ajt jadu'n nej nnimaaygixy, co ca' n'oc'ügaanich jadüg'oc je pascua xii ügy, ixti cooni je xii tiempo paadip co iich ajt n'uucim huinjemybi je pascua xii ügy ma iich nDeedy y'anemín.

Jesús nigapxy co Pedro ycoyütza'ñiyi

³⁰E co ti y'iidäy, chi ajcxy chooñ nícx yma Olivos cögop. ³¹Chi Jesús je' ydiscípulos ajcxy nimay:

—Nidüg'ociy miich ajcxy xy'ixmajtztähua'ñich cham coodz. Je' co jaaybejty jadu'n miiñ ma je Dios ñeey: "Ögip je cuend'ajtpi, huin'it je cöbixy yöyuäcxtähua'ñ."

³²E co anajty iich njugypicyich jadüg'oc ma anajty ti n'ögyich, chi jayijpní nnicxa'ñich ma Galilea, e jim naybaatim nidüg'ociy.

³³Chi Pedro yminañ:

—Oy yi jacjadiibí migügtijcich xyjadim'ixmajtztäy, per ni camina xii iich miich n'ixmadzipy.

³⁴Chi Jesús Pedro nimay:

—Janch tiy'ajt jadu'n nimäyich, cham coodz ca'ní anajty je tzey

yaxígы, miich tugiig'oc mína'níp co ca' xy'ixy'adyijich.

³⁵Chi Pedro yminañ:

—Oy iich ndím'ögip miid miich, ni camína ngamíná'nibich co ca' miich n'ix'adyii.

E nidiüg'óciy je' ydiscípulos ac tím jadu'n yminañ.

Jesús mibijctzoy Dios jím Getsemaní

³⁶Chi Jesús ñicxy miid je' ydiscípulos ajcxy, oy yja'tcixy jím Getsemaní. Chi jím Jesús nímay je ydiscípulos ajcxy:

—Ya miich ajcxy oc'iña', miin iich n'ocnicxyich jím'amy Dios mibijctzoobi.

³⁷E chi Jesús ñicxy miid Pedro etz nañ jadu'n miid je Zebedeo ymang nimetzpi. E jim Jesús ñayjihuiyi janch tajy may mij cajee. ³⁸E chi jím yajnímay je nidugiigpi discípulos:

—Nayjihuiybich taj may ma njot nhuinma'ñ, ixti mabaad anajty n'ögich miid tájin máyin. Hui'm miich ajcxy ya miid iich etz ca' mmaagixy.

³⁹Huin'it Jesús ñajtzyöyyi mijci'm jahui!. Chi jím ñaygojxtinaydaci naaxcíxy, e ytigiiy Dios mibijctzoobi, yminañ:

—Dios Teedy, iich nDios, pen jébi jadu'n, mdun may'ajt píjcigich jadayaabi tzaachypi ayo'n, per ca' yjadu'nity nej iich ndzojcin mdunipy, jadu'n mdunipy janchtiy nej miich mdzojcin.

⁴⁰Huin'it Jesús yhuimbijty jím ma anajty ti yajhui'my je nidugiigpi. E oy paady ac tím maab anajty ajcxy. Chi nimay je Pedro:

—¿Nej ca' madäga'ñ miich ajcxy co m'idipy juugy tük hora miid iich

ycixpi? ⁴¹Hui'mi' ya, juugy m'idipy etz mibijctzoo Dios, jaydëb ca' je ca'oybi xymimadägip. Janch tiy'ajt co jotjoty ooy mnijot'ajtcixy com tunaangixy yi oybi. Per yi mniniçx ca' ymadäga'ñ nícxxy tuñ oybi.

⁴²Chi mìmetz'oc Jesús ñicxy oy Dios mibijctzoy, yminañ:

—Dios Teedy, pen copicy co iich nbaadibich je ayo'n, huen jadu'n yjadíiyb miid iich nej miich mdzojcin.

⁴³Chi jadüg'oc Jesús huimbijty ma je nidugiigpi discípulos, e oy pátnibi maab ajcxy, je' co ca' anajty ajcxy mimadägy mähui. ⁴⁴Chi yajhui'my ajcxy, e midugiig'oc ñicxy Dios mibijctzoobi. E nañ tím jadu'n oy minaanip jadu'n nej anajty ti y'ocminamb. ⁴⁵Chi jadüg'oc huimbijtni jím ma je nidugiigpi, chi nímay ajcxy:

—¿Máagixni? Póxcxix jadachambi. Ti je tiempo yhuaad'ajtni mina iich, je jay huidibi tzoon tzajpjoty, nyacjíyega'ñich ma yi jibicjäydijc ajcxy. ⁴⁶Pidiccix, tzoc jámim, chi ymiin je huidibi xycjíyegaambich ma nmidzipich.

Tzumy mach ajcxy Jesús yajnicxy

⁴⁷Jesús capxni anajty jím co yjäty je Judas. Judas hue' je' nidügti je majmetzpi discípulos huidibi Jesús yhuin'ijx. E je Judas miid ja'ty mayjäy, je huidibi anajty ti quexy je judío teedy mijitungmiidpi etz je mijjäydijc. E je mayjäy hue' anajty ajcxy miid ypujx etz quipy. ⁴⁸Judas, je huidibi anajty cíyejcip Jesús, ti anajty jayijp yecy tük ijxpejt huidibi miid jébi ajcxy ijxcapy Jesús. Jadu'n jayijp Judas ycapxtuñ miid je' ajcxy, e yminañ:

—Je jää huidibí anajty
ndzücxypich, yi' je! Jesús. Májzcix.

⁴⁹ Huin'it Judas nimijhuägy Jesús
co capxpocxa'ñ, chi yminañ:

—iHuindzin!

Chi tzücx.

⁵⁰ Chi Jesús ñimayí:

—Migüg, ɬna'am co
xyñimijhuägyich?

E co jadu'n nimay, chi mic'amay
yi' ajcxy majch Jesús. Chi ajcxy
yajnicxy tzumy mach.

⁵¹ E huin'it nidüg je Jesús ymigüg,
juudy je ypujx. Chi tatzpujxtucy je
teedy mijtungmiidpi ytumbi. ⁵² Chi
Jesús nimay je! ydiscípulo:

—Pídag yi' mbujx ma ytijc. Com
pinjaty tziptumb miid pujx, nañ
jadu'n y'lögipy miid pujx. ⁵³ ¿Nej ca'
mnejhuïy co iich jëbi nbijctzooyich
cham adzu'x may ángeles, je huidibi
xyñihuá'nibich ma nmídzipich?

⁵⁴ ¿Per nej ycixipy yca'pxipy nej
miíñ jaaybety, jadu'n nej cham
ytuñyii yjadyii miid iich ycixpi?

⁵⁵ Chi Jesús nimay je mayjäy:
—Miich ajcxy ti xyñidzoniyich
miid je pujx miid je quiipy. ¿Nej
mdiy iich meetzpi o jää yaj'löcpich?
Iich jabom jabom anajty iñäyich
nyaj'ixpicyich miich ajcxy jiiby
ma Dios ytijc. E ca' miich ajcxy
xymajchich. ⁵⁶ Huinjhui' miich
ajcxy co tüt'óciy yam ytuñyii
yjadyii ca'px tím jadu'n nej je
profeta ajcxy cojaay jecy'ajty.

Huin'it nidüg'óciy je! ydiscípulos
ajcxy yqueectay. Chi Jesús yhui'my
naydüg'pajc.

Jesús ma naymuycpidic yhuinduu

⁵⁷ Je! ajcxy huidibí anajty ti mach
Jesús, yajnicx ajcxy jim ma Caifás

ytijc. E jím ma Caifás ytijc ma
anajty ti ñayyöymujctáayigixy je
esribas etz je mijjäydiç ajcxy. ⁵⁸ E
je Pedro anajty axam nicxy jiguëgy
jihuïy, ixti cooni yajja'ty ma Caifás
ytiba!. Chi jím ytigiy. Chi ixtacy
miid je cuend'ajtpi ajcxy, je' co
oc'ixa'ñ ocnejhuïhua'ñ nej Jesús
yjada'ñ.

⁵⁹ Je teedy ajcxy mijtungmiidpi
etz tüt'óciy je judíojäy
mijtungmiidpi ajcxy huinma'ñ
ixtaaygixy nej jëbi Jesús
yajpocycägixy miid ajcxy xihuin,
e jadu'n jëbi moogyixy yi o'cin.

⁶⁰ Mayjäy níhuambejty Jesús miid
anii, per ni piñ anajty ca' miidity
tiy'ajt co Jesús anajty ti ytundigooy
miid judíojäy ajcxy ycötujcín. Jac
com jecy miin metz testigos miid
aanii. ⁶¹ Je! ajcxy yminañ:

—Jadayaabi yéydiç minañ
co jëbi nyajhuindigooyich Dios
ymijtzajptijc, e codugiig xii ti
anajty nyaj'oyiyich jadüg'oc.

⁶² Huin'it je teedy mijtungmiidpi
ytinayig, e nimay Jesús:

—¿Nej co ca' m'adzooy? ¿Nej
janch tiy'ajt nej jadayaabi metzpi
testigo ymina'ñ?

⁶³ Per Jesús ca' y'adzooy. E huin'it
je teedy mijtungmiidpi ñimaayi:

—Nimaayg iich ajcxy Dios ycixpi,
pen janch miich je! je Cristo je Dios
y'ung.

⁶⁴ Chi Jesús yminañ:

—Miich jadu'n minamb. Nañ jadu'n
iich miich ajcxy nimäy, co iich je
jää huidibi tzoon tzajpjoty, miich
ajcxy xy'ixipyich tzajpjoty ma Dios
ymijc a'oy'am. Nañ jadu'n miich
ajcxy xy'ixipyich jocjoty co anajty
nhiimbityich jadüg'oc ya naaxhuiñ.

65 Chi je teedy jacmijtungmiidpi oy yhuit huindzecxy huinma'ch, chi yminañ:

—Jadayaabi yéydijc ti capxtigooy Dios. ¿Ti testigo njac-huaaním? Miich ajcxy ci'm ti mmidoogixy co yi' ti ycapxtytigooy ma Dios, e minañ: **66** ¿Nej miich ajcxy minaangixy?

Chi ajcxy yminañ:

—Ti ycapxtytigooy, copicy co y'ögipy.

67 Chi ajcxy huindzujujy jijptzujujy etz cojxy ajcxy. Chi jacjadyii huingojxy jijpcojxy. **68** E chi ajcxy nímay:

—Pen janch co miich je' je Cristo octiygapx pín ti xycoxy.

Pedro yminañ co ca'p Jesús ix'y'adyii

69 Je huin'it moñi Pedro anajty ñíay tibägujc. Chi ñimiini tüg töxy'anág tumbi, chi ñimaayi:

—Miich nañ jadu'n ti mhuidelity miid Jesús je Galilea jay.

70 Chi Pedro yminañ mayjäyjoty:

—Ca' nhuinjihuïyich ti mgapxpy.

71 Pedro hue' anajty pidzimnip co ñimiini huingbi töxy'anág. Chi je töxy'anág nímay je' ymigütijc:

—Jadayaabi yéydijc ti yhuidity nañ jadu'n miid Jesús je Nazaretpi.

72 Chi Pedro jadüg'oc coyüch je Jesús ciixyjot huinijot yminañ:

—Ca' n'ix'y'adyiijich yijiibi yéydijc.

73 Jac co hueeni, je jay huidibi anajty ajcxy jimip ñímay ajcxy je Pedro:

—Janch co miich nañ jadu'n anajty miid mhuidelity yi Jesús, com yi m'ayuc yi' xyajniquëxícp.

74 Chi Pedro tigiyy capxpi janch oy ñinej minañ huinijot:

—Ca' n'ix'y'adyiijich yi yéydijc.

E tim huin'ítiy je tzey yaxïgy.

75 Chi Pedro jäymejtzcoody jadu'n nej anajty Jesús ti ñimäyii: "Ma ca'ní anajty tzey yaxïgy cham coodz, miich tugiig'oc xycoyützibich." Chi Pedro pidzimy tiba!, e jiiby oy yäxy mibaad yjotcidägy.

Chi Jesús yajcïyejcy ma Pilato

27 E co oy yxiimiy yticxïy, chi je teedy mijtungmiidpi etz je mijjäydijc ajcxy quipxycapxy co yaj'lögaangixy Jesús. **2** Chi ajcxy yajniçcxy cïxoch oy ajcxy cïyecy ma Poncio Pilato je gobernador.

Judas ñayyöctiïyi

3 Co je Judas je huidibi anajty ti cïyecy Jesús, co ijxy co yaj'lögaaniip Jesús, chi oy yjotmaybaatni. Chi conhuimbijty je iipxmajcipi plata meeñ ma je teedy mijtungmiidpi etz mijjäydijc ajcxy. **4** Chi Judas nímay je teedy mijtungmiidpi etz je mijjäydijc ajcxy:

—Iich ti ndundigooyich co ti ngïyecyich yi tudägyjäy ma miich ajcxy.

Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Ti iich ajcxy n'occuent. Miich yi' mnigixp tiibi mdutí.

5 Huin'it Judas cohuijijy je meeñ jiiby tzajtigoty. Chi ñicxy. Chi ñayyöctiïyi.

6 Huin'it je teedy mijtungmiidpi yajpiidigy je meeñ. Chi ajcxy ñayñimaayı miñ xyipy:

—Jadayaabi meeñ ca' yjebity co nbidaacim ma ofrenda ñigidägy. Je' co yi' yjéjity je huidi ni'py ti tzoo'adyii.

7 Huin'it je teedy ajcxy tuñ je quipxycapxy co juyaangixy

miid je meeñ tüg naax huídibi jääytijp, tütznaax it, ma ajcxy yajnaxtigihuipy pinjaty ca' ycogajpity jím Jerusalén. ⁸Ixti chambaad jadu'n xii'adyii jejimbí it: Ni'py naax. ⁹E jadu'n yciyx yca'px nej je profeta Jeremías yminañ: "E jadu'n ajcxy je' yajpidígym meeñ iipx majcpi plata meeñ (je' choou nej anajty ajcxy Israeljäy ti yajnigödugiy), ¹⁰e miid je meeñ ajcxy juy je tütznaax it, jadu'n nej anajty ti xy'ane'myich Dios."

Pilato y'amidooy Jesús

¹¹Jesús yajpaady jím anajty ytinäy ma je gobernador Poncio Pilato yhuinduu, chi y'amidoohui:

—¿Nej miich je' judíos jääy xyrey'ajtp?

Chi Jesús y'adzooy:

—Miich jadu'n mìnamb.

¹²Je judío teedy ajcxy huídibi mijitungmiidpi etz je mijjäydiç tzachxiçixy Jesús ma je gobernador. Ni jadu'ñyi Jesús ca' y'adzooy.

¹³Chi je Pilato ñimay Jesús:

—¿Nej ca' mmidooy nej yi' ajcxy yxiyi?

¹⁴Per Jesús ni jadu'ñyi ca' y'adzooy. E paady je gobernador oy mij huinmay, ni ca' ocnejhuiiyñi ti ycapxipy.

Jesús yködujcy y'o'cín

¹⁵Je gobernador jadu'n anajty ycostumbre miidity co jimiijt jimiijt najtzmadziy tüg machyjäy pascuaxiijoty, je huídibi je mayjäy ti ytimychojcpyp. ¹⁶E jím anajty tüg je machjäy huídibi anajty ajcxy xiy'ajtaayb, e yxiijity Barrabás. ¹⁷E

co anajty jím ti ytügmujctaaygíxy, chi Pilato ajcxy y'amidooy:

—¿Pin miich ajcxy mdzojcpyp co iich nnajtzmadzihiibichi?

¿Najtzmadziyich Barrabás o Jesús huídibi jääytijp yamidooy? ¹⁸Pilato ñejhuiiyb anajty co mañl'ájtíngíx anajty ti cíyejccixy Jesús.

¹⁹Jimni anajty iñäy Pilato me je ycotujctac co je ytoxyijc tiy'ajt quejxy ma yi', yminañ: "Ca' huaad myajtzaachytuñ yi tudägyjäy. Je' co iich amygoodz ti ngumäyich janch jibic miid yi' yciixpi."

²⁰Per je teedy ajcxy etz je mijjäydiç ti anajty capxyjotcidaaccixy je mayjäy co huen yajnajtzmadziy Barrabás etz huen yajl'öccixy Jesús. ²¹Paady co jadüg'oc je gobernador y'amidooy je mayjäy:

—¿Huidibi machyjäy mdzojcpyp co nnajtzmadzihiibichi?

Chi je mayjäy y'adzooy:

—Najtzmadzi' Barrabás.

²²Chi Pilato y'amidooy je mayjäy:

—¿E nej ndunipyich yi Jesús, huídibi jääytijp Cristo?

Huin'it ajcxy nidüg'ociy y'adzoday:

—¡Yajcruutzpet yi Jesús!

²³Chi Pilato yminañ:

—Pues, ¿nej ti ytundigooy?

Per je mayjäy nigoob y'adzoday:

—¡Yajcruutzpet! ¡Yajcruutzpet!

²⁴Pilato yjapubedaan Jesús, per co ijxy nejhuiiy co je mayjäy ca' ni nej niducy. Hue' ajcxy oy ytihiy huambi jihuiiybi, chach ñayñajztijiygíxy miid jot'an. Huin'it Pilato capxyñiguejxy je

huädz nii. Chi ytigiiy cibujp ma je mayjäy yhuinduu, e yminañ:

—Ca' iich ngo'adzohuipyich jadayaabi tudäggyeydijc y'o'cin.
Miich ajcxxy yi' mgo'adzooihuipy.

²⁵ Chi je mayjäy y'adzoday:

—Iich ajcxxy ngo'adzohuipyich yi' y'o'cin miid n'ung anäg etz n'ap n'oc.

²⁶ Chi Pilato najtzmadziy je Barrabás. Per Pilato ane'my co huen Jesús yajhuojp. E co yajhuojptay, chi ciyejcy, co huen yajcruutzpediyi.

²⁷ Chi Pilato ysoldados ajcxxy yajnicxy Jesús ma agujcticj. E jiiuby tüt'óciy soldadtijc ñayyöymujci ma Jesús. ²⁸ Chi je soldado ajcxxy je' yhuit yajniñenducy. Chi ajcxxy yajniñeniy je tzapx huit huidibi je rey ajcxxy yajtuumyb. ²⁹ Chi ajcxxy tacy tüt corona miid apy. Chi ajcxxy yajcöjeniy ma Jesús. E huin'it ajcxxy a'oy'amy yajcigabiyy tüt je paxy. Chi ajcxxy huingojxtinay'ahuiiy. Chi ajcxxy nixiicy yajxiicy, e yminaangixy:

—iOoy ymijity yjanchity, je judíos ajcxxy yrey!

³⁰ Chi ajcxxy huindzujuj jjiptzujuj. Chi ajcxxy yajcigajptucy je paxy, e yajcöhüojpiy ajcxxy. ³¹ E co ajcxxy nixiictay yajxiictay, chi yajniñenducy je rey yhuit etz yajniñeniy je yci'm huit. Chi ajcxxy yajnicxy ma yajcruutzpedaangixy.

Co Jesús yajcruutzpejti

³² E jim ma anajty hueeni ti ytüyöy, jim ti paty tüt Cirene yëydijc anajty yxiijity Simón. Chi ajcxxy adzip nimay Simón co huen jaccapi Jesús ycruudz.

³³ E co ajcxxy yja'ty ma tüt je it yxiijip Gólgota, jadu'n yhuimbidzim

Öcpí Cohuajc Cögop. ³⁴ E jim ajcxxy Jesús jayaj'üga'ñ vino temhuïdity miid tzooy, jigix ca' jihuïhuip je tzaachypi. Per co uucmajch, chi jihuï'nybijc co ca' y'oy'uucnity.

³⁵ E co anajty ajcxxy yajcruutzpety Jesús, chi je soldadtijc suerte ijxy, piñ jébi ocjé'adyii Jesús yhuit, chi yciixy yca'pxy jadu'n nej je profeta cojaay jecy'ajty: "Yajhuäcxipy ajcxxy iich nhuit e miid iich nhuit ycixpi ixipy ajcxxy suerte." ³⁶ E jim anajty ajcxxy iñaaygixy cuend'ajtcixy. ³⁷ Je xihuin ayuc huidibi ajcxxy yjaay ma Jesús ycöduu jadu'n yminañ: "Jadayaabi je' Jesús, je judíos ajcxxy je yrey."

³⁸ Quipxy miid Jesús ajcxxy yajcruutzpejty metz meetzpi. Tüg a'oy'amy, e jadiig anajty'amy.

³⁹ Je mayjäy huidibi ajcxxy naxiiby anajty ma Jesús, ooy anajty oy ycöjigiñ, nixiigy yajxiigy ajcxxy Jesús,

⁴⁰ ymina'ñ ajcxxy:

—Bah, miich huidibi Dios ytijc jidaanip, e codugiig xii huingbi myajpidiga'ñ. Miich ci'm cham naygohuänii, e minac cruudzcíxy, pen janch miich Dios xy'ung'adyii.

⁴¹ Nañ jadu'n je teedy ajcxxy huidibi mijitungmiidpi, etz je escribas, etz je fariseos ajcxxy etz je mijjäydiyc nixiicy yajxiicy ajcxxy Jesús, ñayñimáayigixy miñ xyipy:

⁴² —Huingbi ti cohua'ñ, e ca' jaty nej ci'm ñaygohua'niiy. Pen janch co yi' jëjity je Cristo je Israel jäy rey, huen minacy jadachambi ma cruudz, huin'it nmibijcim. ⁴³ Yi' ti pidägy ymibijcín ma Dios; huen jadachambi je Dios yajnïdzögyii, pen janch Dios chogyii; yi' ti ymina'ñ co Dios y'ung'adyii.

44Nañ jadu'n je metzpi meetzpi ajcxy huidibi cruuudzpejt quipxy miid Jesús nixiicy yaxxiicy ajcxy ooy Jesús.

Jesús y'ögy cruudzcíxy

45Co ycujcixiiyi, chi ycoodziyday tüg'öciy naaxhuiñbi. E jadu'n je naaxhuiñbi y'lity coodz, ixti minacy yxii. **46**Huin'ítiy Jesús ycapxyqueecy janch mic yminañ:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —yi jadu'mbi ayuc hue' yhuimbídzimy: Dios Teedy, Dios Teedy, éti co ti xy'lixmachich?

47Nijéjity jay huidibi anajty jím yajpatp huingon ma Jesús co jadu'n midoogixy Jesús y'ayuc, chi ajcxy yminañ:

—Jadayaabi yéydiç cham yaaxtaayb je profeta Elías.

48Huin'it nidüg jay ñicxy janch poiygy etz oy yajtzooñ je pixy. Chi je pixy yajxoogy miid je xun vino. Chi pidacy je pixy ma je paxyijip. Chi yujctiyy ma Jesús y'ahuac co huen ügy. **49**Huin'it nijéjity ajcxy yminañ:

—Ixmatz, tzoc ajt oc'ijxim, pen nimiinip Elías, pen janch yajnidzögyii.

50Jadüg'oc Jesús yaaxqueegy janch mic. Chi oy y'o'cni. **51**Co Jesús y'o'cy, tim huin'ítiy jím ma Dios ytijc je mapxy yhuit yciitzhua'cxy tinä'amý. E nañ jadu'n je naaxhuiñbi ooy chuyuy miid ujx micpi etz je mijjatychaa oy jiitzhua'cxy. **52**May öcpí jut y'ahuach etz yjugypijcy mayjäy tiibi anajty y'o'ccixy tiibi anajty mibijccixy Dios. **53**Co Jesús yjugypijcy, chi je may'öcpí tiibi

anajty jugypijccixy etz tiibi anajty pidzimgixy ma öcpí jut, chi ajcxy ytigiiy ma je Dios ycadj, je Jerusalén. E mayjäy ajcxy ijxy. **54**Co je mic ujx oy ñaxy etz jac tijaty anajty ti ytuñii ti yjadyii, chi je capitán etz miid jadyii ymigügtjc huidibi anajty cuend'ajtp Jesús ooy ajcxy chigiy yjihuiy, e minaangixy: —Janch tiy'ajt co yijiibi yéydiç Dios yi' anajty y'ung.

55May anajty nañ jadu'n töxyjäydijc ymij'ijxcixy jiguem huidibi anajty ajcxy Jesús ti miiddzoon jím Galilea. Yi' anajty ajcxy Jesús ypubejtp. **56**E ma je' ajcxy jím anajty chooñity, María Magdalena, María huidibi Jacobo etz José ytaj'ajtpy, etz je huidibi Zebedeo y'ung ytaj'ajtpy.

Jesús yajnaaxtigiiyi

57Co oy chuu'hiyñi ycoodziyyñi, huin'it chooñ ma Arimatea tüg comeenyjäy huidibi yxii José. E je' ymijnicxpejty anajty Jesús. **58**Chi José ninicxy Pilato oy pijctzou Jesús ñinicx. Huin'it Pilato pidacy y'anemín co huen möyii. **59**Chi José ycidigiiyi Jesús ñinicx. Chi huinmojch miid tüg poob sávana.

60Chi yajnaaxtigiy ma je yci'm jut jemybi huidibi anajty ti yajtzejztüty ti yajpädüty ma tüg tzahuingueetz. Chi adiguejctuyj je öcpí jut miid tüg tzaa. **61**Chi José ñicxi. E jím yhui'my María Magdalena etz je jadügpi María, y'ñäy ajcxy ymihuingon öcpí jut.

Je cuend'ajtpi ajcxy ma Jesús ñaaxtigiiyi

62E com jabom ma anajty Jesús ixiiybi ti y'ögy, ma anajty ti

ni'ixiydäy miid je sábado xii ycixpi, chi je teedy ajcxy huidibi tungmiid etz je fariseos ajcxy ñayyöymuyci ma je Pilato. ⁶³Chi ajcxy yminañ:

—Huindzin, yi! iich ajcxy njäymejchpyich co je aniidacpi yminañ ma anajty yjuugyity co codugiig xii jugypigañ jadüg'oc co anajty ti y'ögy. ⁶⁴E paady tunmay'ajt quexipy soldados ajcxy ma Jesús ti ñaaxtigiy huen cuend'ajtcixy ixti cooni tugiig xiibí paadipy. Ca' yjecyity co ñiminiib adzuum agoodz je' ajcxy huidibi mijnicxejtíp etz tzimguëgipy ajcxy Jesús ñinícx. E chi ñicxy jay yminañ: “Ti yjugypicy je öcpí.” Chi anajty jac'anaxy je anii ti yajtni ca'ydi je jayijpi.

⁶⁵Chi Pilato ajcxy nimay:

—Miich ajcxy miid tüg picy soldados huidib cuend'ajtp ma miich ajcxy. Níxcxix miich ajcxy yaj'adujccixy je öcpí jut, jadu'n nej m'alixxiygixy.

⁶⁶Chi ajcxy choni ma je Pilato. Chi ajcxy quejxy je tüg picipi soldados ma je öcpí jut. Chi ajcxy pidacy ijhui'min ma je tzaa huidibi ajcxy je jut yaj'adiguejctujcy.

Co Jesús yjugypijcy

28 E com jabom co yximiy yticxigý je domingo xii, huin'it ñicxy María Magdalena etz je jadügpi María ma Jesús ñaaxtigiy. ²Chi tüg mij ujx ñajxy. Huin'it ycidacy Dios tüg y'ángel huidibi tzomb tzajpjoty. Chi jidigejcy je tzaa ma je öcpí jut aguu. Chi y'ixtacy ma tzaa ñicx. ³Janch adiicxp je ángel anajty yhuinjiip jadu'n nej huidzuc, e je yhuit janch

poob'ögy. ⁴E co je soldados ajcxy ijxpaty je ángel, chi ajcxy ooy chuyuygooty. Chi ajcxy yhui'my jahuengi ögy. ⁵Huin'it je ángel y'adzooy je metz töxyjäy:

—Ca' miich ajcxy mdzigiÿ. Hich nejhuiÿbich co miich ajcxy m'ixtäy Jesús je huidibi ajcxy yajcruudzpejty. ⁶Per ca' je' cham ya. Ti je' yjugypicy, jadu'n nej yminañ. Min miich ajcxy oc'ix ma ñaaxtigiiy. ⁷Nícx miich ajcxy jottigooyb ma je' ydiscípulos ajcxy e nimal': “Ti Jesús yjugypicy jadüg'oc, e yi! ñicxip jím Galilea e jím ajcxy mmiidnaybadiiyb.” Hich miich ajcxy yam nnimaaygixy.

⁸Huin'it je töxyjäy ajcxy chooñ janch poyigý ma anajty ti ñaaxtigiy Jesús. Chi ajcxy ñicxy miid tzigilñ, per agujejcyt. Poyigý ajcxy oy tiy'ajt yecy ma je discípulos ajcxy.

⁹E jím anajty je metzpi töxyjäy ytüyöy, timetini Jesús ñayguëxici ma je' ajcxy yhuinduu. Chi Jesús ajcxy capxpocxy. Chi je' ajcxy mihuingoñ Jesús etz mineeni je' ytecy. Chi ajcxy huindzigiyygixy.

¹⁰Jesús minañ:

—Ca' mdzigiyygixy. Nícx miich ajcxy nimal' je nmigügtijcich co huen ajcxy nicxy jím Galilea, e jím naybadiiybich miid yi' ajcxy.

Huidibi ajcxy je soldadotijc ñigapx

¹¹E tüyöybñi anajty je töxyjäy nimetzpi co nijejity je soldados ajcxy chooñ ma Jesús ñaaxtigiiy ñicxy jím Jerusalén, miidmiydägañ je teedy huidibi tungmiidpi nej anajty ti ytuñyi ti yjadyii ma Jesús ñaaxtigiiy. ¹²E huin'it je teedy ajcxy ñayyöymujctayi miid je mijjäydijc,

tunaangíxy quipxy capxy. Huin'it je teedy ajcxy etz je mijjäydijc moy ajcxy je soldados may meeñ. ¹³ Chi ajcxy nimay:

—Miich ajcxy mina'nip co maab anajty miich ajcxy mijcoodz co ymiiñ Jesús ydiscípulos ajcxy etz tzímingueeci Jesús ñinícx. ¹⁴ Etz pen ymidooyb anajty yi gobernador, iich ajcxy ngapxjotcidägich, jigix ca'nej xytúngixipy.

¹⁵E huin'it ajcxy je soldados ycidiñiyi je meeñ. Chi ajcxy ñicxy cuyduñ jadu'n nej anajty ajcxy ti ñimäyii. E ixti chambaad jadu'n judíojäy capx je ayuc.

Huidibi Jesús yajnibijc ydiscípulos ajcxy

¹⁶E jadu'n ajcxy ñicxy je nimajctügpi Jesús ydiscípulos ajcxy jím Galilea. Chi ajcxy ñicxy ma je cögop jadu'n nej anajty Jesús ti ñimáayigixy. ¹⁷E co ajcxy ijxpaty

Jesús, chi ajcxy oy huindzigiíy. Per jím nijéjity huidibí ca' miibijcy co anajty yjéjity. ¹⁸Huin'it Jesús ymijhua'cy ma yi' ajcxy, e nimay:

—Iich ti nyajmöyich je cötujcin jiiby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ. Iich ti nyajmöyich je mij cötujcin, jaydëbi n'ane'myich jiiby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ. ¹⁹E paady nícx miich ajcxy huindu'my naaxhuiñ capxhuäcxccix je ayuc, jaydëbi jääy ajcxy xymibigipyich. Tüg'óciy jääy ajcxy huidibí xymibijcpich myajniibedipy ajcxy miid Dios yxii, Dios y'ung yxii, etz miid je Espíritu Santo yxii. ²⁰Miich ajcxy myaj'ixpigipy je mayjääy co copicy cuydunipy ajcxy iich ngötujcin tüg'óciy jadu'n nej ti n'ane'myich miich ajcxy. E miich ajcxy mnejhuiiyb co nmiid'ityich miich ajcxy huinxíi huinitiempo, ixti mabaad naaxhuiñbi anajty ycixpi ytigooy. Jibaad ycixy. Amén.